

Borúra derű

Lilium Aurum

Erotikus mesék a török múltból

Borúra derű

Az eredeti ótörök kéziratból fordította: Soós Tamás

Az Előszót írta: Hazai György

A fordítás alapja a MTAK Keleti Gyűjteményének
Török F. 71 számú kézírata.

Az illusztrációk a MTAK Keleti Gyűjteményének
Török F. 43 jelzetű kéziratából származnak.

Minden jog fenntartva.

Tilos ezen kiadvány bármely részét sokszorosítani, információs rendszerben tárolni, vagy sugározni bármely formában vagy módon, a kiadóval történt előzetes megállapodás nélkül; tilos továbbá terjeszteni másféle összefűzésben, borítással és tördelésben, mint amilyen formában kiadásra került.

A Lilium Aurum Könyv- és Lapkiadó kft. tagja az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének

A könyv megjelenését
a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala támogatta.

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR
– program Kultúra národnostných menšín 2011

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Translation © Soós Tamás, 2011

© Lilium Aurum, 2011

ISBN 978-80-8062-429-3

Borúra derű

Erotikus mesék a török múltból

Éppen két esztendeje, hogy a *Lilium Aurum* kiadó jóvoltából *Varázslatos mesék napkeletről* cím alatt napvilágot látott egy híres közelkeleti mesegyűjtemény egy részének magyar fordítása. Azok között, akik ezt a kötetet - az előző folytatását - tartják kézben bizonyosan van olyan is, akinek még ismeretlen ez az előzmény, azaz számukra ez az 'első kötet.' A szép sikert aratott könyv előszavában felvázoltam e híres mesegyűjtemény eddigi történetét. Így az olvasó megértését kell kérnem, hogy itt bizonyos ismételésekre kényszerülök.

A fordítás alapjául szolgáló művet egy jeles francia keletkutató, A. Galand fedezte fel törökországi tanulmányútja során, a konstantinápolyi könyvbazár egy üzletében 1773-ban. Jóllehet ő kitűnő ismerője volt a közelkeleti mesekultúrának, hiszen Európa neki köszönhette az Ezeregyéjszaka meséinek francia fordítását és értő magyarázatát, e mesegyűjtemény fordítására nem vállalkozott. E feladat elvégzése Pétis de la Croix érdeme lett.

Jól ismert, hogy a könyvek, így a fordítások sorsa is nagyon különböző és különös lehet. Ez érvényes erre a könyvre is, amely hosszú ideig feledésbe merült. Két évszázaddal később Vámbéry Ármin, a nemzetközi turkológia ismert és elismert mestere hívta fel a figyelmet a mű, egy Budapestre került török nyelvű kéziratára. Ő elsősorban annak nyelvét tanulmányozta, de abból egy mesét is közzétett 1901-ben megjelent könyvében.

A törökországi török nyelv egyik fontos nyelvemlékének számító kézirat teljes szövege – ismét valamivel több mint száz év múltán – 2006-ban került a facsimile kíséretében kiadásra. Ez a szöveg szolgált a *Lilium Aurum* gondozásában megjelent korábbi és jelen kötetben közzétett fordítás alapjául.

Mindez fontos impulzust jelentett e páratlan mesegyűjtemény múltját érintő kutatások számára is. Ezt sommásan az alábbiakban foglalhatjuk össze.

A mű budapesti kéziratának további vizsgálata során kiderült, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Keleti Gyűjteményében egy olyan kézirat is található, amely arab nyelvből lett törökre átültetve. A perzsa ill. arab eredetű változat között azonban igen kevés, szinte elenyésző a tartalmi egyezés. Az összehasonlítás lényegi eredménye a különbözőség. Ez pedig aláhúzza azt a már korábban is felismert tényt, hogy a *Borúra derü* című anyagában egy műfajt jelöl, amelynek keretében az idők folyamán a különböző kultúrrégiókban igen sok változat keletkezett.

Amíg a Vámbéry Armin által közzétett, egy ismeretlen perzsa kéziratból törökre fordított és a korábbi kötetben magyar nyelvre átültetett változat 42 mesét tartalmaz, addig az arab eredetű változat 13 főfejezetre és azon belül alfejezetekre, lényegében az egyes olykor igen rövid, máskor hosszabb mesékre oszlik. A témák is rendkívül eltérőek. A különbözőség érvényes a földrajzi háttérre is. Amíg a perzsa eredetű változat hősei Indiába és Kínába is eljutnak, addig a másik változat geográfiai keretét kizárólag az arab világ nyújtja. Mégis van, igaz igen kevés, olyan mesemotívum is, amelynek maga mindkét műben közös. Ez is mutatja a Közelkelet népeit összekötő kulturális kapcsolatok sajátos jellegét.

A meséket szerető és élvező olvasók, de a ránk maradt középkori keleti kézirati kincs rejtelseit kutatók is hálásak a *Lilium Aurum* kiadónak a magyar fordítás két kötetének megjelentetéséért. Ha a műnek a 18. század elején megszületett francia fordítására gondolunk, valóban egy nem mindennapi kultúrmissziónak tekinthetjük azt, hogy három évszázad múltán Európa középkeleti régiójában szélesebb körben válik közkinccsé a világirodalom e páratlan értékű alkotása.

A vágy vánkosai

Első történet

Abdülaziz Dzsevheri, a rafinált széptevő

Legendás volt, ahogy Mutasim Ahmed ben Tulu kalifa tékozolt. Híre ment, hogy kincstárát, mindenféle jöttmentek prédálják. A különböző indokokkal kunyerálók száma napról-napra nőtt. Hazudozók szédítették, vetélkedve, hogy melyikük ver hamarabb a vagyon fenekére.

Ám volt ennek a Mutasimnak egy nagyvezíre, Ali ben Heysem, aki egy napon azzal állt elő, hogy volna egy külországbéli, a hívők urát is érdeklő, tanulságos mese, szereplője Manszur ibn Abdülaziz Dzsevheri, a nem hétköznapi figura.

–Ha parancsolod, miután a fickót jól körbejártam, megvizsgáltam, történetét eléd tárom.

–Nos, mond már! -sürgette Mutásim.

Miután Ali ben Heysem a kalifára áldást kért, mondandójára tért.

–Híres volt Bagdad városában egy nagy tudományú *hodzsa*¹, akit Abdülaziz Dzsevherinek hívtak. Jó szándékú, nemes, derék, de fiú utód nemzéséhez ez nem volt elég. Váratott magára az örökös, ki majd vagyont kezel, szaporítja, a Magasságos Úrhoz ezért szállt fohásza. Adományoknak, segélyeknek se szeri se száma, kapuja a dervisek és szent emberek előtt mindig tárva állt. Korán olvasó helyek, *tekijják*², mecsetek, iskolák hirdették nevét, csupán a gyermek jöttéhez volt ez még mindig kevés. Pedig már nem vágyott életében másra, csak arra, hogy kisfiát lássa. Ahogy teltek, múltak az évek, vágyaival együtt öregedett, reménye is lankadt. Már-már feladta, s ekkor toppant be hozzá egy messziről jött, titokzatos egyén.

Abdülazizt, az előkelőket illető tisztelettel köszöntette, majd ajka e szavakra nyílt.

¹ Hodzsa: Alapfokú Korán iskolai oktató, tanár.

² Tekijja: Albán eredetű szó, amely derviskolostort jelent. A hódoltság korában átvette a magyar nyelv is. Pécs városának egy kerületét ma is Tetyének nevezik.

–Egész életem folyamán a jó szándék volt mértékem, s most, hogy mindenem elveszett, tőled csak kérhetek! Nyújts némi anyagi juttatást, s megszolgálom, ígérem!

Abdülaziznak megesett a szíve az idegenen, szolgálait hívatta, s a hamamban velük lefürdette, aztán tiszta köntösbe bújtatta. Számára otthonában szobát nyitattott, s később bőségesen megvendégelte. Ezután pedig kérdezgette, hogy kiféle, miféle ember az, aki az ő jótéteményét kéri.

–Hindusztáni kereskedő vagyok, akinek minden vagyona a tengeré lett. Magam, csodával határosan ép bőrrel megúsztam, s miután ide-oda bolyongtam, hozzátok jutottam. Senkit sem ismerek, akihez érdemben közeledhetek, de a gyógyfűvek szakértője vagyok. Ha neked ó hodzsa, irányomba bizalmasod volna, támogatásoddal, szárnyaid alatt, egy hasznos gyógyfűkereskedés, vevőket hozhatna.

Abdülaziz a könnyelmű, de nemes szívű uralkodó lelkesedett az ötletért, s az ügyet ott nyomban kezébe vette.

–Legyen lelked nyugodt, amit kértél, megkapod. Házat, berendezést, üzletet, benne szolgálakat, egyszóval mindent, ami egy élet újrakezdetéhez kellhet.

Mély hálát mutatott a hindu, ekképp szólva.

–Ha a sors úgy hozná, szolgádat is szolgálánám!

Abdülaziz sem teketóriázott, személyzete hozzáfogott egy szeráj kialakításához. Szőnyegek, szövetek terültek, bútorok a helyükre kerültek, rablányok, kíváncsok *kenézek*³ seprűztek. Kis idő múltán készen állt a pompás hely, hol a hindu otthonra lélt. A Bazárban, az illatszeresek utcájában várta őt a gyógynövényes boltocska, ahol akárcsak a helybéliek, napközben kereskedett, este otthonában pihent.

Közben Abdülaziz is meggyőződhetett róla, hogy pártfogoltja nem akárki. Sőt, a mesteri fűszerésznek, páratlan gyógyszerésznek idővel felfedte, hogy mi az, ami állandóan emészt, sóvár vágy saját fiú után!

–Egy fiú a Magasságos Úr ajándéka, és tudománya Uram! Felelte a növény-gyógyász tudálékosan. Ám, hogy megfogadjon az Ő áldása, mi emberek, álljunk az oldalára!

–Mindenre kész vagyok! –Mondta Abdülaziz.

³ Kenéz: Perzsa elnevezése az intim szolgáltatásokat nyújtó háremhölgyeknek. Vele rokonértelmű: dzsarije, huri.

Orvoshoz méltó megfontoltsággal szólt a tudós tanácsa.

„Neked ehhez uram egy sudár, karcsú derekú, de domborodó csípőjű rableányra van szükséged. Arca legyen a menyenyek ragyogása, ajka duzzadt, mindezek mellet őszinte szavú, nyílt lelkű. Vele hálj, kétnaponta! S minden alkalommal kérd az Egek Urának áldását. Pompás kislegény születik ezután! Azonban ennek más feltételei is vannak. Negyven napon keresztül tested tiszta vízben fürödjön, más nővel ne hálj, hét napon át edd a fekete kos húsát, idd a Júdás fa leveléből főtt teát, ettől majd megmerevedik ágad, amiből éltető nedved árad!”

Abdülaziz lelkendezett.

„Ha gyermekem lesz, örök az érdemed!”

Másnap korán kelt a doktor, de akkor már a rableányok felügyelője és őre a bazárt járta, vizslató szemükkel letapogatták minden eladó rableány báját, de hasonmását sem látták annak, akire parancsot kaptak. Egy héten át járták a bazárt, míg végül megtalálták a szépség netovábbját. Kétezer dinár volt bájainak ára.

Megvették, s Abdülazizhoz vitték, aki ezután az előírásokat szem előtt tartva, a lánykát kétnaponta magjával locsolta. Áldottak lettek a vánkos csaták, hisz kilenc hónap múltán, csudás fiúcska jött a napvilágra.

Abdülaziz öröme nem ismert határt, s fiának a Manszur, a győzedelmes nevet adta. A dervisek és kolostoraik bőséges jutalmat könyvelhettek el maguknak.

Ez után minden figyelem, a fiú növekedésére irányult, dúskált mindabban, ami fejlődéséhez testben és lélekben kellett. Így érkezett el hatodik évébe, és ettől kezdve nevelését tudós tanárok vették kézbe.

A leckék között volt a Szent Korán ismerete és szépírás. De nem maradt el a héber, görög, török, és hindi nyelvtanítás. A kézírás, másolás, a szövegmagyarázás és ékesszólás, algebra, matematika, bölcselet és jogtudomány. A csillag utak közti égi séták, az irányadó *asztrolábium*⁴ felállítás. Mindama világi és okkult ismeret, amire egy kiművelt főnek szüksége lehet.

⁴ Asztrolábium: A csillagászok és asztrológusok mérőműszere, amellyel a föld és bolygók távolságát határozzák meg, egyéb csillagászati műveletek mellett.

Külön órák, hetek teltek mindezen túl, az arab törzsek és perzsa hercegek életének, történelmének feltárásával, hogy a filozófia, a naptár és időjárás tudományt ne is említsük.

Így nem csoda, hogy már ifjú korában tudósok tanácsadója, valóságos mindentudó csodagyerek lett, a szerencsés fiúcska. Mikor lélekben és szellemben felkészült, akkor meg a lovagi tornákra készült. Lovaglás és birkózás, nyeregből nyilazás, kardforgatás, dárda és cselvetés, felsorolni is nehéz.

Tény, korának tudósa, küzdőterek bajnokaként, tizenhét évesen, már számolt vele a történelem! Apja szeme-fénye volt, míg szíve dobogott. De felvirradt a nap, amikor el kellett búcsúzzanak.

–Ó Manszur, eljött az idő, a soha nem késő, hogy végső utamra keljek. Sorsunkkal számot vessek! Neked néhány gondolattal útravalót hagyok, bízom benne, hogy megfogadod!

–Ha Isten is támogat ebben, ígérem, megfogadom! Magam intelmeidhez tartom, jövődöm hozzá igazítom. – felelte Manszur.

–Légy hű Égi Atyádhoz, s fogadd meg intelmeit! Hatalmas vagyon gazdája leszel, mindent neked, a te céljaidért halmoztam fel. Tartsd szem előtt, hogy a gazdagság olyan madár, melyet ha szorítasz, megfullad, ha túl lazán tartod, elrepül! Ne bonyolódj az értelmetlen élvek világába, mely igen rövid életű boldogság csupán. Sorsod feldúlja, házad felemészti, ellenségeidet megörvendezteti!

Manszur ezeket hallgatva, a könnyeit vissza nem tarthatta.

–Ahogy jónak látod, mindent úgy teszek, –ígérte meghatóttan.

Abdülaziznak e fentiek voltak, utolsó szavai. Szeme lecsukódott, száját több hang nem hagyta el. Temetése után a dinasztia háromnapos gyászt tartott. Amikor a gyász lejárt, Manszur kérte, s megkapta a kincstár kulcsát. Mit látott ott, mit nem, senki nem tudja, de az biztos, hogy a hatalmas vagyon zavarba hozta, a gazdagság megszedítette.

–Szegény atyám! Utolsó pillanataiban nem tudta mit beszél! E kincs-halom nem egy, de tíz életre is elég! Ám azzal, hogy itt áll, senkinek nem használ.

Szomszédos házait ezennel szemügyre vette, s terveket szőtt.

A helyükön hirtelen épültek fel eddig soha nem látott, pompás, virágos sétányok, nyári lakok és paloták. Az arra járók szeme

láltára nőttek ki a földből! Virágok illatos, tarka orgiája volt a kert: szezám, jázmin bokrok fürtösödtek, futórózsa kelyheiből a pillangók nektárt szürcsöltek, tarka tavakban, csobogókban virított az aranyhalakkal flörtölő vízililiom. Szantálfa erdőt is telepített. Aranykalitkában drágakő madarak gubbasztottak, csőrükből ámbra áradt.

S beljebb, a rejtett pagonyban a pogány örömök oltára állott. Gyöngyház berakásos heverőit aranylábak tartották. Azokon borotvált ifjak és antilop leánykák a nagyúr barátait hívogatták. Zenéről, dalokról, a csalogányhangú, szerelem művészek, a kenézek gondoskodtak. Combjaik lantot tartottak. Riszáló csípőjű, csengettyűs bokájú cigánylányok, furulyáztak és fuvo láztak, hogy a szunnyadó szenvedélyek parazsát, újra meg újra feltüzeljék. Étel, ital, mi szem-szájnak, s élvezet fantáziának terméke, azt mind kínálta a pagony. Sirázi bor, szmirnai füge, grúz gránátalma, iraki datolya, s földieper, sülték, levesek, indiai ételek halomban. Itt minden féle nép, ferde szemű tatár, arab, városlakó perzsa, összes vágyait kielégíthette.

Igen ám, de nincs az a szélmalom, melyiknek vitorláját állandóan forgatná a szelek! S ha nem forog a malomkerék, pénz sincs elég! Tíz év után Manszur malmaira szélcsend köszöntött. A dűskálás véget ért, hisz vagyona, miként a mesék kezdő sora mondja: "Hol volt, hol nem volt"! Egy napon arra ébredt, hogy temérdek kincsenek, immáron nyakára hágott. Ekkor el-lenségei felderültek, barátai elkerülték. Nem maradt más számára hátra, mint úti köpönyeget teríteni vállára.

–Bagdad városában számomra, nem nő több datolya. -jutott egyezsége magával.

Zsebében a maradék ingóságaiért kapott pár garassal elindult a térre, ahol a karavánok tevői ülnek térdre. Csatlakozott egy Moszulba induló csapathoz. Itt sem volt maradása, innen Nizib-be utazott.

–Nem maradhatok e városokban, Bagdadhoz mindegyik túl közel van. S ha fülükbe jutnak viselt dolgaim, -morfondírozott. De nem sokáig, mert egy Damaszkuszba menő karavánnal tovább tevegelt. Városról-városra haladtak, míg az Emírek Földjére, az arabvidék szépségtapasznak is nevezett Damaszkuszba, a pompázatosba, elérkeztek.

–Hatalmas város, tágas terek, kalandok színhelye. Itt minden ahhoz hasonlóan lehetne részem, amilyeneket Bagdadban átéltem! -mormolta reménykedve, majd e verset költötte.

*„Damaszkusz rózsáinak lehelete átható,
folyója áradó, a földje ámbra, mindent elfed
itt a szirmok árja. Bazárja, fantáziád kitárja.
Szépsége mellbe vág, hibáival is hibátlan falak!
Mecseteit látva, szíved elámul. Isten ujja ez!
Közepén a kéklő Barada, enyhíti a hőséget.
Város, mely feltárul és befogad téged, félelmeid
távol tartja, reményeid feltámasztja.*

Jó néhány napig Manszur a várossal ismerkedett, lelkesedve, míg zsebe teljesen ki nem ürült. Ekkor díszes kaftánját is pénzzé tette, hogy legyen némi tartaléka a további útra, mert most újabb karavánnal, Egyiptom volt a célja.

Útközben, ahol a karaván megállt, ő fát vágott, füvet kaszált, állatokat etetett, amivel egy kis aprót keresett, azon élelmet vehetett. Talpa kikérgesedett, lába elsebesedett, ruhája ronggyá foszlott. Ahol épp tehette, álomra hajtotta a fejét.

Amikor Ramlaba értek, hirtelen rosszul lett. Érezte, utolérte végzete, a halálán volt. A karaván tovább haladt, ő meg sorsára maradt. Az út szélén haldokolt, amikor észrevették az arra járók. Asszonyok, gyermek, mind körbevette. Étellel, itallal kínálták, de egy falat sem csúszott le a torkán. A városnegyedben, a bazárban ezt suttogták:

„Ezt az idegen ifjút, vajon mi lelte, hogy már csak háltni jár belé a lelke?”

S egyre többen, a Szent Korán nyitó szúráját mormolták érte. Aztán egyszerre csak kinyitotta a szemét, s látta magát, ahogy ott feküdt. Egy falat ételt kívánt. Nem sokkal később egy helybeli hatalmasság, saját otthonában menedéket nyújtott neki.

Óvatosan feltáplálták, talpra állították. Egyik nap, fürdőbe is elkísérték, ahol megtisztálkodva, új ruhába bujtatták, mézes serbettel, tápláló étkekkel jól tartották. Aztán házigazdája óvatosan, tapintatosan rákérdezett utazásának céljára.

Manszur nem kertelt, elmondta életét, s mindannak okát, ami vele megesett. Ekkor a nemesúr nagylelkűen, ötven miszkál

aranyat nyújtott át neki. S bízatta, folytassa utazását Egyiptomba. Manszur hála imát rebegett, s elszántan útnak indult.

Mihelyt Egyiptomba ért, látta, hogy akkora ez a város, mint az óceán. „Ha sok az előkelő, előbb, utóbb a haszon is rám talál!” – bízatta magát, s egy fogadós hölgynél, akit épp jómódú női társaság látogatott, szállást kapott. Nappal a várost járta, de az este szállásán találta. A nővel behízelt, nyájas szavakat váltott, aki egyből tudta, hogy vendége nem modortalán, műveletlen alak. Sőt, kellemes a megjelenése, aki látja, hamar megkedveli. Míg másoknak két akcséért mérte a bort, neki csak egyet kellett fizetnie.

Egy napon, látja a nő, hogy valami nyomja vendége szívét.

– Hé ifjú, miért lógatod az orrod? Mi bánt? Hátha tudom az orvosságát – kérdezte pajkosan.

S Manszur bevallotta az igazat.

– Akinek lapos a zsebe, annak oda a kedve!

Elmondta a nőnek őszintén, eddigi tékozló élettörténetét.

– Volt kincsem, vagyonom, palotám, de mindent elprédáltam. Kínomban útra keltem, sokat szenvedtem, végül lebetegedtem. Élet és halál között lebegtem, de egy ramlai nagylelkű férfi jóvoltából, megmenekültem. Etetett, itatott, otthonába fogadott, s felruházott. Végezetül, markomba nyomott ötven miszkál arannyal, s utamra bocsátott. Eddig ebből megvoltam. De most már, zsebemben csak kuncog a krajcár, tán őt napig még kihúszom, de hogy hogyan tovább, azt igazán nem tudom.

Az asszony figyelmesen meghallgatta, majd így szólt.

– Jól figyelj a tanácsomra ifjú dalia! Ha megfogadod, betevő falatod, pohár borod mindig meglesz, s talán még egy kis vagyunkára is szert tehetsz!

– Rendelkezz velem!

– Menj ki, s váltsd dinárjaidat akcséra. Vásárolj belőle ingyencnyalánságokat! Estefelé a barátnőim eljönnek, hogy jól érez-zék magukat. Te ülj közjük, s ékes, kedves szóval vidítsd fel szívüket, udvarolgass, csikland érzékeiket. Amivel kínálnak, fogadd el, amit adnak, tedd el!

Ez ám a Manszur svihák természetéhez illő a tanács! Már-is loholt, a boltokban pénzt és ruhát váltott. Mézes mandulát, cukros diót tálcástul, illatozó rózsát csokrostul vásárolt, s visz-szatérve, a tettek mezejére lépett.

Kisvártatva egy csapat leány érkezett. Eléjük sietett, szájukba édességet, kezükbe friss rózsákat tett. Választékos szavaival gátlásuk feloldotta, érzelmes történeteivel szívüket megnyitotta, s csak ezután jöttek a szerelmes versek, amelyektől szemük lecsukódott, orcájuk, ajkuk tüzesen piroslott. Így ment ez egész éjszaka, s a lányok, szorgalmasan nyitogatták pénzes bugyilárisuk száját. Olvadoztak kéjesen, s hajnalig tartott a borozás, a meghitt pusmogás.

Manszur ezután, minden este ugyanígy tette a dolgát.

Egyik nap, szokása szerint, a bazárban csatangolt. Édességet púpozott tálcákra, rózsá csokrot csomagolt. Esti alakítására készült. Megelégedéssel nyugtázta, hogy aznap este, minden sarokban, karavánt kitevő vendégsereg ül. Térült, fordult, illatos szirmokat hintett szerteszét, szép szavakkal hízelgett. Ekkor tűnt fel neki, hogy két néger ül egy sarokban, a gyertyák fényében, de kissé félrehúzódva, vakítóan elegáns, tiszta ruhákban, a bortól bódultak.

–Hé te Bég! –rivallt rá az egyik néger. –Mindenkivel bazsajogsz, ránk meg ügyet sem vetsz?! Elég sajátosan bánasz a vendégeiddel!

Manszur Pasa ismerte a mezopotámiai bölcsességet: ”Vendégnek, betegnek mindig igaza van.”

Máris kiköszörülte a csorbát, mindenfajta édességből tálkát helyezett eléjük, vázájukba rózsákat tett.

–Ne hagyj faképnél minket, szórakoztass! -invitálták a néger. Manszur tudta a kötelességét, szóval tartotta a vendégeket, míg azok alaposan lerészegedtek. Ekkor a négusok egyike, suhaéli nyelven, azt híve ezt a körükben lévők nem értik, figyelmeltette társát.

–Aranyunk igencsak végét járja, ideje mennünk a kincses-tárba!

Igen ám, csak hogy a nagy műveltségű Manszur ismerte nyelvüket, s elképedve figyelte e szavakat.

–Hé, te vendéglátó *cselebi*!⁵ Nem kerül el a szerencse, ha megvársz minket! Ha akarsz borozni, vagy horkolj, csak minket várj meg itt!

⁵ Cselebi: A mevlevi (keringő) dervisek rendjénél használt speciális szó, a bölcsesség útjára lépő embert jelenti. A hétköznapiokban az előkelő, fennkölt szinonimája.

E szavakkal karjukra pajzsot, oldalukra kardot csatoltak, s kifelé indultak.

–Na, ezek nem mindennapi dologban járnak! –dünnyögte Manszur.

Alighogy kiléptek a négusok a borzóból, nagy sebbel-lobbal szállásadó nőjéhez loholt.

–Azonnal egy kardra van szükségem! –lihegte.

Az asszony egy csorba, girbe-gurba pengét húzott valahonnan elő, amit Manszur magára kötött, majd elsietett. Rövid időn belül a négerek nyomában volt. Ők a várost elhagyva, a sivatag felé tartottak.

–Jól nézz körbe, nehogy valaki kövessen.

De Manszur ügyesen rejtőzködött. Egy homokba vájt üreghez érték, melynek nyílását fa lombjai rejtették el a kíváncsi tekintetek elől.

Manszur letelepedett a fa alá, melynek gödréből illatos füst gomolygott elő, és türelmesen várakozott. Amikor előbukkant az első néger, azonnal homokba hullott a feje. Sorsát nem kerülhette el társa sem. Mindkét szerezsen, arannyal tömött zsákot cipelt. Ám Manszurt nem a zsákok érdekelték, azokat a lyuk szájában elrejtette. Minden érdeklődését a föld alá vezető sötét folyosó kötötte le.

Elindult befelé. Addig ment, míg nem a távolban imbolygó fényt látott. A föld alatt, egy szerájban találta magát! A palota szobákra osztva, melyeket számárhátívek fogtak össze, alkóvjait fáklya, falról függő olajlámpa világította be. Hossza jó száz *arsín*⁶ lehetett. Egyik oldalán díszes, ékkövekből kirakott fürdőmedence csábított fürdőzésre. De minden szögleten, sarokban, sőt a földön is, parázként izzott, szinte süttött a vörösarany! A medence mellett tizenkét drágakő oszlop magasodott, szobrok néztek le róluk. Nem csoda, hogy ezt látva, szinte gyökeret eresztett Manszur lába. De elöntötte a félelem is. Az arany fedte földre rogyva, a Mindenhatóhoz fohászkodott. Ezek után tért vissza a föld alól a felszínre.

A bejáratot gallyakkal eltakarta, az arannyal teli zsákokat pedig magával vitte. Ezt követően Egyiptomban olyan palotát

⁶ Arsín: A keleti országokban így az Ottomán Birodalomban is használatos távolságmérték. Két fajta arsín létezett, egyiket a kelme és szövetbálák mérésére használták, 1 arsín =60cm. A másik az ún. mérnöki arsín, itt 1 arsín =75,8cm. A szövegben ez utóbbról van szó.

építetett magának, melyről legendák jártak a nép körében. Lépesek zaját elnyelő szőnyegek fedték a palota minden termét, az ablakokról leomló kárpit mesés színekben tündökölt, mindenhol drágakő, arany és gyémánt díszítésű szobrok.

A termekben és kereveteken, vánkoston és pamlagon, ébenfa testű kenézek heverték, gyöngyház fényű testük igéző volt. Poharak, boros kelyhek csengése hallatszott, miközben szállt a dal, andalított a lant. Éjt nappallá téve folyt a vidám dorbézolás a palotában.

Manszur ezúttal, bárhogya is prédálta a kincseit, kifosztathatlan volt a földalatti barlang. Idő múltával, a kairóiak irigyen suttogni kezdtek róla.

–No, nézd csak! Tegnap még a kocsmában pomádét szóró csóró volt ez a bagdadi, ma már efendiként dőzsöl, pöffeszkedik! Miből telik neki? Tán kincsre bukkant?!

Addig-addig firtatták, míg a sok találgatás a rendőrfőnök füléhez is eljutott. Úgy döntött, személyesen jár utána, mi az igaz abból, amiről mendemonda járja.

A szerájba lépve, haja az égbe meredt, lába földbegyökerezett.

–Hé, te szerencse gyermeke! Nincstelen dervisként vetődtél városunkba, s most pasaként dőzsölsz! Honnan ez az irdatlan vagyon?!

–Már megbocsáss, -horkant fel Manszur, de az orrod fokhagymás!

–Még hogy nekem mi közöm hozzá! Hát nem tudod, hogy a nagyhatalmú Yaya Pasa előtt állsz?

–Ajaj, -sóhajtotta Manszur, most mi tévő legyek?

–No, nem eszik olyan forrón a kását, szót értünk mi egymással. -Nyugtatta a rendőrök agája.

–Mit tehetek érted uram??? –készségeskedett Manszur.

–Ó, engem száz akcse napi apanázs, kihúz a bajból!

–Uram, ez nekem többet ér száz akcsénél. Én száz dinárt fizetek neked naponta, hónapról hónapra!

Felderült a közérdekek őrének tekintete.

–Ha pénzverdét működtetsz is, munkád áldásos legyen! – e szavakkal az első járandóságot eltette, s tovább állt, hogy az állam érdekét másutt is, ehhez hasonlóan védje.

Azonban nemcsak a rendőrfőnök, hanem maga a vezír is igen szemfüles volt. Egy napon, személyesen kért bebocsátást a

hírhedt kéjlak ajtaján. Turbánját tarkójára lökve ámult, bámult amikor belépett.

–Ohó, én eddig azt hittem, hogy amit hallok, az a nép túlzó pletykája! De emberfia ilyen szerájt még nem látott! Nem az állítás, hanem a valóság a túlzás! Nos, nálunk az a szokás, hogy minden vagyonnak egy ötödrésze, szultánunk örökrésze. Ezért a legjobb, amit tehetsz, hogy a pénzt összeszeded, s markomba kicsengeted!

–Aha! Sokféle kérést meghallgattam, de hasonlóval, még nem találkoztam, pedig a kapzsi sokan voltak. Ezért most a Magasságos Isten nevére fogadom, ha csontjaimról, élve a bőrt lenyúzatod, húsomat nyársra húzatod, akkor sem, a szultánnak egy garast sem adok! De lásd! Fösvény nem vagyok, részedre minden nap ezer dinárt juttatok. Ez háromezernyolcvanöt ezer dinár évente. Te cserébe békén hagysz engem, hisz ez az összeg több, mint Egyiptom évi adója.

Mellbe vágta a vezírt az ajánlat.

„Ha kivégeztetem, annak semmi haszna, de ha élve marad, annak van értelme számomra. Kétség sem fér hozzá, hogy hatalmas kincsre akadt. -spekulált magában.”

–Add szavad, s az első havi apanázs, máris üti markodat!

Miután zsebét lehúzták a dinárok, a vezír csendben eloldalgott.

Teltek, múltak a napok, s Manszurról már az egyiptomi szultán is tudott. Az esetről kihallgatta vezírét, aki sokat mondott, vagy keveset, minden este uralkodója fülébe bogarat ültetett. Úgy döntött, palotájába hívhatja az aranyat érő ifjút. Tekintélyes emberhez illően fogadta, frissítővel kínálta, csupán ezután tért rá a meghívás valódi céljára.

–Mondd csak, te merész ifjú ember! Ha a kincsed nekem megmutatnád, annak kárát látnád?

–Szultánom, élted legyen végtelen! Kár ugyan nem érne, de ha miszlikbe vágatsz, akkor sem teszem! Viszont jól tudom, annak, hogy fejem a nyakamon maradjon, ára van. Arra gondoltam, egy olyan fej, mint az enyém, tizenkétezer ezüst dirhemet is megér.

A nagytekintélyű Yaya Basa naponta százat, vezíred ezret bezsebel. Így a te fényességedért napi kétezer, igazán semmiség! Ám ha javaslatom lealáz, vedd fejem, ne téovázz!

Összeségott vezírével a szultán.

–Mit szólsz a javaslatához, te aki már a markod tartod? –Szultánom, hatalmad végtelen, de mit ér minden, ha az ember pénztelen. Ha hóhérod fejét levágja, kárát a mi zsebünk látja. Fogadd el az alku! Bár a fickó rafinált, eddig állta a szavát. Próbáld meg, s meglátjuk, a sors mit rejteget még.

Miután megegyeztek, a szultán kijelölte állandó számadóját, aki Manszur fejpénzét behajtja. Így az ifjú szerencselovag magáénak mondhatott további gondtalan, boldog napokat.

Nem úgy Egyiptom szultánja, Ahmed Hazib. Oldalát egyre fúrta, rágta a kincs utáni vágy. Hiába lehelték csüggedő porzóját szerelmi kertjének virágszájai, naphosszat csak szorongott, magába fordulva. Míg egy napon, legérzékibb rabnője, a szerelmi játékok papnője, e szavakkal fordult urához.

–Ami nem megy erővel, szerezd meg fortélyal! Engedj el a daliához! A kincs titkát meglelem, ha kéjjel kecsegtetem!

Mikor a rózsaujú alkony beköszöntött, a szerelmi papnő már Manszurhoz készülődött.

–Ha az ügyet sikerre viszed, kinevezlek az Örök Ifjúság Ligetének nimfájává. Akkor aztán gazdagon élvezheted, szeméremtelen, boldog életed. Erre szavamat adom!

Így a nő, és még öt csiklandós, csábos kenézét útnak indult.

Akkoriban Manszur kedvenc időtöltésének, az időszakos házasságnak hódolt. Sorban álltak előtte a vágyak szebbnél szebb virtuózai. Fűzfa derekú, körte csípőjű, alma mellű kacér lányok, akik az egyéjszakás nászra vártak. A szultán kenéze, pajzán mozdulattal perdült eléje. Karmazsinvörös ajka izzott, ruhája áttetsző redői alatt, kéjesen domborodva hívogattak rejtett kis hajlatok.

–Ó uram, ha tőlem találsz szebbet, magadhoz azt vedd. De ha nem, a ma éjjelt töltsd velem!

Manszur hullámozó csípőjét magához vonta, csacsogó ajkát megcsókolta. S máris indultak oda, hová a vágyak hajtották őket. Először éhüket csillapították, azután a szeráj pompás kevertén elnyúlva kezük indult vándorútra. Nem maradtak ki a pelyhes dombok, ínycsiklandó hajlatok sem. Miután felhevülten, hűvös vörös bort kortyoltak, a leány bibéje, szinte már nek-tárba olvadt. Ekkor Manszur felajzva a lányra hevert, de meglepetésére, az nem engedett!

–Hé, lassabban hodzsa! Csak nem gondolod, hogy máris a tiéd leszek? Nem jött el az ideje! Udvarolj, hízelegj, hódítsd meg szívemet!

–Csak mondd meg te szerelmi bálvány, hogy pontosan mit kívánnál! Sima szájú szűz fiút, vagy sudár szerelem kenézt? Csak szólj, s amit kívánsz, megkapod!

–Félreértesz uram. Nem ilyesmire vágyom. Hadd lássam kincseskamrád, ez minden álmom!

–Nos, ez igen egyszerű.

Nadrágba bújt, kardot csatolt, s a Szaharába vette a lánnyal az irányt. Ám mihelyt a városból kiértek, Manszur egy selyemkendővel a lány szemét bekötötte, csadorba öltöztette. Elérték a barlangot rejtő fát. A bejárattól maga előtt terelte a leányt a folyosó homályában. Amint elérték a barlang egyik szintjét, lekerült a leány szeméről a kötés. Azt hitte, megvakult, nem látott hirtelen mást, csak vakító ragyogást.

–Ó uram, hihetetlen szentélye ez a kincseknek!

Manszur innen a vizek szerájába kalauzolta, s egy medence melletti rózsáskertbe, hogy magához térjen, leültette. Velük szemben, egy ragyogó nemeskő kereveten szeretők szeretkeztek, aranyba örökítve. Hét lépcsőfok vezetett fel hozzájuk. Gyémánt koszorú volt mindkettőjük fején, s kúfi feliratos arany lapocska himbálózott a leány mellén. Manszur leakasztva, fennhangon kibetűzte.

„Én, akit Saddád ben Ádoglu Imkánnak hívnak, a világ nagy részének vagyonát ide hordtam. Értük városokat, várakat hódoltattam. Ellenségeimet letörtem, mindenkit legyőztem. Halálomig marad enyém e kincs. Utána nem lesz rá szükségem, s aki megtalálja, szórja el, prédálja! Költse szeretőre, borra, csak üzletre ne pazarolja! Mert annak ellene vagyok! De aki vágyait, álmait valósítja meg, annak pártján állok. Mert jól jegyezd meg: E földi világ nem az a hely, ahol az ember igaz támaszra lel az üzletben.”

Miután Manszur elolvasta a hozzá méltó előd üzenetét, ahonnan levette, oda vissza is rakta. Majd a leányalak nyakáról a káprázatos, emberi szem még nem látta, kakukktojás nagyságú gyöngy láncot leemelte. Olyan volt opálos ragyogása, mintha most került volna le róla a kagyló héja. Magához vett még tíz darab vörös rubint, s ugyanannyi zöld topázt.

Majd visszakerült a kenéz szemére a selyemkötés, s hazafelé irányították lépteiket. De ekkor fellázadt a szépség.

–Uram, hadd lássam az utat, ne mint vak koldus topogjak!

–Azt lehet, de csak akkor, ha nem kell az életed. -hangzott az egyértelmű felelet.

Erre a leány megszeppent. Hazaérve a fiú kedvesét karjába vette, s álomba szerette.

Reggel a leány engedélyt kért, s kapott, hogy visszatérjen a szultán palotájába. A fiú elküldte vele a nyakláncot is. Beszámolt a szerelem rabnője mindarról, amit az éjszaka átélt. A palota csarnokában a nyaklánc hírére csödület támadt, de nem volt udvari ékszerész oly merész, hogy megbecsülje megnyitit ér a nyakfüzér. Ugyanis, hasonlót, még soha nem láttak. A szultán közben bizalmasan megkérdezte.

–Mond csak, a dalia valóban oly jó csődör?!

–Ah! -nyögte a leány, s beleborzongott emlékeibe.

–Nos, úgy látom, te szereted őt! Így örökre neki adlak! Öleljék egymást, míg meg nem haltok!

Manszur ez után a kenézt felszabadította, s férfiúi erejével, mint feleségét boldogította. Felvirradtak számukra a gyöngyház szín reggelek, s ők turbékoltak, amikor csak lehetett. Sok utódot nemzettek, családjuk Egyiptom életét befolyásoló nagy dinasztia lett.

E szavakkal fejezte be történetét, Ali ibn Heysem, a derék vezér. Mutasim kalifa pedig elgondolkodott a hallottakon. E naptól fogva megfontolta, hogy kire, mire költ.

Éljen soká e könyv szerzője, lejegyzője, az olvasója pedig mérítsen belőle!

Úgy legyen!

Második történet

A kasmíri királylány, és a szépséges kereskedő esete

A vén mesemondók között, a piacon, egy Mervből való kereskedőről beszéltek sokat akkoriban. Akinek arca fenséges, termete szépséges, természete erényes volt. Alig akad e földön hozzá illő. Aki csak meglátta, tágra meredt a szeme, s tátva maradt a szája. Bihrúznak hívták e férfiút, akinek minden vágya volt, hogy utazása során a zarándokok célját a Kába követ, ő is meglássa. Ezért mindenre készen útra kelt, s útja során Bagdad városáig meg sem állott.

Megszállt egy karavánszerájban, s amint kipihente magát, a bazárba tett egy üdítő sétát. Amint ott ballagott, az üzletek között egy kelmeárus boltjába ütközött. Egy derék ifjú ült a pultnál, s körében néhány legény, az árun legettette a szemét. Bihrúz egyenesen a boltba lépett. Amikor a kelmeárus, sugárzó arcát, sudár alakját megpillantotta, felpattant, s kézen fogva őt, saját helyére ültette. Azt sem tudta, mivel tehetne kedvére.

Igy esett, hogy a mervi szép dalia, Bihrúz, s a nyájas szavú, kellemes társalgó, elmés bagdadi kelmés, kurta röfnyi időn belül, elválaszthatatlan jó barátok lettek. Az arab pusztaságok felé útra együtt keltek, az ősi Kúfa határáig együtt tevegeltek. Amikor a bagdadi ifjú meggyőződött arról, hogy barátja jó irányba tart, elváltak. A bagdadit várta vissza Bagdad, a mervi a sivatagban tovább baktatott.

Idő múltán, a kegyes zarándokok visszatérő karavánja ismét Bagdad utcáit koptatta. A lelkes barát, visszavárta a rég nem látott mervi cimborát. Személyesen fogadta, szívélyesen házába hívta. Pazar étkekkel, italokkal, mi szem szájnak ingere, egy hónapon át megvendégelte. Bihrúzt már-már zavarba ejtette kivétele figyelme. Ezért, amikor karavánja Khorasszán felé szedelőzködött, így szólt barátjához.

–Míntha nem is barátom, de testvérem volnál, fejedelmien gondoskodtál rólam. De együtt töltött időnk percei immár megszabva, újra vár a karaván, s a zabra. Nem a szíves látásért, hanem

a testvériszertetért, ha Mervbe visszatérek, hogy Khorasszán ígéretét néked felidézzem, ajándékokkal hozzád majd újra betérek!

–Először otthonodba le kell telepedj. Aztán amivel engem meglephetsz, az nem ékes csecsebecse, hanem egy leány, ki nek gyönyört ígér termete, s odaadó a természete. Ha találszilyet, hozd el, ha nem, számodra itt akkor is mindig van hely.

E szavakkal bocsátotta útjára barátja. Megindult Khorasszán felé a karaván, s útítársuk lett a szerencse, így baj nélkül érték el Mervbe. Ott várta már Bihrúzt az aranyművesek céhe, s a mindennapok munkája. Ékszereket tervezett, formázott, öntött és cizellált. Míg egy napon, eszébe jutott a barátjának tett fogadalom. Fő vésnöke ekkor, mintha kitalálta volna gondolatát, ezt javasolta.

–Te napjaink jeles kereskedője! Épp most jutott fülembé, hogy Hindusztánból nagy tekintélyű, bölcs hodzsza jött hozzánk látogatóba. Érdemes volna körülnéznünk nála, hátha látunk, vagy hallunk tőle valamit, ami ügyünket szolgálja!

Kisvártatva Bihrúz és a *nakkas*¹, az indiai szent ember házához ballagott. A hodzsza jeles férfiúknak kijáró tisztelettel fogadta őket, jó szóval, étellel, itallal megkínálva. A vésnök nem várt nógatásra, jövetelük célját, a bölcs fülébe súgta.

–Gazdámát sóvár vágy fonnyasztja, minden álma, hogy egy gyönyörű leány elomoljon karján.

Erre a hodzsza tizenöt *dzsarijét*² tapsolt a porondra. Bihrúz nézte őket, de egyikük sem hozta igazán lázba.

–Volna még itt egy kasmíri leány, adta elő nagy titkolózva. Hangja csalogány trilla, haja víz fölé hajló fűzfa lombja. Nincs földi halandó, kit egy pillantása le ne igázna. Aki eddig megcsodálta, összeakadt keze-lába, annyira megbabonázta. Hiába hajszoznád, nincsen párja sem Khotánban, sem Kokin Kínában, sehol Kandahárban, de még a sztyeppék füves pusztájában, a vad Tatárországban sem!

E bemutatás után, nem volt a teremben Ádámnak oly fia, ki lehunyt szemmel, a lányt el ne képzelte volna. Maga lehet a szerelmi bálvány! Nincs vésnök, ki szebbet cizellálna, festő, ki hasonlót pingálna, nincs az a perzsa poéta, ki reszketeg ri-

¹ Nakkas: A keleti kancelláriáknál és aranyműveseknél dolgozó vésnökök.

² Dzsarije: Szerelmi szolgálatra vásárolt rableány.

mekben, méltón szólhatna róla. Oly vakítóan sudár, mint tó vizén a holdsugár.

Bihrúznak melege lett amikor az indiai bölcs száját e szavakra nyitotta.

–Nos, van közöttünk egy fogadalom, hogy e leányt csak annak adhatom, aki a szívét megdobogtatja. Ám, erről határozni addig lehetetlen, míg pillantásuk nem találkozik! Lássuk hát, a szerelem e szobra, kegyébe fogad-e végre valakit?

S míg a szavakat csűrte-csavarta, magában megfogadta.

„Ha a szép arcú ifjú a lány szívéen kaput talál, egyesülésük előtt, nincs akadály!”

Bihrúz nem kérte magát, az alkut megkötötte. S ezután, fátyollal az arcán belibbent a leány. Díszes *salvár*³ feszült gyönyörű csípőjén. Amikor arcáról az öreg intésére fátylát leengedte, az esőfelhők szertefoszlottak, s holdfény ragyogott fel. Bihrúz lenyűgözve állt, akár a cövek. Mozdulni nem tudott. A leány szemének párája is azt vallotta, párjául e szép ifjút választotta. A sejkhez hajolva így suttogott:

„Ő lesz a párom, szívemből kínálom!”

Máris íródott a házassági szerződés. Tódultak az írkok, a hírnökök, az előkelők, jöttek a meghívottak.

Közben az ifjú férj arájával visszavonult a nász szobába.

A házasságszerző elégedett, az ara álmodozó, ám Bihrúz csupán várakozó volt.

„E nőt, testem-lelkem kívánja, szerelemmel nézek rája, mégsem vihetem nyoszolyába! Miféle dolog lenne, ha bagdadi barátomnak tett esküm megszegve, egy használt kenézt vinnék neki? Hitszegést elkövetve, hogyan nézhetnék a szemébe?”

Bihrúzt kétségek gyötörték, mardosta a lelkiismeret. Nappalok múltak, de az éjek tétlenül teltek. Mint virágos kertjének legszebb rózsáját, aráját úgy vigyázta. Nappal szavát leste, kiszolgálta, de éjszakára, külön vetett ágyat. Sértette is a szép kenézt közömbössége, s hogy erről miként vélekedett, arra íme, e néhány sor a felelet.

*Az én kedvesemnek szép az arca, nagy és nemes a lelke,
az ég ilyennek teremtette. De férfinak bizony lagymatag,
kókatag. Úgy óvja tőlem magát, ahogy Rusztem védte a*

³ Salvár: Finom szövésű lenge női nadrág, amelyet az ind-perzsa vidék leányai, asszonyai viselnek.

*várát. Szép igen, de érinthetetlen nem vagyok! Kapum
tárva előtte, de be nem hívhatom, ha ő nem kívánja!*

Így őrlődtek, amikor újra beköszöntött a Hadzs, a Mekкаи
Zarándoklat évszaka.

Bihrúz nagy igyekezettel, ajándékokkal, málházott tevékkel,
no meg az észvesztő kenézzel, útra készülődött. Rej várához
érve, néhány napot megpihentek. Amikor Bihrúz a lányt felke-
reste, látta, hogy annak eszét, a beteljesületlen szerelem szinte
már elvette. Arcának báját az érzelmek vihara kikezdte, szemét
gyötrődve függesztette a belépőre. Látogatóját szolgálatkészsen
fogadta, ám panaszát tovább vissza nem tartotta.

*Ó homokban is viruló ifjúság kertje, te
lombos ág, a szerencse szirmaival tele!
Ájtatos hatalmasok, kéjre vágyakozók
úgy látták helyesnek, ha engem aranyért
adnak-vesznek. De én számkivetett nyomorult,
mit vétettem, hogy irgalmatlan alku tárgya lettem?
Kéjre, kedvre kiszolgáltattak engem!
Ha él benned irántam szemernyi szánalom,
segítesz akkor siralmas sorsomon!
S adhat a megalázott, neked egy jó tanácsot!
Padisahból koldus, szerencséből szerencsétlen,
szabad emberből szolga, ó ne légy soha!*

–S mindezt nekem miért mondd? kérdezte Bihrúz dadog-
va. Erre a kenéz így felelt.

–Halld hát válaszom te ragyogó dalia! Én, kit most hárem-
őrök vigyáznak, nem születtem rabszolgának! A kasmíri király
leánya vagy. Ha nem hinnél nekem, hallgasd meg sorsomat.
Tapasztalatból annyit mondhatok, ne kergess ábrándokat, mert
csalódik, ki a gondviselésbe fogódzik! Ne álltasd magad, se
mást, az önhittség

nem jó barát! Fordulj részvétellel az elesetthez, s végül hidd el,
az ész nem elég, ha az érzelem kevés!

Bihrúz nem maradt adós a válasszal.

–Most te figyelj, akinek egyetlen vétsége, földöntúli szépsége,
kinek sugárzó napja, a világmindenség melegét adja! Ne gom-

bold a ború ingét magadra, úgy bízatsz bennem, mint önmagadban!

Nem bírta az ájtatosságát a leány.

–Érts a szavamból hodzsa! Király lánya vagyok! A világ minden sarkából értem sahkok, bajnokok, lovagok, epekedtek, hogy meghódítsák szívem. De én öntelt, gőgös voltam, a szerelmes szavaktól meg nem hatódtam. A könnyörgésekre, süket maradtam.

Hírem eljutott a mennybéli hatalom birodalmába, a hatalmas kínai kán udvarába. Kinevdzs királynak volt egy fia, ő is értem epedett, bár látni nem látott soha. Aztán hirtelen Kaszmirban temett. Atyám, érkezéséről értesülve, illendő pompával és kísérettel sietett elébe. A palotába vitték, megvendégelték, kényeztették. Mihelyt kipihente magát, atyámhoz szalajtott egy futárt. Az üzenetben az állt, hogy engem látni kíván.

A mi vidékünkön tartja magát a hagyomány, hogy a leányt olyan legényhez adják, kit testestül, lelkestül szeret és kíván. Legyen az sahleány, vagy pór. Ha érte olyan hatalmasok vetelkednek, kik fejüket a felhők között hordják, vagy oly szegények, hogy kezükkel a földet túrják, egyre megy. Akit a leány megszeret, nappal azzal kel, éjjel vele hál. Egymástól őket el nem választhatja, sem apa, sem anya, sem szentek csapata, csupán az ásó meg a kapa. Nos, ezek után próbált jobb belátásra bírni az apám.

–Hallgass meg! Ennek az ifjúnak hatalmasabb a vagyona, mint Hindusztán maga. Tőlem azt óhajtja, hogy adjak engedélyt, arra hogy megismerhessen. Mondd meg nekem, mi legyen?

–Olyan után nem vágyódhatunk, kit nem ismerünk. Meghajlok a sah akarta előtt. Pillantásomra méltatom őt.

Apám válaszzal elégedetten távozott. Másnap estére, egy káprázatos fogadásra a kérő is hivatalos volt. Jómagam a palota egy alkalmas alkóvjába lefátyolozva elrejtőztem. Mindenkít láttam, de engem senki sem. Kína királyi sarja, bármely nő szívét lángra lobbanthatta volna. Arca szép, termete arányos. Fejedelmi fellépése előkelő, pillantása sokat sejtető, boldog lehet vele bármely nő. De engem nem hozott lázba. Nem tudtam elképzelni magam a karjában. Magam sem értettem okát, de jobbnak láttam, ha ezek után, nem maradok tovább. Apám az estély végeztével, reménykedve keresett fel.

–Nos, a szikra lángra kapott?

–Ez a *dzsigit*⁴ szerelemre született, de számomra nem elég izgalmas, így férjnek sem alkalmas. Hiába is faggatsz, bővebb válaszra nem számíts. Ám ha a sah, hatalmánál fogva parancsszóval ágyába vitet, elemészttem magam.

Atyámat ez az ultimátum letaglózta, s vezírét a rossz hírrrel a királyfihoz küldte. Ő a hír hallatán elsápadt, szíve kihagyott, s a vezír papucsá elé a földre hanyatlott. Ez után, megpróbáltak szépen, ígérettel, majd fenyegetéssel hatni rám. De látva, hogy kőszívű vagyok, apám mindezzel felhagyott. A királyfi beteg lett, ágynak esett, csak hálni járt belé a lélek. A hír hallatán a kínai kán úgy döntött, hogy jobb fiának Kínában. Megszabadultam, ekkor úgy gondoltam.

Peregtek az idő homokszemei, s már épp megfeledkeztem volna a történeletről, amikor egy éjjel, rémálom tört rám. Forrás lábánál, zöldellő rózsáigettel körülvett apró szerájt látok. Belépek kapuján. Középen díszes, kínai motívummal ellátott ravatal áll, rajta egy fiatal férfi. Lépteimre fejt felemeli, s anélkül, hogy arcát láthatnám, hozzám így szól:

„Ő, hát te vagy az! Szívtelen nő, te küldtél a másvilágra!”

Amint kimondta, elfordult, csak a hátát mutatta. Felriadtam, s attól kezdve nem volt nyugalmam, mintha belsőmben tüzet raktak volna. Éjszakánként aggodalmak mardosnak. Kínomat, titkomat, el nem mondhattam, magamba fojtottam. Tisztában voltam vele, azért amit elkövettem, nincs az a gazdag, vagy szegény, szabad vagy szolga, aki meg ne gyűlölt volna. Már-már elvette józan eszem az önvád, s ott tartottam, hogy torkomat késsel vágom át. Tehetetlenül, végül egykori dajkámnak mindezt bevallottam.

–Anyai szívemnek kedvese! Mit tehetnék érted? Lettél volna megfontoltabb, mikor a rontást magadra hoztad! Nem hallgatál a jó szóra, magad, magadat kötötted gúzsba!

„Egyben dajka biztos lehetsz. Ha pár napig még így szenvedek, testem eltemetheted!”

Csupán egyet tehetek, nyergeltetek.

Kína faláig meg sem állok, azt az arcot meg kell látnom!”

⁴ Dzsigit: Kipcsaki tatár kifejezés a hősre.

–Döntésed meghoztad. Nincs, aki ebben a helyzetben mondhatna jobbat. - hagyta jóvá a dada.

Magam az útra felkészültem. Hajam két copfba fonva, *serpús*⁵ alá rejtettem, majd az utazáshoz, harchoz férfinak öltöztem, oldalamra fegyvert kötöttem. Paripám táltos, a szügye széles. Patája a földet alig éri, nincs szél, mely nyomába érne.

Éjjel- nappal, hold és napfényben, anélkül hogy megháltam volna valahol, Kasmírból Kínába nyargaltam. A város ahová érkeztem, akár Irem, a mennyek kertje, oly gyönyörűséges. Szálláshelyet egy karavánszerájban találtam, ahol az idős fogadós szolgálatkész volt. Szobát nyitattott, a földre szőnyeget, ágyamra tiszta lepedőt terített. Lovamra külön ügyelt. Miután elhelyezkedtem, lantomat, s kardom a sarokba állítottam, szobám ajtaját behúztam. A városba vitt első utam.

Ott azt kellett látnom, hogy a széles utcák, a sétára csábítóterek, jajtól hangosak, fedetlen fejű, mezítlábás, tépett ruhás emberek könnyei áztatják. Arcuk összekarmolva, hajuk megtépvé. Sikolyaik szívbe markolóak. Mihelyt módom volt rá, megszólítottam egy arra járó.

–Mi az, elment mindenkinek a józan esze, vagy talán nemzeti bánat okozza e fékevesztett gyászt?

A válasz mellbe vágott.

–Nos, halld idegen! Mandarinunk fia megkérte a kasmíri király lányát. De a szívtelen, visszautasította. A szerencsétlen ifjút rágta a beteljesületlen vágy, elvette józan eszét, megverte szemével az a némbér! Ma reggel nem bírta tovább, eldobta szívét, s az egek urának adta.

E szavakat hallva, testem lehajló fűzfává, lelkem omló sziklává vált. Az utca porába hulltam. Magamhoz térve, sírástól fuldokolva hagytam, hogy a tömeg a pagoda felé sodorjon. Amerre a szem ellátott, mindenki a palota előtti téren térdelt. Fejükre port hintve, mellüket kővel verve gyászolt az őrző tömeg. Könnyeimen át láttam, ahogy a sudár természetű kedves koporsója felbukkant, a pagoda kapujában. A gyászmenetet rogyadozó léptekkel, az ország nagyjaitól támogatva, a császár vezette.

Tébolyomban ott tartottam, hogy *handzsárral*⁶ felvágom hasam, életem az ifjúnak áldozom. De megzabolázva alantas ösztöneim, a

⁵ Szerpús: Perzsa fejviseletek, sapkák, turbánok különböző fajtái.

⁶ Handzsár: Éles, görbe pengéjű rövid kard, amelyet közelharcban használtak.

gyászoló mentben vegyültem, az ágyasok és szerelmi szolgák közé, akiknek arcát, a szenvedély könnyfátyla borította.

A menet a városon kívül álló, uralkodói sírbolthoz tartott. Amikor a tömeg visszatérőben volt, félrehúzódtam. Önvád maradosott, virrasztottam.

„Te zabolátlan lélek! Felelőtlenséged ára e dalia halála! A fájdalomtól valaha, megszabadulhatsz-e?” –így kínoztam magam.

Elhatároztam, hogy az éj közepén a sírbolthoz megyek, a korporsó fedelét felnyitom, a fájdalomtól szívem így majd megszakad, s teljesül sorsom.

Belépve a sírkert kapuján, hortyogó örök közt elértem a korporsóhoz. Két hatalmas fáklya lángja világított. Eszement fúriaként feltéptem a fedelét, s ráhanyatlottam a díszruhába fekvő halottra. Épp felemeltem volna *béz*⁷ szemfedelét, hogy arcának fényével távozzon lelkem, amikor az eddig alvó őr felriadt.

„Sírrabló!” –ordította, s ezzel az egész tábort felverte. Elrángáltak, ütöttek ahol értek, végül bilincsbe vertek.

Felvirradt a nap, amikor a mandarin és kormánya, *kurultajt*⁸ tartott, hogy ítélkezzen fölöttem.

–Ő, Földrészek Fejedelme! Ím, e hitvány, mihaszna sírfosztó, aki azért jött, hogy a sahzade kincseit elorozza. De rajtakaptuk, s magas színed elé citáltuk. Sorsa kezедben!

Tömlöcbe vetettek, s amikor letelt a gyász, a császár színe elé vonszoltak újra. Az országnagyok és államférfiak megvetésétől kísérve, e szavakat intézte hozzám a mandarin.

*Te hitvány, keselyűk fattya!
Mily alantas érdek készítetett arra,
hogy halottunk kincseit elorozd?*

Kétségbeesetten tiltakoztam.

*Tudd, Ó Mennybéli Birodalom Ura,
amit elkövettem, annak oka,
nem rejtett kincs utáni vágy,
hanem a szívem diktálta
gyötrő, lelkiismertfurdalás!*

⁷ Béz: Pókháló vékonyságú szőttes, halotti lepelnek is használták.

⁸ Kurultaj: Tatár szó, a törzsfőnökök, bírák, és egyéb államférfiak tanácsa.

Válaszom meghallgatásra nem talált. A birodalom vezetése azon gondolkodott, életem fonalát miként metssze el.

–Testét nyilvánosan tépjék darabokra! Vagy inkább gyúljon máglya alatta! Nyakára hulljon hóhér bárdja! A javaslatoknak nem volt se szeri, se száma, végül döntött a császár fermánja.

–Vonjátok kötelen a bazárba, karjánál fogva kössétek fel, lógjon ott éjjel, nappal, míg ki nem leheli apránként a lelkét!

Így lógtam fára húzva a bazár közepén. Nem akadt férfi, nő, szegény vagy gazdag, dervis és nomád, de tolvaj sem, ki sajnálkozott volna rajtam. A részvét legapróbb jelét sem láttam az arcokon.

–Pfuj te hitvány! –s közben leköptek.

Napokon át függtem ott tehetetlenül, csak hálni járt belém a lélek. Aztán egyik éjjel, amikor a bazár éjjeliőre befejezte körútját, a Magasságos Isten akaratából, kötelem elszakadt, s eszméletlenül zuhantam a földre. Talán egy órát hevertem ott, amikor magamhoz tértem, és ügyel- bajjal a város felé vonszoltam magam.

E közben, egy minden lében kanál imposztorba botlottam, aki néhányszor fejbe kólintott, majd elhurcolt. Kezembe seprút, vödört nyomott, vizet hordtam, takarítottam nála egész nap. Locsoltam, söprögettem, végkimerülésig.

A munka végeztével a bajkeverőt sehol se láttam. Rejtőzködve körbenéztem, odébbálltam, míg el nem értem egy nyitott kapuhoz. Bevackoltam magam mögé a házba, s nyomban súlyos álomba zuhantam.

Másnap arra ébredtem, hogy a szobában nem vagyok egyedül. Egy ifjú, fekszik mellettem, kinek feje, testéről le van vágva. Megrémültem, azonnal el akartam a baljós helyről menekülni. Felrántottam a kaput, de az nem nyílt. A dörömbölésre csődület támadt, s engem béklyóba vertek ismét. Összekötözve, a hullával együtt a városnegyed rendőrére bíztak. A tisztviselő hatalmas emelvényen, díszes kaftánban, drága ruhában pöffeszkedett, körülötte a talpnyalók körüldongták akár a legyek. A holtestet lefektették, engem meg eléje tuszkoltak, majd előadták történetüket.

–Jártunkban, keltünkben arra lettünk figyelmesek, hogy egy házban, levágott fejű ifjú fekszik! Ezt meg, mutattak rám, melllette leltük, s megkötözve eléd vezettük!

A hatalmasság alaposan szemügyre vett, a következőket mondva:

–Nem árt, ha szem előtt tartod, hogy Kinevdzs városának jogi főméltósága előtt állsz. Jóralaló fiam egy nappal ezelőtt eltűnt. Most pedig így kerül eléem! Mit vétett neked, hogy életét vetted!?

Iszonyatos félelem lett rajtam úrrá, hisz gyilkossággal vádoltak. Sorsom a nagyúr kezébe ajánlva, elmondtam neki mindent, ahogy az történt.

–Korunk Igazságtevője! Nekem ehhez semmi közöm! A véletlen űz rettentő játékot velem. Sem ehhez a városhoz, sem a negyed lakóihoz közöm nincsen, senkit sem ismerek. Így fiadat sem. Akaratlanul kerültem ide. Egy semmirekellő fickó összepofozott, majd megállás nélkül dolgoztatott. Tőle menekültem el, amikor az első kapun ami nyitva állt, aléltnan zuhantam be, s azonnal álomba ájultam. Reggelre kelve megpillantottam a szerencsétlen ifjút magam mellett. Első rémületemben ki akartam menekülni, de az ajtó zára elromlott. Amikor nagy ügyyel-bajjal kiléptem, az arra járók azonnal elfogtak, s színed elé hurcoltak.

Ekkor a főbíró a gyülekezethez fordult.

–Nos, mit szoltok a hallottakhoz?

–Hamis a nyelve, össze-vissza hazudozik! Legjobb, ha megkínózzuk, s aztán hallgatjuk ki.

Erre két fogdmeg bambusz bottal úgy megvert, hogy épcsonptom alig maradt. Elvesztettem az eszméletem. Ez idő alatt, a függönyök mögül, a bíró felesége le nem vette a szemét rólam. Előjőve, megkérte az urát.

–Hatalmas igazságosztó! Ezzel a módszerrel semmire sem mész. Ha agyonvereted, az igazságot belőle ki nem szeded. Hagyd pihenni, s kutassatok tovább. Lehet, hogy a tettes nyomára türelemmel, hamarább jutsz!

A bíró parancsára leoldoztak a deresről, s egy kamrában a földre hajítottak. Az ajtót rám lakatolták, a kulcsot pedig a bíró magához vette.

Eljött az éj, s a bíró visszavonult a hárembe. Miután vánkosain álomba szenderült, felesége a lakat kulcsát magához vette. Asszonya ugyanis, addig-addig meresztette rám a szemét, amíg szívében, s egész testében heves vágyat érzett irántam, azt hitte ugyanis, hogy fiú vagyok. Kamráam ajtaját kinyitva, egyszer csak

megállt fölöttem, s ujjait ajkára téve figyelmeztetett, hogy ne szólaljak meg. Karjával fejem magához húzta, s fülembé súgta.

–Ne félj tőlem bajnokom! Gondjaimba veszek, meggyógyítalak, s meglásd, várnak még rád szép éjszakák!

Elbújtatott egy titkos kamrában, majd erősítő és bájitalokat hozott. Ápolásom befejezve, mint aki jól végezte dolgát, visszafeküdt férje mellé, s a kulcsot párnája alá visszadugta.

A bíró hajnalban felébredt, s első útja börtönömbé vezetett. Belépve, hűlt helyem találta, amin igencsak megdöbbsent.

–Hová lett az a semmirekellő?! –üvöltötte.

De háza népe nem tudta a választ. Kerestek, kutattak, hiába.

–Uram! Figyelj szavamra! –mondta első asszonya. Az ifjú büntelen, ezért a hatalmas Isten szabadította meg!

Az igazság felkent őre ezt ugyan el nem hitte, de mivel mit sem tehetett, dérről-dúrral elvonult. Fő asszonya pedig amikor csak tehetett, dédelgetett, babusgatott, mindenféle csemegével etetett. Visszanyerve erőmet, a harem legszebb virága, egyik este hozzám bújva, buja hangon ezt lihegte fülembé.

–Holdsugár arcú daliám! Nem árt, ha tudod, hogy nélkülem már a földben enyészne tested. Jó tettem után, jót várok ám!

–Háremek első hölgye, alig várom, hogy jóságod méltóan megháláljam. Mondd, mit tehetek érted?

Kacajok között válaszolt.

–Ó, szavad pergő rózsalevél, válaszod édes! Nem hála kell, inkább hálj velem! Oltsd el tüzem, s miután boldoggá tettél, szöktess meg!

A csípőjét csábítóan ringató, felhevült nőre néztem, s tudtam, megint csapdába esem. Hogy meneküljek?! Mi történik, ha megtudja, hogy én is nő vagyok, s nem kemény dalia?

Ettől fogva nem volt nyugtom. Rettegtem, mikor lepleződöm le. Aztán eljött az a bizonyos éjszaka, amikor e gyönyörűség, lenge ruhában, tálcán boros kehellyel belibegett. A kezeveten elnyúlva vonaglott hajlékony teste, hullámozott izgató csípője, fátylai közt szép lassan felfedte mindenét.

Sirázi nedűt öntött vágyfokozónak. Kezem combja közt erősen lüktető, síkos kis rügyére vezette, keblének bimbaját ajkam szomjasan szívta volna épp, amikor a bíró asszonyát megkívánva, meredező farkával közénk rontott.

Az történt ugyanis, hogy az éj közepén gerjedelme feltámadt, s mivel asszonyát maga mellett a háremben nem találta, elindult utána. A kéjes nyögdcseles hangjai hozzánk vezették, s amikor meglátott minket egymásba gabalyodva heverni a ke-reveten, dühében vére, agyékából az agyába szállott.

Iszonyatos haragjában másnap, kardjának egyetlen csapásával asszonya fejét, előttem levágta.

–Hát így állunk, te nőket megrontó kurafi! Ezért nem találtak téged, mert lelkiismeretlenül nőmet babráltad! –bömbölte, volt kedvesének vért fröcsögő fejét rugdalva.

Vérszomjas haragjától rettegve, magam hasra vágтам előtte.

–Ne higgy az első benyomásnak uram! Szegény asszonyod az életével fizetett, amiért férfinak vélt! De nő vagyok, s nem akár-milyen jött-ment szajha, hanem az indiai Kasmir király lánya!

–Nem hiszek csalfa mondókádnak! Ártatlan fiam kiírtot-tad, *zenánámat*⁹ bepiszkítottad, vágyaim kelyhe miattad fekszik vérben! Azt hiszed ócska trükkjeid ismét megmentenek?! Borzalmas kínok közt veszem el hazug lelkedet!

–Napjaink bölcs jogásza! Mielőtt végzetes hibát követnél el, kardoddal kezedben, telepedj mellém. Mellem felfedem, aztán beszéljünk tovább!

Leült mellém, de tovább szidalmazott.

–Ne áltass! Ne hidd, hogy újabb szemfényvesztés áldozata leszek! Még hogy te a kasmír király leánya lennél! Mi dolga volna neki erre?!

Közelebb húzódtam, s kezét remegve bevezettem megnyitott ingnyakamba. Miként az ágon kecsegtetőn himbálózó érett grá-nátalma, olyan volt kerek kis mellem az ing alatt. Megtapintva, mancsát kidudorodó nadrágja elé kapta.

–Ah! -nyögte felizgatva.

A kézzel fogható valóságban nem kételkedhetett tovább.

–Mire vártál eddig a meggyőzéssel te néember?! -fakadt ki berzenkedve. Ha szóltál volna, most ártatlan asszonyom nem feküdne holtan! Akárhogy is, a galibát, s a tragédiát fejünkre te hoztad. Még meggondolom, mi legyen sorsod.

Ismét elzártak egy külön helyiségbe. Volt időm töprengeni. Egy nap elteltével, a fő jogtudor megjelent az ajtóban. Megállt fölöttem, mire én is állva üdvözöltem.

⁹ Zenána: Női lakrész, az arab hárem perzsa megfelelője.

–Ülj le, s hallgass meg, anélkül, hogy közbeszólnál! Amióta feltűntél, ezer csapás ért. Házam és életem romokban. Veled, csak egy dolgot tehetek. Úgy szólok hozzád, ahogy ez előkelők között lehetséges.

–Parancsolj velem!

–Nos, ha élni akarsz, ágyasházam úrnője leszel! Kincstáramba szabadon bejárhatsz, hiányt semmiben nem szenvedsz. Minden kincsem, lábad elé teszem.

A javaslat elképesztett, de úgy tettem, mintha fontolóra venném.

–Jót tenni, csak azzal lehet, ki maga is akarja. Amint már mondtam, nem akárki, hanem egy ősi dinasztia padisahjának vagyok a leánya. Ezért számodra kötelesség, hogy méltón bánj velem! Ha ismernél, belátnád, hogy irántad vonzalmat nem érzek. Ha vágyaidon túl, jószándék is vezet, akkor engedj viszsza szabadon országomba. Járulj király apám elé, s kérd meg kezem! S ha én akkor azt mondom, "apám, ehhez a férfihoz adj!" akkor ő rangomhoz illő tisztségbe emel téged, hogy méltó legyél dinasztiaínkhoz. Jelenleg csupán, egy városnegyed diktátora vagy.

Ő kinevetett.

–Hé, te lány! Elment az eszed, vagy gyerekek nézel? Saját házamban én vagyok az úr! S pozícióm itt erősebb ezer kasmíri királyénál! Ha akarom, elengedlek, ha nem, megöletlek. Minden rajtam múlik. Hagyj fel a te törvényeiddel és az álmodozással. Jól fontold meg, amit mondtam!

–Most te figyelj szavamra hodzsa! Ha testemet feldaraboltaod, hálótársad, akkor sem leszek!

–Állj fel azonnal! -ordította. Majd kezem-lábam megkötözte, az ajtót rám vágta, s lelakatolta.

–Várd ki sorsodat! -vicsorogta távozóban.

Magamba roskadva mormoltam: „Inkább végzett volna velem, az jobb lett volna, mint rabbá lenni újra!”

Ekkor hirtelen, megmozdult a föld alattam.

„Talán rablók fúrnak alagutat?” Hangos robajjal a következő pillanatban bedőlt a fal.

A résen, mint egy két lábon járó bástya, gigászi termetű betörő tolult a kamrába, kezében pалlost lóbálva! Hisztérikusan felzokogtam, pedig ő rám pillantva csupán ezt kérdezte:

–Hát te, ki vagy, s kié e tanya?

–A város bírójának lakása ez, ó óriás betolakodó! De az én börtönöm is. Lefogatott, s koholt vádakkal bezárattott.

–Nos, akkor épp jókor jöttem, hogy kivigyelek innen, de ezért egy szívességgel tartozol! –mondta.

Közben bilincseimtől megszabadított. A kamrát felforgatta, s ami érték volt benne összeszedte, batyuba kötötte.

–Előre megyek, te vedd válladra a zsákmányt, s hozd utánam, –adta ki az utasítást, s pallosával kezében kilépett ott, ahol bejött.

–A *fermán*¹⁰ tiéd, –feleltem, s követtem.

A bazár utcáján lyukadtunk ki, ami fáklyaerdő fényétől világolt, az éjszaka dacára, nappali világosságban. Szerencsétlenségünkre, épp akkor ügetett csapatával arra a város rendőrfőnöke, aki ott, helyben letartóztatott minket, s a vizsgálat idejére cellába csukattott.

Másnap bűnösnek találtattunk, s vétkeinkért a zárka mögött maradtunk. Szünet nélkül rúgtak, vágtak, megaláztak. Kétségbeesésemben a börtönőrhöz könyörögtem, mígnem egyszer, asszonyát egyedül találtam.

–Ó kegyes *kedbanu*¹¹,essen meg szíved rajtam!

–Te rosszéletű, züllött fattyú, mondd mi hozott utamba!

–Nem vagyok gonosz, csak a sorsom üldöz. S ha időd rám szánnád, kalandos életem meghallgatnád, helyzetem más szemmel látnád!

De a börtönőr asszonya, mesém nem hitte.

–Mindent eldönt a bizonyosság! –mondtam végül, s kezét rongyaim alatt gömbölyödő mellemre vontam. Ettől kezdve szemében ártatlan voltam.

–Maradj még kicsit veszteg! Most nem tehetek érted semmit. De amikor a naplemente pírját, az est sápadtsága veszi át, az idő nekünk kedvez, –csitított.

Cellámba visszavonultam, az asszonyt imáimba foglaltam, és sorsom fordulatára vártam. Amikor az égre az Abbaszídák kék palástja terült, végre a rettenthetetlen börtönparancsok álomba szenderült. Ekkor neje értem jött, hogy otthonába vezessen. A személyzet rendelkezésemre állt. Ruhámat kicserélték, enni,

¹⁰ Ferman: Uralkodói rendelet, utasítás perzsául.

¹¹ Kedbanu: Nagyságos asszony.

inni adtak. A ház asszonya sebeimet saját kezűleg kezelte. De az Úr akaratából, eközben felébredt a börtönőr. Látja, amint neje hozzám bújva, arcom, fejem masszírozza, testem kényezteti. Férjét nyugtatva az okos asszony így szólt:

–Nyugodt lehetsz, egy börtöntöltelékkel kevesebb van!

Ám ezt hallva, féltékenységében az őr rábődült asszonyára.

–Hé, mire készülsz?! A gazember fejét öledbe vonod?! Adok én neki!

Ezek után bicskát rántott, s ahol ért szurkált, testembe vágott. Asszonya rám borulva védett, s közben sikoltzott:

–Várj, te eszement! Hallgass az okos szóra, mielőtt késő volna! Ez egy szerencsétlen nő, sorsa üldözi, mindene oda, kilátástalanság örök útítarsa!

De a főfoglár nem hitt neki.

Te cemde, férfiaságom szégyene! Ha életem be kell fejeznem, e sértést bosszulatlan, akkor sem viselem!

Ám nejét nem félemlítette meg.

Te tudatlan! Ahelyett, hogy sárral dobálsz, inkább halld, ami történt!

–De az igazat mond! -s leült vicsorogva.

Élete párja mindent elmondott, amit tőlem hallott. Erre kicsit lehiggadt, de még kételkedett.

–No és hol a mondóka bizonyítéka? -kaffogta.

Félig eszméletlenül, oldalamon hevertem. A foglár neje szoknyám szélét felhajtotta, nőiességem megvillantva. Erre elszégyellte magát az ember. Az asszony sebeimet bekötözte, erőlevessel itatott. Mihelyt visszatért belém a lélek, megszólaltam:

–Kegyelmet kérek!

Erre láss csodát, mindketten lábam átölelve, bocsánatomért esedeztek.

–Iszonyú dolgokon mentél keresztül. Kérünk, bocsáss meg nekünk!

–Nem ti vagytok bajom okozói, sokkal inkább én.

A két egyszerű ember, ezután mindent elkövetett, hogy összeszedhessem magam. Sebészt hívtak, gyógyfüvekkel itattak, vigasztaltak.

–Ha életünk végéig szolgálunk, helyre akkor sem hozhatnánk, amit elkövettünk! Ha honvágy emészt, csak szólj, s segítünk, hogy egy dervis karavánnal visszajuss hazádba, a zöld Kasmírba!

–Ahhoz kétség sem fér, vágyom hazám, szeretteim látását, de attól tartok, ha e falakat elhagyom, vesszőfutásom folytatódik. Ám ha jól figyeltek, elmondom mit tehettek. Bár királyi családból származom, sorsom ezer csapást hozott. Hazámba ezek után, hogy menjek vissza? Könnyebb néha a nehezebb: Adjatok el rabnőnek. Ha gazdám kegyes lesz hozzám, életem egyenesbe kerül!

–A fermánt te hoztad, mi végrehajtjuk akaratom. –hagyt a jóvá a foglár pár.

Már másnap bemutatottak a helybéli rabszolga alkuszának. Az üzlet helyben megkötöttet, engem ezer *miszkál*¹² aranyért, egy muzsikus cigányasszony vett meg. Hazakísért, s igen előzékenyen viselkedett. Egy dervis *pírt*¹³ hívatott, ki a zene hangjainak titkaiba beavatott. Idő múltán, sikeres muzsikus lettem. Nem volt olyan klasszikus keleti dallamforma, vagy hangszer, amihez ne értettem volna. Dalaim és művészetem híre, elterjedt az ország határain túl is. Eljutott Kandahár királyának fülébe. Megparancsolta, állítsanak szolgálatába!

Amint szemébe néztem, megigézetem. Azt kívánta, hogy áttetűző ruhákban táncoljak előtte, muzsikáljak. Varázsom egyre izzította, s gazdaasszonyomnak bármilyen árat megfizetett volna értem.

–Mondd, érte mennyit kívánsz, s alku nélkül megkapod! –ajánlotta, s végül kétezer aranyért tulajdonának mondhatott.

Igen ám, de a király bölcs felesége, minden földi bűbáj tudósa volt. A király, miután számomra szerájt nyitattott, mely a mennyországához volt hasonlatos, alig volt pillanat, hogy ne lett volna nyomomba, ne lihegett volna a sarkamban. Felesége egy idő után, megkérdezte eunuchját.

–Mi lelte a királyt, hogy nem keres fel napokon át?

–Fenséges úrnóm! Tudd meg, hogy az uralkodó az újonnan vett szépséges zeneszerző, énekesnő rabja lett. Szerelmes, emiatt nem jó kegyedhez!

Ezek után a királynő nyugalma oda lett, s nyomunkba eredt. Egy éjszaka, az uralkodó velem borozott épp, kaftánját a vágy megemelte. Ebben az állapotban kapott minket rajta, féltékenységtől reszkető asszonya. Mivel ittasak, bódultak voltunk, magyarázkodni sem tudtunk. Engem a kenézek felkaptak, elvonszoltak, a királynő parancsára szerájába csuktak.

¹² Miszkál: 24 karátos arany régi levantei mértékegysége. 4,81125 gramm egy miszkál.

¹³ Pír: lsd. a sejhnl

Felocsúdvá, lépcsőhöz láncolva tértem magamhoz, miután egy vödör vizet rám loccsantottak. Szemben velem, az emelvényen, rabnői és heréltjei körében a királynő trónolt. Metsző hangja belém hasított.

–Te utcasarkok csalogánya! Előbb a házamba rondítasz, majd hálógyamból kitúrsz?! Most megkapod, ami jár! Üssétek a ringyóját! -sikoltozta magát hergelve, miközben pőre testem, bőrből font korbáccsal szolgálai ájultra verték. Vérbe fagyva hevertem, amikor ketten felemeltek, s parancsát meghalhattam.

–Fogjátok a szajhát, s hajítsátok a tengerbe! Vigye a víz minél messzebbre!

A heréltek eldodoztak, majd vállra vettek, s a tenger partján egy szantálfa ladikba hajítottak. A parttól eltávolodva, egyik a kezemenél, másik a lábamnál fogva a háborgó hullámokba engedett.

Sodort a víz egyre beljebb, egyre mélyebbre. Már fulladozva levegő után kapkodtam, amikor Allah parancsa, küldött egy uszádék fát. Abba elakadt kezem. Az isteni beavatkozás megsegített.

Éj éjt követett, a nap felkelt majd lebukott, ki tudja mennyi ideig hánykolódtam a tengeren. Amerre szem ellátott, mindenütt csak vizet láttam. Úgy a negyedik napon, az állandó heves szél partra sodort. A fővenyre vonszoltam magam, térden kúsztam előre, végül egy fa hátának támaszkodtam. Egész éjjel így aludtam.

Másnap, forrást találtam, s édesvizet ihattam végre, a mellette növekvő füvet megettem. Vihar kifordította fa odújában hajtottam aznap álomra fejem. Majd a derengő hajnal fényében, egy közeledő vitorlás bukkant fel! Ők is észrevettek, s a vízbe gázolva eljöttek értem. Fehér gyolcsba öltözött, átható tekintetű pír lépett mellém. Elgyötört arcomra pillantva kérdezte:

–Mondd, te jobb sorsra érdemes! Egy ilyen szépség, mint te, mit keres itt?

–Kereskedő kenéze voltam. Hajónk viharba került, s megsemmisült. Gazdám, s vagyona a tengeré lett, minden utas odaveszett. A Magasságos Úr, ima és áldás lengje körül, engem megmentett. Egy uszádékfába kapaszkodva, csodával határos módon, sodort idáig a tenger. De most te válaszolj. Miféle ember vagy?

–Mi Kandahárba igyekvő kereskedők vagyunk, felelte a hódzsza, ha akarod, magunkkal viszünk.

A jól ismert városnevet hallva, kétségbeesve feljajdultam.

–Ó jaj, oda nem mehetek! Csak arra ne vigyél! Inkább temess el éle! Engem sem Kinevdzsbe, sem Kasmírba nem vihetsz. A föld bármely zuga jobb volna!

A pír megértette, hogy számomra ezek az országok tabuk.

–Csillapodjon lelked! Arra megyünk, amerre szíved kerget!

–Jótevőm, karavánok bölcse! Már csak egyet kérek. Adj el az út során olyasvalakinek, kit testem, lelkem kíván! De másnak áruba ne bocsáss!

A megállapodás létre jött, elhajóztunk. Három hónapig dagasztotta a szél vitorlánkat, amikor Omán partjaihoz érve, horgonyt vetettünk. Onnan Khorasszánba vitt utunk. Aztán Merv városában, te meg én, találkoztunk.

–Amikor megláttalak, elakadt szavam. Mintha Kinevdzs mandarinjának fia feltámadt volna! Termetre, arcra, annyira hasonlítasz rá, mintha ikertestvére lennél! Rég elveszett életkedvem visszatért. Már akkor tudtam, hogy szerelmem egy életen át tiéd. Boldoggá tett, hogy megvettél engem. Nem tehetek róla, te vagy szívem hódítója.

Ezért, magad tőlem távol, kérlek ne tartsd tovább!

Szemem pillantása rég elárulta, szívem zárja,

márvány combom, számodra nyitva, tárva.

Történetem ismered, ismerj meg engem is!

–Vegyél példát rólam, szívem minden titkát feltártam előtted! Bihruz mindezt meghallgatva, maga sem tudta már, hogy mit akar!

–Lelkem nyugalma oda! Tudd meg, én is szeretlek, de veled nem lehetek.

Pedig régóta vágyom utánad, elhiheted! Alig bírom már ki, hogy ne lássam, lehullani fátylad, rejtett szépséged ragyogása, bevilágítaná szobámat!

A kenéz türelme végét járta.

–Nos, vallj színt, aztán meglátjuk mi lesz a ragyogással!

Bihruz végre, szíve bánatát elmesélte.

–Hold Úrnője, kiváltója szenvedésnek, szerelmemnek! Köt az adott szó, amit szent esküvésként, bagdadi barátomnak tettem. „Hozz nékem egy lányt, aki szenvedélyem szítja, lelkem vigasztalja, akit szilaján ölelhetek, és szívből szerethetek!”

Keserűen kacagott a kenéz.

–Úgy, tehát törlesztésül szántál! Emiatt vigyáztál rám! Most itt állok megalázva, rosszabb, mintha meggyaláztak volna. Hisz elmondtam neked minden titkomat, s vágyam! Pipogya, hitvány alak vagy! De had emlékeztesselek: Magáévá csak az tehet, kinek magamtól engedek!

Magán kívül rohant ki Bihrúz.

–Eszem veszttem a szerelemtől. Mégis mit tettem?! Aki imád, s engem akar, szeretem. E keserű poharat, hogy igyam ki? A leány sohasem látott szépségével, csak a holdsugár vetekedhet, kasmíri király sarja, nem lesz kényszerből senki asszonya. Egy-másért szerelemmel reszketünk. Nem bírom tovább! Hivatalosan, imám előtt teszek neki életre szóló fogadalmat! Bagdadi barátomnak pedig keresünk tovább, egy holdarcú leányt. S aki keres, talál!

Visszarohant hát, hogy magához ölelje a nőt, aki rég várt erre. A lakodalmat megtartották, sokadalom éltette őket. Aztán sor került végre a nászújra, az örömben mindketten beleremegtek. Csodás gyermekeik születtek, akiket példásan neveltek.

Bihrúz és a kasmíri leány boldogságának fénye, életük végéig világított. Majd egyszer, az ő lángjuk is ellobbant örökre.

Legendájuk örököltük, melyből csak okulhatunk.

Kezdjük azzal, hogy szépség, szegénység, gazdagság, nem azok a dolgok, amelyek egy életet meghatároznak. Az álszerelmeket és álbarátokat kerülni kell. Ám az igaz érzéseket, korlátozni képtelenség. A kasmíri királyleány esete, a legjobb példa erre.

A fogadatlan prókátor, bizony, pórul járhat. Ahogy történt a főbíróval, és szolgálóival. Az elesettek, nyomorultak törődést érdemelnek. Ez a foglárnénak ezer dinárt eredményezett. S még egy megjegyzendő: A földön mindenki esendő, de amit ígérünk, amire szavunk adtuk, ahogy a kereskedők öregje tette, meg kell tarttuk!

Nagyobb, s több bölcsességet e mesétől ne remélj!

Százezer dicséretben legyen része e mű szerzőjének, leírójának és olvasójának!

Békesség az Igazhívőnek!

Harmadik történet

A leány, aki túljárt a kádi eszén

Hatalmas és tekintélyes parancsnoka volt Moszulnak akkori-ban, kezdett újabb regébe a régmúlt történetek mesélője. Mindazonáltal erényes, igaz férfiú volt, gazdagságtól, szépségtől ékes. A szerájban töltött éjeken azonban fiú utódja nem fogant.

Fordult javasasszonyhoz, bölcs orvoshoz, vándorhoz és der-visekhez, szent emberekhez, ám hiába, a várva várt fiú csak nem jött világra. Imahelyek kapujában térdelt, éjjel-nappal olvasóját morzsolgatva. Kérte a Túlvilág és Végítélet Igaz Urát, hallgassa meg őt, s imáinak, legyen foganatja. Hűséges kitartását és hitét az élet dolgainak Örök Igazítója végül megjutalmazta. Világ-szép legénykét tarthatott nemsokára karjában.

Isteni ajándék voltát neve is jelezte, Fazlullah-nak, az Úr Áldásának hívták. Óvó gonddal nevelték, a fiú nőtt, növekedett, majd iskolába ment. A tudományok és az irodalom különösen érdekelte. Ebbéli jártassága, tudása híressé tette a tartományban. Vonzó férfi vált belőle. A leányok, rabnők, kenézek szíve hevesebben vert, ha látták, szemük párás lett, ha szemébe néztek.

– Válassz közülük egyet! Ragadj meg egy szépséget! – biztatta apja.

– Drága atyám, az itteni lányok nem lobbantanak szívemben lángot. Sokkal inkább utazásra vágyom, s ha utamba akad egy szépség, azonnal megszerzem, efelől ne legyen kétséged!

Tetszett apjának a felelet, ezért pénzt, ajándékot nem sajnált tőle. Egy Bagdadba igyekvő karavánnal útnak indította. Komótosan ballagott a karaván, amikor egy napon olyan kerthez értek, ahol örök álmukat alusszák, akik e földön éltek. Épp pihenőre tértek volna, amikor rajtuk ütött egy ötven lovasból álló haramia banda.

Fazil fegyvereseivel, szolgálóival csatasorba állt. De a csata ki-menetele nem nekik kedvezett, áruja a martalócok zsákmánya lett. Fazil maga is több sebből vérzett, de életének a bandavezér megkegyelmezett.

– Ezt nem ölöm meg egyelőre – s ez után béklyóba verve, lóhátára kötve vágtatott vele a horda. Sűrű erdő közepén állt a rablótanya, ide tartott a haramia-csapat. Már a kivégzését tervezgették, amikor az őrszem jelentette:

– Gazdag prédával kecsegtető karaván ver tábort, innen nem messze!

Prédára éhesen elvágattak.

– Ha visszatérünk, megnézzük, ahogy a porból fejed tetemed bámulja! – ordították.

Az erdő közepén oly sötét volt az éjszaka, mintha halotti lepel hullott volna rájuk. A haramia *hatun*¹ ekkor Fazilhoz lépett.

– Bár nem volna szabad így éreznem, de meghódítottad szívemet, ezért megszőktetek.

Sebeit átkötötte, a hűvös est miatt bekecsbe öltöztette, majd egy tikos, menekülő ösvényhez vezette.

– Indulj, vissza se fordulj! – igazította útba.

Fazil halás volt az asszonynak. Búcsúzóul gyengéd gyönyörben részesítették egymást ajkaikkal, az amazon utána nevét imáiba foglalta. De az ő lába ekkor már a menekülő ösvényt taposta.

Amikor a dombok közt kigyúlt a nap, tisztásra ért, ahol egy favágó szekere rá rönköt pakolt. Illendően köszöntöttek egymást, majd Fazil útbaigazítást kért tőle.

– Pórus jár idegen vagyok, nem tudom, merre járok.

– Én Bagdadba megyek, ha akarsz, tarts velem.

Fazil meg a fanyűvő útítársak lettek, míg Bagdadba nem értek. Ott az ifjú a városszéli mecset mellett letelepedett, közben azon aggódott magában, hogy a moszuliak, jelen állapotában fel ne ismerjék.

Belépett a mecset kapuján, s három éjjel három nap, étlen, szomjan ott maradt. Aztán elszántan a városba ment, és vaknak tette magát, karját kinyújtva alamizsnáért koldult. Egy boltíves kapunál, melynek ablakáról függöny hullt alá, megállt, s így kántált:

„Paloták kegyes lakói, könyörüljetei rajtam!

Idegenként sodródtam e városba, senkit sem ismerek!

Adjatok ennem, különben éhen veszem!

¹ Hatun, hanum: Azonos jelentésű, rokon értelmű perzsa- török kifejezések az előkelő, szerájlakó hölgyekre.

A függönyt egy finom női kéz húzta el résnyire, és néhány falatot hajított ki az utcára. De Allah úgy akarta, hogy lágy zefír szellő fújjon arra. A túlt felkapta, s a szépség tökéletes szobor arcát a napban megfürdette.

A leány búbajos volt, termete csábos, arca százsorszép, férfi hozzá hasonlót aligha látott. Fazil rápillantva egészen megremevedett. E kézből a korong kenyér mennyei mannának tűnt számára. Elég volt egy pillantás, s szerelembe esett a lánnyal. Éhség, szomjúság nem gyötörte tovább, testét átjárta a vágy. Révületéből feleszmélve észrevette, hogy a közelben, egy padon, tiszteletre méltó férfi üldögél.

– Mondd, napjaink titkainak tudója, ki e városnegyed végén álló háznak a lakója?

– Muvaffak ben Adabán lakik a házban.

Fazil tovább faggatta.

– Jeles férfiú, s jóra való?

Az öreg így válaszolt:

– Muvaffak csupa szív ember. Jótetteit mintha tengerben a vízcseppeket számlálnád. E városban tisztelet, tekintély övezi. De az utóbbi időben a kádival tengelyt akasztottak. A kádi emiatt a kalifánál bepanaszolta, aki Muvaffakot szolgálatából elbocsátotta. Azóta e házban él, visszahúzódva. Napjait a dervisek között tölti böjtöléssel.

Fazlullah elgondolkodott. Mostani helyzete cseppet sem kedvez a hódításnak.

„A lány egy előkelő ember lánya, én vándor koldus vagyok. Ugyan, hogyan is hihetném, hogy e tündéri szépség így komolyan vehet? Mást nem tehetek, mint hogy jó sorsomba vetem hitem.”

Elhúzódott a város végi sírkertbe. Borongós hangulatához illett a néhai emberek lelkének közelsége, éjszakáit közöttük töltötte. Egyik éjjel, álmában, mintha egy vársánc omlana rá, talpig fegyverben, óriás termetű harcos ült mellé. Kivonta iszonyú *handzsárját*², hogy elmetssze torkát, s vérével a temető földjét öntözze.

Fazlullah kétségbeesve rikoltotta:

– Hé, te óriás! Mi dolgoz velem, egy sorsüldözött, utcai kéregetővel, akinek csak múltja van, de jelene nincs? Soha nem jártam itt, aligha árthattam neked!

² Handzsár: Éles, görbe pengéjű rövid kard, amelyet közelharcban használtak.

A kolosszus leszállt róla, fejét meglepetten csóválta, majd felkapta Fazilt, s hajánál fogva egy romos sírboltba vonszolta, a kaput pedig rázárta.

– Csöbörből vödörbe esem, mi lesz velem? – nyöszörögte, miközben kezével ide-oda tapogatózott a vak sötétben.

Markába hirtelen egy levágott fej került, s a hozzá tartozó tetem, arrébb feküdt. Riadalmában tébolyultan ugrándozott, de mindenhol holttestekbe botlott. Ekkor neszt halott, a harcos gyertyát hozva visszatért.

– Mi lelt, tán eszed vesztetted? Nem láttál még holtakat? Pedig itt van néhány. Némelyeknek fejét vettem, másoknak a vérért eresztettem ki, volt, akinek csak torkát metszettem el. De te ki fia borja vagy, s mit akarsz? Mondd meg, de igazán!

– Már mondtam, idegen, földönfutó vagyok, aki hisz abban, hogy egyszer a nap ráragyog. Rossz szándék nincs bennem, mégis, életem épp csak tengetem.

– Ha ártatlan vagy, ne félj tőlem! – szólt az óriás szelíden, majd karon fogta, s átvezette Fazilt egy másik szobába.

Leültette, páncélját, fegyvereit levetette, s hálóruhába öltözött. Azután vacsorához terített.

– Ha korog a gyomor, az ész nem forog!

Miután jóllaktak, kedvük is felderült. Az óriás Fazilhoz fordulva mesélni kezdett.

– Először is a nevem Bulhasszán, Nehreván városából. Atyám Nehreván bégje. Miután ő nem e föld lakója már, reám szállt a bégség tisztessége és gondja. Az előljárók és tanácsnokok úgy látták helyesnek, ha új tisztségem alkalmából, közösen, audienciára járulunk a kalifához. Hadd győződjön meg személyesen jószándékunkról, mi pedig kikérhetjük tanácsát, meghallgatjuk elvárásait, egyszóval biztosítjuk hűségünkről. Kitűztük a látogatás idejét. A málhás tevéket a fekete hajcsárokkal útnak indítottuk. Ők vitték ajándékainkat, amelyeket megkíván tisztem. Mi a következő napon, az udvartartás, testőrök, pasák és *kethüdák*³, nyeregbe szálltunk, s a bagdadi kalifa udvaraig meg sem álltunk.

A palota alá érve, egy erkélyen megpillantottam őt, a szemvakító szépségű nőt. Mihelyt ráemeltem tekintetem, rabul ej-

³ Kethüda: Perzsa kifejezés, amellyel az oszmánház közigazgatási vezetőit jelölték.

tette szívem. De undokul viselkedett. Amint észrevett, eltűnt a boltív mögött.

Miután megcsókoltuk a kalifa köntösét, vendégházamba hívtam helyetteseim, és azokat, akiknek szavára adok, hogy további terveimbe beavassam őket.

– A málhás állatokkal, tevékkel, testőrökkel induljatok vissza! A látogatás hivatalos része véget ért. Kedvemre való Bagdad városa, néhány napig még itt maradok.

– Nélküled nem szívesen térünk haza. A távolság a szóbeszéd, találgatások melegágya – fejtegették a helyzet hátrányait óvatosan. Ekkor szólítottam vezírem.

– A kormányzati ügyeket, visszatértemig függesszd fel!

Miután mindenki megértette, hogy mi a kötelessége, nyergeltek, s távoztak. Magamra maradtam.

Naponta az erkély körül kóboroltam. Szerelmem bármikor kiléphetett onnan. Egy nap végül találkozott tekintetünk. Ő erre fejét indulatosan hátra rántotta, mintha azt mondta volna: „Takarodj a szemem elől!” Aznap lógó orral távoztam. Így zajlott ez le néhányszor, de végül a leány szóra méltatott. Igaz, nem volt köszönet abban, amit mondott:

– Hé, te bámész! Ha menten el nem takarodsz, *kavaszokat*⁴ hívok!

Nem tehettem mást, meghunyászkodtam.

– Te csodás huri, kire mennyek palástja terül, bocsáss meg a messziről jött férfinak! Kinek szíve előtted hullt az út porába. Életét megmentheted, ha magadhoz emeled!

De a *dzsárije*⁵ gúnyosan kacagott, szavaimnak nem sok hitelt adott.

– Micsoda himpellér vagy! Nem tudod, hogy az ilyenekre mit mond a törvény? Jobb, ha örökre elkotródsz! Különben darabokban vitelék el innét!

Mintha egész bensőm kitépte volna e szavakkal. Ezek után, magam emészte, szállásomra tértem. Pár napig meghúztam magam. Nem mutatkoztam. Ám azon az estén, szemem az erkélyre meresztve, szokott helyemen, a tünemény felbukkanására vártam. Meg is jelent a lány, mint csillag az éj homlokán. De

⁴ Kavasz: A muszlim szerájok testőrséget és rendőrséget ellátó fegyveres szolgák tö-rök elnevezése.

⁵ Dzsarije: Szerelmi szolgálatra vásárolt rableány.

most nem csapkodta a haját, fejét nem rángatta, csak megadóan ingatta.

– Hányszor mondtam, hogy hagyj békén? A jó szóra nem hallgatsz?

Megbánást és alázatot mutattam, erre meglepetésemre a hangnem megváltozott.

– Te széptevő! Hol vannak a lázas vallomások?

Eddig mélyen meghajolva hallgattam, de e szavakra szívem nagyot dobbant.

*Lelkem, lélegzetem! Ne higgy a látszatnak! Ha volna
oly részem, mely ne érted epedne, kitépném! Aki
karjával téged ölelhet, az másra nem vet szemet!*

Ábrándos tekintettel az erkélyről ezt felelte:

– Ma volt, holnap lesz újra reggel. Őrizz szívedben, s jöjj el újra!

Madarat lehetett volna fogatni velem örömömben. Aznap éjjel álom nem jött a szememre. A reggel első fénye leshelyemre vitt. Mikor feltűnt szívem királynője, halkán ezt rebegte.

„Mit vétettünk, hogy vágyaink rabjai lettünk? A szerelem elejtett magja szívünkben kivirágzott. De fényes nappal mihez kezdhetünk? Éjjel nyitja szirmát a szenvedély. Mikor a palota lepihen, beosonhatsz kapumon!”

Aznap éjjel kötélhágcsó lógott le a teraszról. Felmásztam, s egy pompás szerelmi fészekben találtam magam. A szeráj közepén baldahinos ágy volt. A dzsárije átölelt, karomba fészkelődött. Ételt, italt hordatott hindusztáni fogásokkal, zamatos sirázi borral itatott. Miután kattant a zár a szolgák után, halk sikollyal magába vont, s addig ölelt, míg erejéből telt. Még nem voltunk magunknál, amikor zajt hallottunk az ajtó mögött. Valaki ezt suttogetta:

– Te szerelem-istennő, eressz be!

– Allahra! – sikoltott a lány. – Ez maga a kalifa! Bújj az ágy mögé!

Kíséretével, kivont karddal, égő fáklyákkal bezúdult a kalifa, s látta, hogy az ágya szét van dülva.

– Te céda! Kivel háltál, had lássam! – üvöltötte.

Erre előmásztam.

– Ó, te álnok, hálátlan! Te tettél hűségeskütd pár napja! Most meg ágyasom használsz?! De e végső élvezet lett a végzeted! Ezeket – mutatott ránc – izzó vásra verjétek, testüket falja fel a sivatag!

Ekkor felsikoltott *Hanum*⁶, a hárem féltékeny úrnője.

– Uram, ne engedd, hogy szent őseink földjét ezek ketten beszennyezzék. Mocskos testük had tisztuljon meg a Tigrisben! Ma este már a halakkal hálnc!

S mire ezt kimondta, már zuhantunk is a teraszról a kavargó folyóba. Én tudtam úszni, de kedvesem vízbefűlt. Csupán márvány testét húzhattam partra. S gyászomban fölötte e sorokat szavaltam:

*Szerelmi bálványom! Életed tiszta
selyem ingét le miért tépték?
Ártatlan tested földre miért terítették?
Tegnap még friss forrásban fürödtél,
Ma életed kristályvizét, a porba engedték.*

Akkor, ott fogadalmat tettem: „Míg lélegzem, el nem feledlek!”

Aztán megesküdtem, hogy amint lehet, bosszút állok a kalifán, és minden írmagján!

– Ez történt hát velem. Most, amikor megláttalak itt, e szomorú füzek alatt, azt hittem te is közülük való vagy. Életedre e miatt törtem – fejezte be Bulhasszán a rémtörténetet.

Fazil is elmondta mi bántja. Bulhasszán az esetet hallva vállára tette kezét, s szövetség jött létre közöttük. Fazil hálát mondott Bulhasszán önzetlenségéért, s mivel késő éjjel volt, aznap mást nem tehettek, nyugovóra tértek. Másnap este Fazil és Bulhasszán, a tiszteleltre méltó Muvaffak házához osont. Az előző napok eseményei miatt a *konak*⁷ őrsége éberén várakozott.

„Akik a minap itt jártak, talán ma is erre settenkednek!” – mondogatták egymásnak.

Nos, erről hőseinknek nem volt tudomása, így beleestek a csapdába. Bulhasszán nyakára pányvát vetettek, Fazilt pedig a

⁶ Hatun, hanum: Azonos jelentésű, rokon értelmű perzsa- török kifejezések az előkelő, szerájlakó hölgyekre.

⁷ Konak: Díszes udvarház, kúria.

szeráj ciszternájába csukták. Muvaffak az esetről értesülve eképp okoskodott:

”Ezek ketten talán a kalifa ellen forralnak valamit. Leghelyesebb, ha hívatom a főfoglárt, s átadom őket neki.” Így is lett. A börtön őre megérkezett.

– Hát ti ifjak?! Nem gondoltátok, hogy aki ezen az órán lányos háznál, hívatlanul jár, arról azt hihetik, hogy rosszban sántikál?! Vétkeztetek, ezért letartóztatlak benneteket!

– Jogos rossz véleményed, de mielőtt meglenne az ítélet, hallgass meg minket! – vette a szót magához Bulhasszán, aztán tovább érvelt. – Minden az én hibám, a másik fiú hű cimborám, aki jóban-rosszban követ engem. Ha miattam kivégezteted, ártatlan vére fejedre szállhat. Ha megkegyelmezel neki, még hasznodra válhat! Légy hát irgalmas vele!

Tetszett érvelése a rabok örének, másrésről megmaradtak benne a kétségek. Mielőtt Fazil kezéről a bilincset levette volna, felszólította:

– Vetkőzz le, vedd le kaftánod, s turbánod. Csupán ágyékkötőd hagyd magadon! Így járkálhatsz, szabadon.

Kit úgy hívnak, Allah, Fazil szerencséjére, most is méltó volt nevére. Fazil, bár pőre volt, de szabad. Újra alamizsnáért koldult, s amit estig összetarhált, azon Bulhasszánnal megosztotta. Néhány napig ez így ment. Fazil éji takarója és párnája egy kerámia kocka volt, alaposan lesóványodott. Ilyen állapotban figyelt fel rá Muvaffak pártütője, a bagdadi kádi.

– Ki a csuda ez a fura alak?

– Egy pórul járt idegen, aki csak teng-leng az utcasarkokon – skandálta a *csauszok*⁸ kórusa.

– Fogjátok el, s hozzátok élém!

Máris ugrottak a fogdmegek, s Fazilt a bagdadi kádi palotájába hurcolták. A kádi kíváncsi volt életére, s az ifjú beszámolt róla, töviről-hegyire. A történetek az ördögös kádi fejébe szöveget ütöttek.

”Most már tudom, hogy Muvaffakot sarokba hogyan szoríthatom!” – dűnnyögte magában, majd udvaroncait összetapsolta.

– Ifjú barátom! Tovább a fejed ne fájjon! Kezembe veszem sorsodat, s élsz még boldogabb napokat! – biztatta, majd a

⁸ Csausz: spicli, intim-pista, belső szeráj szolgál

*hamamba*⁹ vitette, ahol alaposan lecsutakolták, megmasszírozták. Rongyait levetették, tiszta ruhákba öltöztették. Selyem atlasz *entárit*¹⁰ húztak rá, fejére hindusztáni turbánt tekertek. Fazil nem győzte háláját kifejezni. Előkelő lakosztályt nyitattak neki.

– Légy otthonos nálam, házam a te házad – udvariaskodott tovább a kádi.

Fazil zavarban volt.

– Meghálalni lesz-e módom mindezt? – hajtogatta egyre.

A kádi ekkor már tudta, hogyan ér célta vele. Ajtónállóit meghívóval Muvaffakhoz küldte, aki meg is jelent a szerájban, szorongva. A bíró szívélyesen fogadta, megölelte, maga mellé ültette.

– A jogi tudományok mesteréért, a tiszteletre méltó, nagy tekintélyű bagdadi kádiért én mit tehetek? – tette fel aggódva a kérdést Muvaffak.

A törvények szemfényvesztője negédesen tovább csűrte, csavarta a szót.

– Barátom! Az eset, ami velünk megesett, már a múlté. Ami volt, elmúlt. Azóta kiderült, ki van ellenünk, de az is, hogy ki van velünk. Na már most, a tisztánlátás fénye minden homályon átvilágít. Átlátom közös ellenségeink mérgező praktikáit! Ezért én téged most megkövetlek!

Meglepetésében nem tudta Muvaffak, hogy mit mondjon. Álmélkodott a nyájas hangvételen. Egymás vállát lapogatták állva, s miután megbékélésüket kölcsönösen kimutatták, helyet foglaltak.

*Azt mondják, ha az ember
kövek közé porcelánt illeszt,
azért teszi, mert tetszik neki.
Kedvüket lelték az áltatásban,
a nyájas-édeskés hazugságban.
Baráti vonásaikat hangsúlyozták,
ami lelküket marta, elrejtették!*

⁹ Hamam: Török gőzfürdő.

¹⁰ Entári: Bokáig érő ingszerű viselet, amelyet a forró égövi országok férfi lakossága mai napig hord.

Így folyt a mézes-mázás ármánykodás, miközben a kádi Fazilt bemutatta Muvaffaknak.

– Ismered a fiatalembert, aki melletted foglal helyet?

– Nem, nem volt még szerencsénk egymáshoz.

– Akkor nem árt, ha tudod, nem más ő, mint Mahijársah Vásziti fia, aki a második ember a birodalomban!

Felkapta Muvaffak fejét erre a szóra, s udvariasan bemutatkozott Fazilnak.

– Nem tudva kivel ülök szemben, nem mutathattam ki családot iránt érzett alázatos tiszteletem. Atyádat, dinasztíádat nagyra tartjuk, s híven szolgáljuk!

Hízelegtek Fazilnak e szavak, de a kádi máris a lényegre tért.

– Légy azzal is tisztában, ó Muvaffak, hogy ez az ifjú dzsigit hallott leányod legendás szépségéről, s most azért jött, hogy meggyőződjék róla. Azt állítják, leányod egyetlen pillantása szíveket gyógyít, a testet a végletekig elbűvöli!

Ezzel a furmányos kádi Muvaffaknak a leckét feladta. Tudta, régi vágya volt ellenfelének, hogy uralkodói vér kerüljön a családjába, megalapozva ezzel egy új dinasztíát, ami majd jól szolgálhat a hazának és saját magának. Most mégis felkészületlenül érte e kurta-furcsa leánykérés az apát. Örömet mutatott, ám válasza óvatos volt.

– Számunkra a megtiszteltetés és öröm, hogy leányunk iránt az ország első családja mutat érdeklődést. Viszont tudom, hogy az ifjú dalia háremében ezer szebbnél szebb, kíváncsatos huri van. Tehát adj egy kis időt, hogy szándékról leányom tájékoztassam!

De a szemfüles kádi továbbra is kezében tartotta a tárgyalás fonalát.

– Ez igaz, de ne feledd, a döntést ebben az esetben nem te, hanem az érdekeltek hozzák meg!

Muvaffak azonban tovább tapogatózott.

*Korántsem biztos, hogy asszonyának, talán csak
háreme újabb virágának kell leányom neki.
Jó lesz hazatérni, s vele mindent megbeszélni!*

A kádi azonban biztosra akart menni.

– Ha jól tudom, *konakodban*¹¹ a törvényt te hozod, szőnyegeid oda kerülnek, ahova te rendeled őket!

Apellált a kádi ily módon a családfői tekintélyre, majd így folytatta:

*Minek itt tovább a felesleges szócséplés?
Ha a házassági szerződésre pecsét kerül,
az ifjú és arája még aznap egyesül!*

Muvaffak belátta, hogy itt az alku vége, különben oda a tekintélye. Aggodalmas lelkesedéssel megszületett a határozat: Muvaffak leánya Fazil asszonya lesz!

A kádi érezte, hogy eljött az ő ideje.

– Muvaffak! Ugye tisztában vagy azzal, hogy ez nem hétköznapi kézfogó? Az *ajánok*¹² és országnagyok megadják majd a módját. Holnap reggel a fiú atyját, Mahijárt írásban értesítem az eseményekről, meglásd, megannyi kincssel érkezik meg rövidesen! Leendő vejedet vidd most otthonodba, de leányod erényét óvd, szállásold el tőle minél távolabb.

– Ahogy jónak látod kádi. Csak jó legyen a folytatás is! – hagyta rá a leány apja.

Paripát hozattak, a vőlegényt arra ültették, a kengyelt maga Muvaffak tartotta, s elindult a menet a konakba. Mihelyt belépett, elmondott feleségének mindent. S amíg a vőlegénynek külön lakosztályt nyitattak, addig a menyasszony az ismerkedésre készülődött. A *hatun*¹³ elfogadta a helyzetet, nem berzenkedett.

– Ha Allah is így akarja, s a leány szívét meghódítja, még a végén sikeres lesz ez a ripsz-ropsz lakodalom! – sóhajtott.

Mikor Fazil meglátta világszép menyasszonyát, szíve választottját, bókja a torkán akadt, mert szíve a nadrágjában dobogott. Magában imádkozott, s a kádira is áldást kért. Azt hitte, a boldogság küszöbén áll.

Aznap éjjel az ifjút minden jóval ellátták, etették, borral itatták. De amikor reggel lett, valaki zörgetett a kapun. A kádi

¹¹ Konak: Díszes udvarház, kúria.

¹² Aján: A mindenkori hatalomhoz közel álló előkelőség összefoglaló arab neve. Európában az arisztokrácia.

¹³ Hatun, hanum: Azonos jelentésű, rokon értelmű perzsa- török kifejezések az előkelő, szerájlakó hölgyekre.

küldönce érkezett, kezében jókora ruha-halommal. Miután a jövendőbelit a szobából kiküldték, az érkezőt bevezették. Fazil azt hitte, a csomag a kádi külön ajándéka. Nagy volt csalódása, amikor kibontotta, s régi göncei estek a padlóra.

– A bíró azt kéri, hogy mátol viseld újra ezeket! A hindusztáni turbánt, a selyem köpönyeget vissza kell küldened velem!

Fazil felfogta, hogy a szerencsét, csak rövid időre kapta. A kádi rászedte. Gondjával a ház egy csendes zugába menekült. A küldönc távoztával menyasszonya a háremből visszatért.

– Mi lelt, kedvesem? – kérdezte.

Fazil pedig térdét átfogva, homlokát bokapántos lábához szorítva így szólt:

– Te, angyalok földi követe, boldogságod kapuja előtt állva hogy érzed magad?

– Kedvem derűs, vágyam bimbózó – csacsogta a nő, sokat sejtetően.

– Anélkül, hogy elrontanám örömod, szenteld nekem egy percre figyelmed – sóhajtott Fazil.

– Csupa fül vagyok, s ha valami a lelked nyomja, kérlek, ne takargasd előlem. Minél hamarabb mondod, annál gyorsabban oldjuk meg együtt a gondod!

Fazil hitt a leánynak, s bevallott mindent, elmesélte, hogy jutott idáig.

– Nem tudom, hogy ezután hazugnak vagy igaznak találsz, mindenesetre te mondod ki, hogy hogyan tovább!

Muvaffak lánya mindezt hallva először elképedt, majd magába révedt. Egy óra múlva fejét felkapta, s delejes tekintetét vőlegényére függesztette.

– Szerelmem! Akárhogy is, e történet megesett velünk. Tartsd meg szíved titkát! A lényeg, hogy egyben biztos lehetsz, én is szeretlek téged, vágyom utánad, s nemsoká tiéd leszek! Egy biztos, a kádi csalafintasága kifogott rajtunk. De azért orrod ne lógasd. Kap tőlem olyan választ ez a rátarti kádi, hogy bűneit ezerszer is megbánja! Előbb azonban öltözz át, régi rongyaid a szemétbe dobatom.

Örök hűséget, és titoktartást is esküdtek aznap egymásnak.

Aztán a férj, végre valahára, asszonnyá tehetette a lányt.

*Körbecsókolta köldökének igéző, gömbölyű vánkását,
s a mézeshetek nyomán, vakítóan szép asszonnyá lett a lány.*

Fazil felesége felkelt nászágyából, megfürdött, öltözködött, szépítkezett. Amikor elkészült, olyan vágykeltő lett, hogy aki ránézett, beleremegett! Eljött a revans ideje. Urához lépett, s tőle elkéredzkedett kimenőre.

– Drága uram! Most kaptam a hírt, hogy egyik barátnőm leánykája megbetegedett, a látására sietek.

Azonban ahogy volt, szemfényvesztőn, egyenest a kádi otthonába ment. Ott szerényen egy félreeső sarokba ült le, de szépségének fénye, testének illata elbódította azt, aki belépett a helyiségbe.

– Mit óhajtasz, s kit keresel itt? – lépett hozzá a jogászbojtár.

– A muszlimok kádijával lenne szavam.

Tudta a bojtár, hogy a kádi titkon nagy nőfaló. E hangokra ott is termett nyomban, s álomnak hitte, amit látott. Muvaffak lányát azonmód külön szobába terelte. Ő meg szemérmetlenül ringatta csípőjét, kacéran riszált előtte. A kádinak remegett a lába tőle.

– Mit tehetek érted, ígéző szépség?

A fiatalasszony, nem véletlenül, úgy ült le szemben, hogy pompás teste minden ékét áttetsző ruhája sejtesse.

– Ő, te törvények őre, az iszlám nagy ismerője, hívők és más hitűek útbaigazítója, dervisek és államférfiak tanácsadója, kérélek emeld rám tekinteted!

– Ő, micsoda kísértés! – nyögött fel az ítész.

A leányhoz lépett, akinek hold arcáról fátyla lehullt. Kezdte kigombolni *kamizát*¹⁴, hogy alatta ámbra illatú kebléhez a kádi hozzáférjen.

– Mondd, látsz valami hibát rajtam?

– Még hogy hibát! Nem bírom tovább! – dadogta.

A lány pedig, testének titkaival tovább ingerelte.

– Mondd csak, ó korunk kádija! Homlokom tükörsima trónusán, szemöldököm holdsarlóján, orrom fitos metszésén, orcám két rózsalevelén, mézes ajkamon, kerek kis keblem ívén, nyakam hajlatán, kivetni valót látsz-e?

– Még, meg, micsoda – makogta a kádi.

De a szobortestű szépség tovább őrzítette. Széthúzta *kamizát*, s két gránátalma melle halmát a kádi arcához emelte. Bugyogója is lecsusszant közben, megbúvó szemérme manduláját épp,

¹⁴ Kamiz: Elöl gombos női ing, blúz.

hogy védve, alabástrom combját szemlére téve.

– Jaj nem bírom tovább, elemésztesz! – hörögte a muszlimok nagy jogorvoslója. – Ahhoz sem fér kétség, hogy nem létezik e két folyó közt, hozzád hasonló szépség!

Ám a leány varázsával tovább fojtogatta.

– Tudd meg azt is, Mi Urunk kádija, hogy testem olyan, akár a virágba borult fa. Dús a koronája, illatosak szirmai, mézédese a gyümölcse. Csak gazdája, kertésze nincsen! Gyümölcseit száradni hagyják. Csak áll árván, magában. Testem, amint láthatad, hibátlan, szépségem ragyogó, de minnek, ha boldogságot nem kapok cserébe. Már végezni akartam magammal, de hitem nem engedte, hogy handzsárral elmetszem ereim. Rajtam csak is egy kertész segíthetne!

– Ez már a vég! – lihegte a kádi, mint egy eszement.

– Az ok igen egyszerű – csicsergett tovább az újasszony. Él itt egy festő, az apám. Két éves korom óta szégyell engem. S bárkit, aki akarna, rémmeséivel riogat.

Leányom az átkom. Senkinek nem ajánlom.

Kopasz, reumás, víz és sápkóros, ragyás,

újabban kiütött rajta a sárgaláz.

Teste csupa kelés, állandóan iszik-eszik.

Nincs férfi, kinek kellene így!

Ezt mondja apám rólam.

Én meg sorvadok, hiába telik be holdam,

nincs férj ki vágyam betöltse. De én döntöttem:

neked megmutatom magam, hátha tudsz valakit,

ki elűzi sóvár bánatom!

– Tudok! Én akarok lenni, aki elveszlek, szíved kertjének kertésze leszek, te csodás huri!

Rajongott a máskor oly megfontolt jogász. Muvaffak leánya, mint akinek valóra vált az álma, e négysorost skandálta:

Hyppokratesz vagy te nekem!

Ismét lüktet testemben vér.

De ha velem akarsz élni,

Igazán nagy kell, hogy legyél!

– Élvezed, ha férjed én leszek! – bizonygatta lelkesen a *habajka*¹⁵.

A kádi azonnal a leánykérés ceremóniájára utasította segédét és fullajtárát. Mindkettőjüket a festőhöz menesztette. „Áll már a nászsátor oszlopa!” – mormolta, miközben nadragját markolta.

A festő közben megérkezett, a nagy sietségtől lihegve. Állva várta a kádi, udvariasságát így mutatván ki.

– Mesterem! Híred megelőzött. Már rég vágytam arra, hogy megismerjelek – tódította.

– Rászorulóknak tanácsadója, mire véljem e kedves fogadtatást?

– *Párdád*¹⁶ mögött rejtet leányodat, kérlek, add őt asszonyomnak!

– Az én leányom rémálom! Torzszülött. Ezért nincs olyan, akinek megmutatnám – válaszolta a mester.

– Ej, lári-fári, ne lamentálj, ízlés dolga, hogy ki mire vágyik. Inkább mondd az árát, hogy minél hamarabb nászba vihessem!

– Mi urunk! Talán elkerülte figyelmed, hogy olyan ronda, mint az én lányom, nincs még egy a világon. Mindene hibás. Nincs az a kórság, nyavalya, mely rajta ne burjánzana!

– Elég a lamentálásból! Ő szívem választottja, vágyaim asszonya! Te inkább törődj a menyegzői pénzzel!

– A muszlimok kádija te vagy. Nálad a *fermán*¹⁷!

Csávába került a piktör. Úgy okoskodott, ha magasra tartja az árát, azzal elveszi a vőlegényi vágyat.

– Nagy kádi, a leány ára, a rendkívüli helyzetre való tekintettel, ezer arany!

A kádi a pénztárnokot utasította a pénz kiszámolására.

– Akkor megegyeztünk!

– Uram, a pénznek híja van. *Mehernek*¹⁸ nem elég.

– Valóban? Nesze akkor itt van még kétezer.

Nyílt a pénzes láda, s az aranyak a festő zsebébe gurultak.

– No de ne bősziíts tovább! A szerződést már fogalmazták.

¹⁵ Habajka: Szeles, hebrencs, meggondolatlan.

¹⁶ Párda: Eredetileg a perzsa-indus szóhasználatban az elfüggönyözött női lakrész neve. A hódoltság korából átment a magyar nyelvbe, pártá formában. Innen ered a nem házasság, leányokra vonatkozó szóhasználat: pártában maradt.

¹⁷ Fermán: Felsőbb parancs, döntés.

¹⁸ Meher: Az arab szó jelentése jegypénz, amelyet a menyasszony apjának fizetnek házasságkötéskor.

Ha itt lesznek az *Ulémák*¹⁹, országnagyok, tudósok és tudatlanok, bégek és pékek, hogy a kihirdetést hallják, a frigy megkötetik!

– Nagy kádi! Még egyszer figyelmeztetlek! A leány nem ágyba, de ölba való. Érte egy vagyont fizettél, ám ha meglátod, megbánod! Ezért én most a gyülekezet hallatára kijelentem, a meheret vissza nem adom!

– Nem szégyelled magad?! Tovább alkudozol?! Takarodj! De tartsd szem előtt: Áll a nászsátor, hová este a lányod várom!

A tömeg szétszéledt, és ekkor a kádi hitese felesége, mind-ezeknek fültanúja, férje elé állt:

*Két fej egy térden,
két ör egy kapuban,
két asszony egy ágyban
nem lehet! Ezért elmegyek!*

– Rendben – hagyta rá a kádi, akinek józan esze ezen a napon leköltözött derék alá.

– Elválok tőled, ha kifizetsz!

A férfi ötszáz aranyat fizetett, s ezzel asszonya visszament az anyjához. Fütyült is rá a kádi! Más nem érdekelte, csak hogy hol késik menyasszonya, szeme egyre az utat pásztázta.

A késés oka, az a disputa, ami a festő és felesége között zajlott le épp. A férj otthonába térve az asztalra leszámolta a kádi háromezer aranyát, s elmondta, hogy ez kinek az ára, döbbenetben asszonyának tátva maradt a szája.

– S ha láttad volna, amint az előkelők előtt megesketett, hogy a lányt a sátrába viszem ma este!

– Nincs mit tenni, oda kell vinni, döntött a nő.

A lányt megfürdették, tessék-lássék felcicomázták, s várták a tevé hordszék érkezését.

– Útközben senki nem láthatja, hogy ki ül a hordszékben! Testet-lelket felcsigázó, izgató alakját meg ne lessék! – eskette embereit a kádi.

Akik meg sem álltak terhükkel házáig. Eljött a pillanat, s lehullt a lepel.

¹⁹ Uléma: Az arab Álim azaz tudós többszámában: tudósok.

*S a kádi látja az aszott fejet, a hulló haját.
A tömlőszerű testet, kloáka szagú száját,
az abban korhadó, pudvás fogakat.
A bíró rángatózott, megremegett,
kis híja, hogy össze nem esett!*

– Mi ez a fertelem, amit hoztatok?! – rikácsolta, mint egy tébolyodott.

– Elhoztuk hites arád, a festő leányát – hangzott a hordárok válasza.

– Még hogy az arám! Ő igazgyöngy a legszebb nők között! De ez egy élve oszló tetem! Azonnal takarítsátok el innen, még megmérgez itt mindent!

– No de uram! Zokon ne vedd, de maga az apa óvott e násztól, tanú rá az egész utca!

– Azonnal hozzátok elém, élve, vagy halva! – toporzékolta a póru jár jogász.

Futva érkezett a festő a magából kikelt vőlegényhez.

– Parancsolj velem, te heves jog-fejedelem!

*Még tréfálgazol velem te aljas?! Velem, akinek
tenyeréből az összes szerencsevadász zabál?
Mit képzelsz?! Te akarsz átverni engem?!
Azonnal hozd ide arám, a gyönyörű leányt!*

Látta a festő, hogy ennek fel sem tréfa, s felhagyott az élccel.

*Istenem! Te, ki fent lakozol a fellegekben, kinek fénye világít az
éjszakában! Tekinteted lesújt, vagy felemel. Tanúsíthatod:
nincs még egy lányom, sem közel, sem távol!
Figyelmeztettek: ne kösd életed össze leányommal!
De józan tanácsom, uram! nem ért el füledhez!*

– Az ég óvhatott volna! Egy ilyen ember, mint te, mit akarhat e kehes, beteg testtel?! De te kötötted az ebet a karóhoz! Most már csak magad okold. Mert a szerződés köztünk kimondja, az ara tiéd, a pénz, enyém!

– De mester, lassan a testtel! Talán nem tudod, de leányod tegnap nálam járt. Megosztotta velem titkait. Felfedve nem-

csak aggodalmát, de testének bájait is. Azóta is készen állok a nászra.

– Ez aztán a fordulat! – mondta az árnyalatok kikavarója. Nagyuram! Biztos vagyok benne, hogy valakit nagyon megbánthattál, az pedig így nyújtotta be a számlát! Mert én ezerszer megesküdhettek, lányom nincs több, csupán csak egy!

A kádi tekintete üveges lett, fejét leszegte. Rájött, hogy sokba került neki az őt felajzó leány arckendőjének leeste!

– Jó mester, én gazdaggát tettelek. Cserébe tégy egy szívességet! Takarítsd el innen csúf leányodat!

Akik hozták, felkapták, s a festő házában lerakták a szegény leányt.

Ezalatt sivatagi szájkendőt és turbánt kötött fejére a kádi. Mivel a meherre többet költött, mint jövedelme engedte, így a szerája előtti út pora lett új otthona. Bagdad városában azonmód híre ment: Az arrogáns kádi végre tönkre ment!

Tartsd szem előtt: A körmönfont komiszok gyakran naivul ostobák, mert azt hiszik, hogy okosabbak mindenki másnál, így előbb-utóbb, könnyedén becsapják őket.

Bezzeg nem lógatta orrát a hír hallatán Muvaffak leánya! Ünnepi fényben fürdött szerája. Virágos bokrok, hatalmas csokrok illatoztak, kenézek, a szerelmi művészek serényen munkálkodtak. A szerájban az összes leány fenéig ürítette a nektáros kupát. Testük kereveteken elterülve bódultan pihegett. Nem halatszott más, mint örömteli, kéjes sóhajok hosszú sora, napokon át. E mámor teli napokban Fazil megkérdezte élete párját.

– Drágám! Napok óta nem hervad le hold arcodról egy titokzatos mosoly. Tudhatom, mi áll e kitartó öröm mögött?

– Némelykor a jogos bosszú legalább akkora élvezet, mint amiben te naponta részesítesz.

Majd elmondta, miként húzta csőbe az öntelt kádit, aki többé aligha áll posztja magaslatán. Hozzátette, hogy a hazug *muf-tik*²⁰, s az összes törvény mögé bújó sorsa ugyanez legyen!

– Én szép és okos amazonom! Tavaszi szélben hajlongó karcú ciprusom! Beteljesítetted a kádi végzetét. De az én sorommal mi legyen? Hiszen most már nem titok: Illahi Billahi, a moszuli vezér fia vagyok.

²⁰ Mufti: A vallási döntés megfogalmazója az iszlám országokban.

– Boldogságom forrása! Kincünk, vagyonunk több, mint kellene. Kitart, míg e földön élünk. Visszatérésen ne is törd fejed! Helyette inkább csak szeress!

– Örjítő és kínzó a tűz, ami karodba űz! De a férfinak kell az önbecsülés. Ha azt elveszti, férfiasága lehervad, akár a bánatos kócsag nyak. A kádi már a múlté, de jöhetnek s fenekedhetnek újabb veszedelmek! Tisztázni kell helyzetem! Lásd be! Nem élhettek veled más férfi neve alatt!

A leány nemcsak szép és okos, de bölcs is volt. Átlátott a szitán. A szeretett férfi önbizalma forgott kockán. Így sajgó szívvel, de újtára engedte.

Fazil fegyvert öltött, s paripára pattant. Szolgák, testőrök kíséretében, Moszulnak fordította lovát. Alig hagyta el Bagdadot fél *farszangnyira*²¹, amikor látják, hogy egy karaván poroszkál Moszul felől a főváros irányába. Fazil mellük léptetett.

– Honnan jöttök? – kérdezte.

– Moszulból – hangzott a felelet.

– Mikor keltetek útra?

– Moszul kormányzó vezére, mivel fia elveszett, végrendelkezett. Minden vagyonát s hatalmát a dívánra hagyta. Halála napján indultunk útnak.

Fazil kis híján lezuhant lováról. De megemberelte magát, s tovább tudakozódott.

– A vezír halálának oka?

– Mérhetetlen bánata daliás fia után, akit Bagdad felé menet felkoncolt egy csapat haramia. Soha nem szűnő gyászában követte őt a másvilágra.

Fazil úgy érezte, hogy minden elveszett.

*Hitvány hanyagságom, apám halálát okozta!
Vagyonom, váram, immár másokat gazdagít.
Tekintélyem oda, arámhoz nem térhetek vissza!
Legjobb, ha a puszták magányában elbujdosom,
remélem, sorsom kegyes lesz, s gyorsan meghalok.*

Lovát visszafordította, s füves részre érve legelni hagyta. A földre roskadva, sírva, a sorsára bízta magát.

²¹ Farszang-Ferszenk: perzsa távolság mérték. Akkorra útszakaszt jelöl, amelyet lóval kb. egy óra alatt tesznek meg.

Kisvártatva közeledő paták dobogását hallja. Látja, amint fegyveres csapat érkezik, sátrakat állít, tábort ver fel. Egy idő múlva, kondérban rotyogó étkek illata töltötte be a pusztát.

– Nyílt arcú vándor! Légy vendégünk, ülj közénk, s falatozzál velünk! – invitálták a bánatos Fazilt kedvesen.

– Az ivás jobban illik hozzám! – motyogta magába fordultan, de nem akart udvariatlan lenni, közójük telepedett.

– Ne titkold, ifjú dalia, ami a szíved nyomja! Hátha találunk rá gyógymódot – vigasztalták a vitézek.

Jóságotokban nem kételkedem.

De nincs flastrom sebemre!

Bánatom szégyellem. Ellenem van,

ki segíteni akar sorsomon!

– Ejnye, ejnye, te bánatos bajnok, legalább ne légy utálatos! Inkább meséld el, mi az, ami miatt véget akarsz vetni életednek?

Fazil kiöntötte a szívét. Ahogy a legelőkelőbb hallgatta, kitört rajta a kacagás.

– No, minden jó, ha a vége jó! Tudd meg vendég dalia, én vagyok Mahijár, akit Jó Sorsod küldött utadba. A kádi az én nevemmel élt vissza, mikor a fiamnak mondott téged! Hibáját helyre hozhatom!

Fazil ekkor Mahijár csizmáját átölelte, a port is letörölte róla. Nem győzte kimutatni háláját.

– Most kezdődött a vadász szezon. Néhány sikeres cserkészés és hajtás, aztán irány Bagdad!

Fazil visszanyerte higgadtságát, megvárta a vadász-zsákmányt. Azután a csapat térült-fordult, s Bagdad alá vonult. Méhkasként bolydult fel a város. A kengyelfutók jelentették a kalifának: „A dicső Mahijár megérkezett!”

Méltó fogadására a kalifa eléje küldte *ajánjait*²², akik színe elé vezették, csizmájáról az út porát letörölték.

– Tisztelt Mahijár, udvaromban mindig szívesen látlak, ám most nem hívattalak. Mi az oka, váratlan látogatásodnak?

²² Aján: A mindenkori hatalomhoz közel álló előkelőség összefoglaló arab neve. Európai értelemben az arisztokrácia.

– Igaz Hívők Ura! Zavarásom ne vedd zokon, de van egy fiam, aki belehabarodott Muvaffak bin Abadán leányába. Engedélyem nélkül idejött, de az önző, ördögös kádi botrányba kergette őket. Tudtukon kívül praktikái áldozatai lettek. Jöve-
telem célja az ügyet tisztába tenni, a bűnöst megbüntetni! Egy-
szersmind példát mutatni. Aki még egyszer arra vetemedik,
hogy előkelő családokat hírbe hoz, annak fejét kell szegni!

– Nos, akkor tedd a dolgod Nagytiszteletű Mahiár! – adta a kalifa kezébe a fermánt.

– Először is, Bulhasszán és a kádi a börtönben cseréljenek helyet. Az ifjú jöjjön ki, az ármánykodó menjen be. Másodszor, Muvaffak leányának esküvőjét méltóképp megünnepeljék, Bagdadot világítsák ki, s díszítsék fel. Apját hivatalába helyezték vissza!

Bulhasszán hűségét bégséggel jutalmazták, Sehreván bégje lett. S Fazillal mi lett?

Miután apósa Bagdad kormányzója lett újra, Mahiár ismét felkereste a kalifát.

– Öregszem, szultánom. Fárasztanak a kormányzás terhei. Eljött a szemlélődés ideje. Hatalmam és vagyonom, no meg Vászit padisahságát, a jóra való Fazilra hagyom.

– Ha ez a döntésed, biztosan megfontoltad. Áldásom adom – egyezett bele a kalifa.

Így lett a hatalmas Vászit járásnak gazdag ura Fazlullah. Boldogságáról Muvaffak leánya gondoskodott. Amikor csak tehet-
ték, s erejükből futotta, fekvé, ülve, állva, egymást szerették. Jó
sok utódot nemzettek, dinasztiájuk még évszázadokig uralta a
környéket.

Van ám tanulsága ennek a mesének!

Ha másokkal jól vagy rosszat teszel, vedd úgy, mintha ma-
gaddal tennéd.

El ne felejtsem! Nincs olyan férfi, akinek esze az asszonyi fur-
fangon túltenne!

A dicsőség a könyv írójáé, olvasójáé, és a hallgatóé legyen!

Ámen, ó Világok Ura!

Negyedik történet

Az építőmester felesége, és a Sah ármányos vezíre

A széljárta Kermán völgyének ősi városában Bámban, kezdődik e történet.

Falai közt élt, korának messze földön híres építőművésze. A világon alig volt nála jobb, aki akkoriban kezébe körzött fogott. Talán épp e miatt, munkája alig akadt. Üres volt legtöbbször a zsebe, a szíve szomorú, feje gondoktól terhes. Kollégái erről mit sem tudtak. Bőségében voltak megrendelőknél, gazdag, gondtalan napokat éltek.

Volt ennek az építőmesternek egy csodálatos felesége, aki nemcsak erényes, de páratlanul szép is volt, alkata a férfiakra végzetes. Eljött az idő, amikor édes kettesben üldögéltek, és az élet árnyoldalairól beszéltek.

–Figyelj szavamra daliás párom! Jó ideje már, hogy munka után jársz, de lóg az orrod, füled, farkad, amikor hazatérsz hozzám. Pedig nem azért van lábunk, hogy remegjen alattunk, hanem azért, hogy biztosan álljunk! Már jó ideje csak a csodára várunk.

Mondta ki a szomorú valóságot az asszony, aki az eszét, nem kizárólag a combja közt hordta.

–Tudom, hogy mit érek! Száz helybéli kontárnál biztos többet! De itt, apró-cseprő kalyibákat tákolnak csupán. Nincs szükségük mérnöki tudásra. Ha nem veled élnék, rég továbbálltam volna! Mert van számos olyan hely, ahol az építészethez, művészi tudás kell! –sóhajtotta az ura.

–Csituljon a szíved drágám! Nem állok az érvényesülésed útjába! Tanúm rá a Magasságos Isten, már felkészültem erre. Ha évekig kell tőlem távol élned, miattam akkor sem kell, féltékenykedj. Nem hoznék soha szégyent a fejedre!

Jólesett a hűségeskü a férjnek. Fel is kerekedett, ám mielőtt kilépett volna a kapun, búcsúcsókja után asszonya örökzöld gallyat nyújtott át neki.

–Ez az ág mindig legyen nálad. Fogadalmamra emlékeztessen. Ám tudd, ha levele hullani kezd, szára elszárad, azt jelenti, hogy erényem oda!

Háztól, házig haladt a mérnök, míg elért Kevásir városáig. A piactéren mesteremberek után kérdezősködött.

–No, te igazán messziről jöhetsz idegen! Nem tudod, hogy nálunk pallér, kőműves, egy sincsen?! Akik voltak, mostanra mind a padisah börtönében vannak.

Az okot tudakolva felvilágosították.

–Urunk az építészekről remekművet rendelt, de ezek nem voltak rá képesek! A padisah mérgében, a rabházban nyitattott cellát nekik.

A fogdát a vándorépítész felkereste, ahol kollégái fogadták szívrepesve.

–Megmentőnként küldött az Úr téged, aki nem egyszerű ács, de világhíres építész vagy! Isten hozott! Most már tudjuk, úgy fog állni a nagyúr nyári lakja, s szerája, ahogy azt ő kívánja. Mi nem voltunk képesek erre.

–Hogy történt mindez? –érdeklődött óvatosan a mérnök.

–A padisah, egy nap így szólt: A telek várja épületét. Szándékom a szerájról világos! Azonnal lássatok neki. Ha elvégezni mégsem lennétek képesek, fejenként ezer dinár a büntetésetek! Adta ki a rendeletet. No, mi kevésnek bizonyultunk. Azóta börtönkosztón élünk. De most, rab időnk lejárt!

–Ha így vélitek, a szakmunkára kezem alatt készen legyetek! Érkezésemről a padisahot értesítsétek, hogy késedelem nélkül munkához láthassak!

Együtt örült kontár és mester. A nagyúrhoz futár szaladt a jó hírrel: Eljött az építész, kinek munkáját a fél világ csodálja. A király tüstént rendelkezett: „Vezessétek elém a híres tervezőt!”

–Ha olyan a munkád, amilyen a híred, nálam megbecsülésben lesz részed! –mondta bemutatkozásként a padisah, majd így folytatta: –Nos tehát, itt ez a terület, amelyre olyan szerajt tervezz és építtess, amelyet emberi szem még nem látott!

–Amilyennek a padisah megálmodta, olyan lesz szerája minden zuga! Majd ha az udvar előkelőségei megpillantják, a megrendelőt csodálják, s nem az ácsot!

Ezután előkerültek a mérőszalagok és ónok, kőműves fándlik és mérnöki műtárgyak, egyszóval, munkához láttak. Nem telt

hosszú időbe, a mester és csapatának keze nyomán, eddig még sehol sem látott, csodás épület falai emelkedtek, és cseppkő díszítéses ablakokkal, számárhátíves boltívekkel, ki és beszögellésekkel kápráztatták el a bámész szemeket.

Magán kívül volt örömében a padisah. Vezírjeinek, ajtónálóinak, szpáhiknak és bégeknek, akik az építészethez épp csak bégetnek, szolgálának, lovászáinak és mindenki másnak aki csak útjába akadt, agyba-főbe dicsérte az építészt, akit arany erszényekkel készített kivételes munkára. Meg is lett az eredménye. Egy ilyen alkalommal kijelentette:

–Az ilyen különleges művésznek, vezírek közt volna helye!

Ezzel azonban, az ármány és féltékenységgel magvát vetette el. Kiváltképp három fővezírnek volt már a begyében, a padisah imádott tervezője. Ezért merényletet szerveztek ellene. Keresték, kutatták a hibákat, a termeket és sarkokat keresztül-kasul átvizsgálták, de legnagyobb csalódásukra nem találtak semmit, amibe beleköthettek volna.

Ez idő alatt, a körök és vonalak virtuóza, érzéki pompájú szerelmi fészket varázsolt nyári laknak. A padisah külön gonddal díszítgette, s már maga előtt látta, amint a díványokon elterülve, rabnőről a ruha lekerül, dús keblek hullámoznak mindenütt, a *salvarok*¹ a csípőkről lecsúsznak, s ő a parfümtől illatozó termekben behatol a kéjek végtelen rejtelseibe.

Amikor a nagyúr nem volt jelen, szívesen elvonult elmélkedni ide az is, ki e pompás szerelmi fészket tervezte. Az ő álmai, szeretett, távoli asszonyánál, az ő búbája és bibéje körül száll-dostak. Kezében a tőle kapott örökzöld gally, melyet dédelgett, féltékenyen nézegetett, mígnem a béke e meghitt szigetén, álomba szenderült. Allah végzete, ekkor érte utol. Ugyanis, az ellene acsarkodó vezírek, amint ott időzött kilesték.

–A Magasságos igen jó ötletet adott, amivel e *pallér*² innen elhajtjuk! -dörzsölték a markukat elégedetten. A terv a következő: férfi maggal, s egyéb paráználkodásra utaló jelekkel a sah imádott szegletét elcsúfítjuk, bemocskoljuk. Aki tette, az pedig nem lehet más, csak e csodás építész! Urunkon kívül ugyanis, csak ő jöhet ide!

¹ Salvár: Finom szövésű lenge női nadrág, amelyet az ind-perzsa vidék leányai, asszonyai viselnek.

² Pallér: Az építész szinonímája. Régies kifejezés.

Amint eljött az alkalom, tervüket valóra váltották majd fejevesztve rohantak a királyhoz árulkodni.

– Nagyságos és jóságos urunk, te, ki kegyelmedben részesítesz mindenkit! Ha a nép megtudja mi történt, s kiderül, hogy kegyedet méltatlanok élvezik, akkor bizalmukat veszthetik!

– Mi ez az otromba rémlátomás megint? – horkant rájuk a király.

– Uram! Győződj meg saját szemeddel róla, hogy istenített építészed, kedvenc kereveteden, magán kívül horkol, s részegen saját mocskában hever!

– Ha állításotok igaz, annak nyoma van! Győzzetek meg, s ha az építész bűnös, lesújt rá haragom!

Ezalatt összecsdült a porta apraja-nagyja, s mit látott? A mester részegen hever, mellette boros kehely, a kereveten pedig ágyék nedvekkel átitatott lepel.

Felbőszülten és csalódottan, maga elé rendelte építészt a padisah, kinek környezetén végtelen a hatalma.

– Te bizalmamra méltatlan pimasz! Azon túl, hogy legalább ezer dináros kárt okoztál, még ocsmány vétkek hínárjába is galyodtál! Privát helyemen lerészegedtél, gusztustalanul fajtalankodtál, mindent összemocskoltál! Büntetésed rettentő lesz! – harsogta magán kívül a sah.

A vándorépítész lehajtott fejjel, leforrázva hallgatta az alaptalan vádakat. Majd a hallgatóság előtt kijelentette:

– A Magasságos Teremtő a tanúm rá, s ön ne lógjon függőlegesen soha többet, ha egy szó is igaz abból, amivel vádolnak! Nem fajtalankodtam, egy kortyot sem ittam. Egyetlen bűnöm lehet, az, hogy szeretek! Gyönyörű, húséges feleségem után sóvárog testem-lelkem. Ezen a csendes helyen, legalább gondolatban vele lehettem. Láss tisztán királyom! Amikor városom elhagytam, páromtól egy örökzöld ágat kaptam, emlékeztetőül, s húsége zálogául. A napi munkám után, nem tagadom jól esett, e csodás, ékes teremben elhevernem. Azt sem titkolom, hogy sokszor azt kívántam, bár nekem is ilyen csinos kioszkom volna! Ahol bátran enyeleghetek feleségemmel, anélkül, hogy kandi tekintetek kilesnének! Olyannyira beleéltem magam ez édes álmodozásba, hogy elragadt az álom. Semmi más tisztátalanságról nincs tudomásom! Azok tették ezt velem, kik reám féltékenyek, s a lejáratásomra, akár csellel, akár hazugsággal

régóta törekszenek! Jó uram! Közvetlen környezetben kell keresned őket!

Elállt a lélegzet az emberekben. Dermedt csend lett. A padisah hinni akart műépítésének.

–Ha nem ittál, lehelj rám! -utasította.

–Semmi kétség, egy csepp bort sem fogyasztott! - jelentette ki.

Egyértelmű lett előtte, hogy a vezírei hazudtak, áskálódnak. Tudomásul vette, de nem tett ellenük semmit. A mérnök viszsza vonult, sértett önérzettel.

Az állami ügyek kezelői csalódtak, de szándékaik mit sem változtak. "Csupán módszereink lesznek mások!" -fogadták, s mintha mi sem történt volna, újabb galádságot terveztek.

–Ügy teszünk, mintha ki akarnánk engesztelni. A szerelmi szobába csalogatjuk, ott megetetjük, leitatjuk. Majd amikor már részeg, behívjuk az *ajánokat*³, a szeráj lakókat, hogy ebbéli állapotában lássák! Így meggyőződhetnek arról, hogy mégis igaz, amivel megvádoltuk! De ezzel koránt sincs vége! Kiszedjük belőle a címét, neje nevét, azután a szomszédai nevében levelet írunk neki. Annyira oda van asszonyáért ez a mafla, hogy a levél tartalma nem lehet más:

„Asszonyod sikoltozva üzekedik minden ficsúrral. Ha meg akarod menteni a házasságod, hagyj ott csapat-papot, s térj haza hozzá azonnal!”

–Ha ezt kézhez kapja, megy haza rohanvást! Rólunk lekerül végre a rontás. -vélték a rágalmozók.

Minden úgy történt, ahogy eltervezték. Az épületek naiv lelki álmodóját leetették, leitatták, kiszedték titkait belőle. Elkészült az iromány is, s egy ismeretlen futár át is adta. Az építész amint elolvasta, látta, hogy ennek a fele sem tréfa! Aláírás, pecsét, minden egyezik. Rohant a padisahhoz, megkövette, s a hazatéréshez engedélyét kérte. A padisah úgy vélte, a nagy sietség és elhatározás mögött, vezíreinek sértése áll. Nyugtadni próbálta, hogy elvegye a helyzet élet.

–Ugyan, mester uram! Most már nyílt titok, kik az ellened acsarkodók. Fel se vedd, ezek csak handabanda emberek!

–Olvasd ezt, királyom! Aztán te sem csodáld, hogy helyem nem találom! -s átadta az írást.

³ Aján: A mindenkori hatalomhoz közel álló előkelőség összefoglaló arab neve. Európai értelemben az arisztokrácia.

Miután a padisah a sorokat átfutotta, készen volt a fennkölt kádencia.

–Asszonyod egy ordas kurva, Allah átka legyen rajta! De te cseppet se légy szomorú! Mi összeházásítunk egy nemes nővel, aki hű és odaadó, mindamellett begyes, faros, egyszóval takaros!

Miközben vitatkoztak, megjelentek az államterhek cipelői is, s mintha összebeszéltek volna, ugyanazt tanácsolták, amit uruk. Ám ekkor az építész, magából kikelve ordította.

–Mit gondoltok ti?! Nem féltetek az istent?! Micsoda muszlimok vagytok?! Amit sohasem láttatok, hallottatok, arról tanúskodtok?! Örököld gallyam sértetlen, így nőm vétlen! De ez a levél undorító, s magam akarok utána járni mi van mögötte! Ezért kértem a padisahot, hogy eressen haza!

Azonban a vezírek közül hárman, még egyet ütöttek rajta, s a királyhoz hajolva ezt suttozták:

–Mi meggyőződünk arról, hogy ez az asszonya kicsoda, micsoda! Együtt üritettük a boros kupát vele, miközben ő fenekét csábosan riszálta, majd engedte, hogy kezünk szoknyája legmélyebb rejtékét kutassa! Ha bizonyíték kell erre, előállunk vele!

S ekkor kitálalták mindazt, amit bortól mámorosan az építész kifecsegett: háza formáját, pontos lakcímét, szomszédok, szolgák, barátok nevét.

–Ám ha sahunknak ez nem volna elég, és jónak látja, egyikünk elmegy, s a vitát lezáró bizonyítékot szerez! -tették meg álnok javaslatukat.

A mester erre teljesen összezavarodott. A padisah előtt földre hajolt, s miután hosszan fohászkodott, így szólt:

–Öntsünk tiszta vizet a pohárba! Feleségem birtokában van egy olyan bizonyosság, amit rajtunk kívül más nem ismer. Ha azt elhozzák, hiszek nekik. Elválok, itt maradok, s élethossziglan a sahot szolgálom!

–Elfogadjuk, de amíg mi oda leszünk, te a sah szobafogságát élvezed! Senkivel nem érintkezhetsz!

Miután elzárták a szerencsétlen építészt, a vezírek összehordtak az útra mindenféle ajándékot, ékszert, s amikor a lovak is megabrakoltak, egyikük neki indult a kanyargós útnak.

Elérve Bám városába, felkereste azt a városnegyed, ahol az építész nejeének háza állt. Szomszédságában furfangos, hamis asszony lakott, kinek keze alatt rengeteg rabnő tüsténkedett.

Amint tudomására jutott, hogy utazó érkezett a városba, azonnal felkereste. A vezír szívélyesen fogadta, ahogy illik, megkínálta, s közben kifaggatta.

–Hát te ki vagy, s mit akarsz tőlem?

*Szolgálók, férfiaknak nőket hajtok fel.
E negyed lakosa vagyok, mindenkiről
mindent megtudok, amit csak akarok.
A szolgálataimért kapottakból megvagyok.
Megtudva, hogy előkelő vezír érkezett,
ide siettem. Ha asszony cselédre van szüksége,
mindent megteszek. Lehetetlent nem ismerek!*

Mennyei zene volt ez a gonosz füleknek.

–Nézd mamuska! Messziről jöttem, rövid pihenőre van szükségem. Ha valami szép virágszálat felhajtasz, aki kiszolgálna e napokban, no meg tán, ha virág zuhatagos fürtjeit éjszánkánként vállamra hajtaná. Annyit kérhetsz érte, amennyit nem szégyellsz!

A banya fontoskodó arcot vágott, majd kibökte.

*Erre az építész asszonya volna jó.
De ő végtelenül tiszta.
A férfi aki látta, mind azt kívánta,
bárcsak combja köze lenne a párna!
Jó ideje távol az ura, ám hogy neked
a derekát beadja, arra nincs garancia.*

–Annyit tehetek, hogy őrt állítok, s mindent amit látok, jelentek.

A vezír bizakodón, várakozó álláspontra helyezkedett.

–A nő hamvaságának híre, a határokat is átlépte.

Eközben a zavarosban halászó nyanya, az építész asszonyának kapuján kopogtatott.

–Szemem fénye! A *mahalléba*⁴ magas rangú idegen érkezett, akit már híred megigézett. Egy csak a szíve vágya, hogy véled bújjon ágyba! Ha egy-két napig szolgálod őt, elhalmoz arannyal, drágakövel!

⁴ Mahalle: Városnegyed, fertáj.

Sértő volt a parázna ajánlat az építész hű arájának. De mivel eszes nő volt, a fejében valami szöveget ütött.

”Világunkat az Égi Igazság igazgatja. Valamit üzen az Úr, ezzel az ajánlattal. Járjunk a dolog végére. Egyébként, ahogy mondani szokás: Nem bűn egy titkos találka, ha nincsen elhálva!”

Ezek után odafordult a hírhozóhoz, s kimondta: „Nos, akkor szervezd meg a dolgot!”

Boldogan kacszott el a kerítő. A mérnök, mielőtt útra kelt, két megbízható hívére bízta hitvesét. Az egyik rableány volt, a másik háremőr. Felesége most hozzájuk fordult segítségért.

–Figyeljete! Legyetek az előkelő kéjenc nyomában. Mindent jelentsetek róla, honnan jön, mit akar, meddig marad, kikkel érintkezik.

A vezír személyzetével leghamarabb a szemfüles rableány értett szót.

–Kedves Bibim, ez az idegen, a kerváni padisah adminisztrációjának feje. Bizalmas ügyben jött, amit nem ismernek emberei sem.

Az asszony viszont jól tudta, hogy férje a padisah vendége, palotákat tervez és épít neki. Átlátott a szitán, s megsejtette a vezír jöttének igazi célját.

–Okosnak és elővigyázatosaknak kell lennünk. Ti kedves, hű szolgálak a kémkedést folytassátok. Nemsokára kibújik a szög a zsákból, s meglátjátok, Urunk az égben megmutatja, mit kell tennünk.

Mire mindent megbeszéltek, ismét becsoszogott hozzájuk a nőhajhász banya. Karjában egy vég drága kelmét szorongatott, és a vezír üdvözlétét hozta.

Udvariasan fogadta a ház asszonya, kifejezte háláját a szép ajándékért, majd bizalmas hangon így szólt:

–Néném! Add át üdvözltem megbízódnak, s mondd meg neki, hogy kenéze leszek, ahogy kívánja. Az ajándékért pedig olyan hálában lesz része, amelyet csak elbír férfi része! Azonban amióta uram úton van, a nyilvánosság előtt nem mutatkoztam. Ezért két feltételem van: Neki kell hozzám eljönnie, s csak is édes kettesben élvezheti női énem!

Térült, fordult a szerelmi légyott szervező. A vezír jóváhagyásával édességet, mindenfajta ínycségeget, bort, cukros falatot hordatott az asszony házához. Az építész felesége a szakácsokat

irányította. Levesek rotyogtak, húsok sülték, boroshordókat csapra ütöttek. Fűszerek illata terjengett mindenütt.

Amikor érkezett az esti ima ideje, leborult az Úrhoz fohászkodva a gyönyörű nő. A küldönc megvárta, míg elmondja az utolsó imát, utána merte csak megkérdezni:

–Jöhet a nagyúr, készen állsz?

–Mihelyt teljesen besötétedik, várom. -felelte.

Alkonyat után, úrnő és hárem öre, állva fogadták a belépőt. A ház asszonya bár térdet, s fejet hajtott, kacér pillantással csalogatta beljebb a vezírt. Neki elég volt egy pillanat, hogy meglássa, a nő sudár, akár a kelő holdsugár, csípője lágyan hullámzó mint egy kecses ladik, a keble pedig izgalomtól zihál. Szébb sziluettet aranyba vésni sem lehetne! Vendégével szemben ült le, delejes pillantását le nem véve róla. Hangja, minden mozdulata, a férfi gerjedelmét fokozta.

Az első pohár serbetet emelte vendégére. Ezt követték az ételek, a válogatott sülték, édességek, majd végül a boros kelyhek, melyekkel izgató rableányok jártak körbe. A vezír hódolt ételnek, italnak, de leginkább az izgalmas asszonnynak. Mikor úgy érezte nem bírja tovább, utánanyúlt a szépasszonnynak.

–Ő, te szívemnek tetsző vendég! Arra kérlek, légy ma türellemmel! Amint láttad, bort nem ittam, mert rokonaim úton vannak, s bármikor befuthatnak. Karodban engem kéjtől reszketve nem láthatnak! És ne feledd, ha késlelteted, nagyobb az élvezet!

A kéjsóvárt csak tovább tüzelte a bölcs asszonyi szó. A nő jártassága az érzékek birodalmában, nyilvánvaló volt.

„Ma éjjel ruháiból, ez ajándékot, ki nem bonthatom. De holnap, napvilágnál, mielőtt magam ölébe vetem, pucérra vetköztetem. Combját nyakamba veszem, s testét tetőtől-talpig jól szemügyre veszem. Az a bizonyos anyajegy, amiről ostoba férje fecsegett, csak nem kerüli el figyelmem! -jutott egyezsége magával a kapatos vezír.

Így aztán, az egyik rabnő tálcájáról újabb kupát emelt le. Ám annak bora, mákonnyal volt keverve! Mire utolsó cseppje legörődült, a vezír eszméletlenül hevert. Csak erre várt a ház személyzete! Lábánál megfogták, s a kertben egy földalatti üregbe hajították. Az ajtót rácsukták, had aludja ki mámorát.

A nap már jó magasan járt az égen, s megfürdött fényében minden, amikor mákonyos álmából a vezír eszmélni kezdett. Felszedelőzködve meglepetten vette észre, hogy az éjszakát egy gödörben töltötte.

–Mi történt, s hogy kerültem ide? De nem tűnődött túl soká. Az ajtó karikáját rángatva, ki akart jutni a szabadba. Amikor látta, hogy minden hiába, reményt veszve rogyott a földre.

Az építészfeleség, reggeli sétáját kertjében épp ekkor tette. Egyik *dzsarijét*⁵ az üreghez küldte, mondván, nézze meg, hogy bent van-e még az ürge. Amint a lenge leány feltűnt, a vezír felbődült.

–Micsoda dolog ez?! Mért csuktatok ide?

–Bibim zavartalanul szeretett volna mélyreható ismeretségbe kerülni veled, de közben megérkeztek a testvérei. Te pedig úgy berúgtál, hogy nem tudtál magadról. Botrányt nem akartunk, ezért ide rejtettelek. Légy türelemmel! Ha a vendégek elmennek, rád boldog idők jönnek!

A rableány, ily módon, szóval tartotta a vezírt egész nap.

A ház úrnője azonban másnap sem jött el.

–Váratlanul alakult Bibim programja. A rokonok esküvőt ülnek, így legkevesebb egy hétbe telik míg visszatérhet! -lódította a lány.

A gőgös vezírré pánik tört e szavak hallatán.

–No és addig mi lesz? Engedj ki az odúból, tüstént! Bárcsak soha ne jöttem volna ide! Ezt a megaláztatást, meg nem ismerem volna! -hőbörögte a gödörlakó.

–Csak lassan a testtel! -ripakodott rá a lány. Én csupán dzsarije vagyok! Nincs jogom arra, hogy a helyzetet veled megvitassam, vagy a lakatot kinyissam. Ha akarnám, sem tudnám, mert a kulcs Bibimnél maradt. Amíg haza nem ér, maradj vesztég! Voltak előtte itt mások, akik hogy megérinthessék, napokat, heteket töltöttek ebben az üregben rejtőzve! Te magad másnál különbnek tartod, közben nincs semmi kitartásod?

Megegyeztetek, ha Bibim hazaér, férje helyébe fekszel.

Teszed, amit ő szeretne, s együtt repültök a menybe!

Újra reménykedni kezdett a rászédett. „Mégiscsak jó helyre cseppentem! Ha nem sikerül a főpróba, szípkorkázó az előadás! Vigasztalta magát, miközben étlen szomjan gubbasztott tovább.

⁵ Dzsarije: Szerelmi szolgálatra vásárolt rableány.

Később *Bibije*⁶, azaz úrnője a dzsarijét a gödör nyílásához visszaküldte.

–Nézd meg mit csinál a fajankó a cellában!

Az a leány léptei neszére óbégatni kezdett.

–Légy könyörületes! Engedj ki e kaptárból! Sohasem jártam itt, mit vétettem, hogy ilyen méltatlanul kell még a szükségem is végezmem?!

–Már megmondtam, erről nem tehetek! De ha valami más tehetek érted, szólj csak! -ajánlotta segítségét a rableány.

–Az esti szürkületkor, elküldöm hozzád a néma Mukbilt, az udvarost, hogy hozzon egy vödör vizet. A lyukon keresztül megkapod, azzal lyukad legalább tisztára moshatod!

–Azt nem engedi meg méltóságotok, hogy a kosztól, legalább egy hullamosó, megtisztítson? Mindenféle rovar marja a bőröm ebben a fullasztó lukban! -bömbölte, magát dühösen a falhoz verve.

A ház asszonya engedélyezte a mosdatónak, hogy a piszokból kifürdesse a cselszövő vezírt. Visszatért a rableány a gödörhöz, s megkérdezte.

–Nos, asszonyom nagy szívességet tett neked! Meg vagy elégedve?

Ekkorra már a szájhős, minden önuralmát elveszítve üvöltötte:

–Százezer átok szálljon rád, Bibim bibéjére, meg a hitehagyott, mérnök férjére, aki miatt el kell szenvednem ezt a megaláztatást!

A fülelő háznép, minden szavát hallotta, de csupán ennyit fűzött hozzá a műépítész felesége:

–Emlékeztek korábbi szavamra? Az Igaz Úr megmutatja, mi cél hozta ezt a pondrót otthonomba. Ezer ima, köszönet és hála, szálljon fel az ég Urához, hogy megmentett engem ez ordas gyalázkodótól!

Majd letérdelt imaszőnyegére, hogy a hálaadást elvégezze. Utána szólította hű leányszolgáját.

–Az odúlakó gazsága napvilágra került. Férjem iránti irigysége vezérelte. Azért jött, hogy bosszúját rajtam kiélje, meg-

⁶ Bibi: Erős befolyással bír a Dél Iráni dialektusra a hindi. Az indiai kultúrában a Bibi nagyságos asszonyt, módos és művelt hölgyet jelent, aki igazgatja házát, szolgáknak dirigál, de ért a zenéhez, költészethez, no és persze az érzéki titkok mestere.

gyalázzon, férfi mocskával beszennyezzen, s mindezzel rossz hírem keltse! De ez egyelőre maradjon a mi falaink között, míg férjemtől pontos híreket nem kapok. Akkor majd döntünk, hogyan tovább.

A kacér, és cserfes rablány visszatért őrhelyére a gödörhöz. Lentről a vezír ismét nyavalygásba kezdett. Ám a lány állt a helyzet magaslatán.

–Micsoda pondró vagy te! Az igazi férfi nemcsak akkor ember, ha fajtalanzkodni kell! Ne vezérelt volna rosszindulat, inkább szolgáltad volna a padisaht, s főleg ne vádoltad volna igaztalanul meg asszonyom! Vésd az eszedbe, itt nincs aki e rácsot kinyissa, hisz úrnőmnél van a gödröd kulcsa!

A határozott elutasítás ítéletként hatott a befogottra. Nem maradt más hátra, mint az őszinte vallomás, azonban előtte őrzőjétől még egyszer megkérdezte:

–Kész vagyok mindent bevallani, de te is légy őszinte hozzám, hol van asszonyod?

–Már mondtam elégszer, Bibim rokonaival vidékre ment, esküvőre. A kulcsot magával vitte, s lelkemre kötötte, aki magát keresné, ne engedjem be! Még hozzá tette, hogy falujából marok legényekkel tér vissza, akik majd az alagútba bújt ürgéből, kihajtják az igazságot!

–Akkor akar valamit tőlem? -bizakodott a lyukba zárt.

De dzsarije lehűtötte vérmes reményeit.

–Hé, te szerencsétlen! Lyukat akartál, hát most megkaptad! Mikor fogod fel végre, hogy számodra itt nem terem babér?! Szánlak, eddig megtettem, amit lehetett érted, de mostantól többet nem tehetek. Inkább elmesélek, egy tanulságos történetet.

*Az asszonyom vonzó, csábos,
így sok az erényére vágyó,
írigy, sóvárgó sárdobáló.
Ám ő tiszta marad!*

–Ahogy veled elbánik, ugyanúgy bánt el előttem sokakkal, a paráznaságra kész fondorkodókkal. Fekhelyüket ebben az odúban vetette meg, nem maga mellett!

*Ahogy te is, ők is vadként hajszolták!
Kelleme, női bája, mint medvét a málna,
a férfiakat úgy vonzza.
Akik üzték, mind e veremben végezték!
Amikor visszatér birtokára, jön vele bosszúéhes
rokonsága. Ide jönnek, e lyukból kivesznek,
egy még mélyebbe tesznek,
majd rád túrják a földet!*

–Beláthatod, számodra itt a vég, hacsak végre be nem vallod igazi célodat! -fejezte be tanmeséjét a furfangos dzsarije.

A vezír felfogta, hogy a lány átlát a szitán, de ki tudja, ez talán számára menedéket jelenthet. A szolga, közben folytatta.

–Az évek során, sok élve eltemetettel volt dolgom.

Szavait hallva a vezír úgy vélte, hogy beszélgetésük elérte fordulópontját.

–Figyelj szavamra te nagyeszű, csiklandósan szép rableány! Bevallom, élvezni jöttem ide, de méz helyett, sőt kentek a kenyérre. Ha kimentesz innen, életem párja lehetsz, velem kelsz, velem fekszel, javaimban dúskálhatsz míg élsz!

–Nem addig az! Addig nem adom be a derekam, míg el nem mondd az igazat! Mért jöttél?!

Ekkor a vezír elbeszélte, ármánykodása történetét, hogy hogyan vezette félre a sahot, s hogyan adott az építésznek mattot. Kihallgatta szavait a mérnök neje, és egész ház népe. Mindenki megdöbönt. Elsőként megint a hárem lány állt a helyzet magaslatán.

*Nos, halld te, akin szívem megesett!
Ha a kulcsot a szokott helyen meglelem,
Megszökhetsz, s már ma éjjel velem hálhatsz!*

Mennyei muzsika volt ez a veremben fekvőnek. A rableány elment, és a délutáni imáig aludt. Estére a lyuknál termett.

–Ugye elhoztad a kulcsot?

–Sajnos nem, bár idáig kerestem. Nincs ott, ahol lennie kéne! Ráadásul asszonyom férfi testvérei is belém kötöttek, azt kérdezték: „A vad a veremben puhul?” Én ostobának tettem magam. ”Miféle vad?”-kérdeztem. „Amiért nővérünk küldött, hogy a torkát elmetsszük.” A vérszomjas fickók aztán a pohár

fenekére néztek, s végre álomba szenderedtek. Ekkor jöttem ide hozzád.

–Úgy tűnik, ma nem szökhettek meg.

–Sem ma, sem holnap, de egy hónap múlva sem. Amíg fent a vérszomjas férfiak rád lesnek, nincs esélyünk.

A vezír lassan halotti imájába kezdett. Rájött, hogy nincs számára menekvés.

–Éhen veszek. -nyögte.

–Azt már nem! Bibim mielőtt elment, tíz zsák kenyeret, meg tíz zsák pamut gurigát adott, s lelkemre kötötte, hogy aki a gombolyagot fejt, annak adjam a kenyeret. Szomszédunkban sok a nélkülöző, akik örömmel vállalnák el a munkát. De ha te sem restelled, akkor adhatok a kenyérből! Egy zsák cipó, egy zsák gombolyag jutalma!

–Legalább nem pusztulok éhen!

E szavakkal a vezír a gombolyításba fogott. A lány egy hétig rá sem nézett. Ám kísérete, közben már nyugtalankodott. Gazdájukról jó ideje, semmilyen hírt nem kaptak.

–Ha a palotának ez a fülébe jut, minket hibáztatnak, hogy nem voltunk elég óvatosak. A végén megbüntetnek! Váljunk szét és keressük meg.

Így is tettek, de kutatásuknak eredménye nem lett. Ezért gyorsan döntöttek, és a visszafelé útra nyergelték lovaikat, málházták tevéiket. A vezír mindeközben, a föld alatt pamuthalmokkal foglalkozott, a rableány meg magában jót nevetett.

A küldöttség Bámból, vezíre nélkül tért vissza. Kevasír sahja fel nem foghatta, mi lett a tíz napja távozott tisztviselőjének sorsa. A másodvezír élcélődve meg is jegyezte:

–Talán a rajzoló asszonyába szorult!

Ám amint a napok teltek, s társuknak nem volt se híre se hamva, a cselszövők egyre idegesebbek lettek. Elhatározták, hogy a második vezír és kísérete is Bamba megy, hogy az el-tűntet megkeresse. A városba érve minden úgy történt, ahogy annak előtte. Jelentkezett a nyanya, szolgálatára a vezír figyelmét felhívva.

–Nem is oly régen, érkezett hozzánk egy hozzád hasonló idegen. Elégedett lehetett szolgálattal, mert ajándékba, selyem bugyikat kaptam tőle! -tódította.

–Hogy nézett ki az előző kuncsaft?!

Ahogy a banya leírta, ráismert vezír társára.

–Hol van most ez az ember?

–Dolga végeztével, a napokban elment.

„Esetleg másik úton tart hazafelé.”-altatta el lelkiismeretét a vezír.

–Hallgass szavamra mamus! Pár napig én is itt maradok. Szolgálatod igénybe veszem. Ha egy belevaló leányt felhajtasz nekem, a jutalomban biztos lehetsz!

–A szomszédban lakik a hozzád való nő!. Egy építész felesége, de férje régóta úton van. Elődödet kegyeibe fogadta, köldöke selyempárnáin altatta. Hátha téged is befogad! De előtte beszélnem kell vele.

–Tudd meg mama, elődöm, a testvérem fia, így a dolog különösen kedvemre való!

A szemérmetlen asszony, a mester feleségét ismét bűnre csábította.

–Jaj, nagyhatalmú lányom! Híred napként ragyog túl minden határon! Megint egy előkelőség érkezett, ki utánad kérdezt. Mit tegyek? Eléd vezethetem, hogy ajándékaival kedveskedjen neked?

A kérdés az arát, már nem érte váratlanul. „Egy újabb ármánykodó palotás kér bebocsátást. Ám legyen. Legalább híreket kapok férjemről.”

–Ismerhetsz. Ki nem mozdulok innen. Ellenségem egyre több. Ha valaki utánam vágyik, kopogtasson ajtómon!

A vezír majd kibújt a bőréből.

–Azt a híres anyajegyét, én biztos, hogy felfedezem! A padisahnak jelentek, az elsőközt, első leszek. A vezíratust én alapítom meg!- ivott előre, az asszony bőrére.

A kerítő banyát, egy láda ezüstszálas selyemmel, az asszonyhoz küldte. Innét kezdve, minden úgy ment, mint a karikacsapás. Ez után a vezír után is, kattant a földalatti rács.

–Remélem, hogy a vérszomjas falusiaktól megvéd a csapóajtó! -vélte a rab vezír. Majd amikor első pánikrohamából magához tért, látta, hogy akad egy cellatársa! Amikor a lyukon keresztül behunyorgott a nap, az első vezír, megpillanthatta a másodikat! A felismeréstől elsápadt.

–Hogy kerültél te ide?!

–Egy lépcsőn löktek le. S e sarokban elnyúlva ébredtem.

A második vezír elmondta az egész esetet, ahogy vele is megsegett. A régi rab most döbbsen rá, hogy csúnyán rászedték, csupán hitegették, cipókkal, gombolyagokkal, és ami a legfájóbb, forró női öleléssel. Már ketten pityeregtek az üregben.

–Innen nincs menekvés! Mindenki oda veszett, akit öle párnaival, keble függővel kecsgettetett.

Közös bánatukba úgy beleélték magukat, hogy fülszagot bőgtek, ordítottak. Ekkor leszólt hozzájuk szép foglárnőjük.

–Hé, ti díszhímek, mi folyik odalent? Oda az önbecsülésetek?!

–Hazug cemde! Mit ártottunk mi neked?

–Nos, mielőtt megenne benneteket a kosz, gondoskodom a hideg zuhanyról. Az udvaros önti a vizet, ti meg fürödjétek! Egyébként ideje, hogy szidásommal felhagyjatok. Parancsot hajtok csupán végre, a kulcs Bibim kezében! Ha kaptárotok ajtaját kinyitom, a testvérek, a nővéreket ért sértést, véretekkel törlik le. Jobb hát ha nyugton maradtok, mert nem maradna belőletek más, mint disznó alom!

A rabok ekkor, szabadulásukba vetett hitüket végleg elvesztették. A másodvezír hangot ezért váltott.

–Az éhségtől felfordulok, hozol némi elemózsiát?

A lány válasza készen állt.

–Bibim lelkemre kötötte, hogy enni csak azoknak adjak, kik hasznat hoznak. Nos, ha legombolyítasz egy batman pamutot, ugyanennyi kenyérrel ehetsz!

A második rab megértette, miért hevernek szövőszerszámok szerteszéjjel.

Ezalatt kísérte, a hozott ajándékokat magának eltette, s viszszaügetett a palotába. Mivel eltelt három-négy nap, s az utolsó vezír semmilyen hírt nem kapott a többiekről, maga is lóra pattant, s Bám városáig meg sem állt. Ott ő is találkozott a kerítővel, szolgálatát ő is elfogadta, s nem telt bele egy napba, utána is kattant a négyszögletű, földalatti lak lakatja. Most már mindhárom hazug kéjsóvár, együtt töprenghetett, további sorsán. A dzsarije nem hagyta őket nyugton egy percre sem.

– Ne reménykedjétek abban, hogy megszökhettek! Oly biztonságos e cella, mint maga a szent Kába. S ha nem gombolyítotok rendesen, nem kaptok enni. No meg aztán csak egy intés, s rátok zúdul Bibim testvéreinek haragja.

A három vezír úgy érezte magát a gödörben, akár egy tébolydában. Kínjukban dolgoztak reggeltől, estig. Ismét eltelt egy hét. Mikor a harmadik vezír kísérete tért vissza vezírét vesztve, a dolgokat maga Kevásir sahja, vette a kezébe.

–Most már elég! Tisztán akarok látni! Nyergeljétek fel paripám, s máris indulok Bamba, a többiek után! Nem kell díszkíséret, öt testőr elég lesz!

Bamba érkezéére kitódult a nép az utcára.

–Újabb szép arcú, előkelő férfi szerencsétet minket látogatásában, vajon kiféle, miféle lehet? –találgatták szájtátva.

Amint szállást találtak, a kerítő, újabb üzletet remélve, ajtajukon kopogtat, s szolgálatait ékesszólóan elővezeti.

–Ki vagy te jóasszony? –mordul rá a padisah.

A szokásos ajánlattal próbálkozik a kéjjel üzletelő asszony.

–Három dalia, nem járt itt a napokban? Erre felelj!

–Ahogy mondod uram, itt jártak, igen jól emlékezem rájuk, hisz mindhárman igénybe vették szolgáltatomat. Az építész nejét ajánlottam nekik. Vele együtt ettek, ittak, szórakoztak, de leginkább, a nő bibéjét porozgatták gondosan, szorgosan, hogy szépen fejezzem ki magam előtted, ó uram!

–Jó, jó értem! De mondd csak, mi lett velük utána?

–Jöttek, elmentek, majd távoztak, hogy rövidre fogjam éjszákjuk, jó uram.

Mostanra már hazaérhettek.

„Akkor jaj a mérnöknek.” –gondolta a sah. Holnap haza megyünk, –mondta volna épp, de meggondolta magát.

„Ami vezíreimnek, az nekem is kijár!” –okoskodott magában a padisah.

–Nos. Mutasd be nekem azt a híres Bibimet holnap! –parancsolt rá hevesen a szajha kalauzra.

A közönséges perszóna ugrott az első szóra, s a padisahot a nő kapujához irányította.

Amint a sah belépett, az ara arcára nézett, s meglátta benne a fenséget. Tudta, hogy a sah a vendége. Szultánnak kijáró tisztelettel köszöntötte, díszes trónusra ültette. Miközben hold arcának nyílt pillantását le nem vette róla.

Ekkor tálcával a kezében lejtett be az izgató szépségű dzsarije, serbetet kínálva. A poharat a sahnak, a ház úrnője adta. De elsőként maga kortyolt bele, csak azután vendége. Ezután jöttek

az omlós húsok, különleges sülték. Végül a boros kelyhek. Az asszony felállva, akár egy rabszolga, kínálta a nedűt, de ahogy szokta, maga nem ivott belőle. A sah csodálattal adózott szépségének, teste bájának, tiszta tekintetének. De főleg viselkedése, csiszolt modora és eleganciája hatott rá.

–Vidékről, török testvéreim érkeznek, ezért ma este józanak kell lennem. De holnap, állok rendelkezésedre uram! -tette hozzá rejtélyesen.

A sah ezt tudomásul vette, és pohara fenekére nézett. Mátkonyt vele nem itattak, hisz mégiscsak ő a sah. De amikor lerészegedett, az asszony hívta a cselédségét.

–Menjetek kívülre, s kopogjatok jó hangosan!

A külső zajra felriadt kábulatából a padisah.

–Mi ez a dörömbölés, ki zavar? -hebegte, habogta.

–Csak a rokonaim érkeztek meg, de te maradj uram nyugodtan. Majd elvonom a figyelmüket. Lódított a ház asszonya. –Kertemben van egy intim kis kioszkom, oda visznek szolgálaim.

Azzal a hordszékkal együtt felkapták a saht, s a szép rabszolgány társaságában levitték a szokott helyre. A biztonság kedvéért, a kulcsot is ráfordították. A személyzet az utasításnak megfelelően a lyuknál maradt, s fülelt, hogy mi történik a föld alatt. Amikor a sah szeme kezdett hozzászokni a lenti félhomályhoz, látja ám, hogy három férfi, serényen tesz-vesz körülötte.

–Vigyázz a gombolyító görgőmre! Jaj ne taposs a pamutcsomómra! Ezt a fonalat kötegeld!

–Hé, hol vagyok? A helybéli pamut műhelyben? Vagy talán a városi fonal bazárba jutottam?! Kiáltotta a sah.

A foglyok az ismerős hangra felkapták fejüket.

–Allahra! A padisah! Mi szél hozott ide parancsolónk? –kiáltották.

Amint meglepetésükből magukhoz tértek, ebben a fura helyzetben mindannyian bevallották, csúf csalárdságukat, kegyetlen cselekedésüket.

–No, megálljatok haramia fattyak! Aljasságotok kelepcejébe estetek! Rosszindulatú ármánykodással éket akartátok verni mérnököm és közém! De ez nem volt elég! Be akartátok mocskolni egy tiszta asszony hírnevét! Ahelyett, hogy az állam-

vezetéssel törődnének! Most miattatok rajtam kacag az egész tartomány! No de egyet megígérek! Ha erről a helyről valaha kijutok, nem kaptok több lehetőséget! Hozzákezdhetek koporsólepletek szövéséhez. Mert büntetésetek rettenetes lesz! Hadd lássa mindenki, hogy így lakol, ki egy ártatlan, nemes, muszlim asszony erényét sárral dobálja!

A kéménynél fülelők hallották e heves dörgedelmet. A mester neje most már biztos volt benne, hogy vendége maga a sah. Menten ugrasztotta a szolganépet.

„Induljatok le, vigyetek lámpást, gyertyát, hordágyat!”

Amikor felszínre értek, az asszony már a földön térdelt.

– Világunk irányadója! Hatalmas padisah! Bocsáss meg nekem, alázatos rabnődnök azért, amit veled tettem! De nem tudtam ki vagy!

– Százezer áldás és felejtés. Erényed védelmében cselekedtél. Nem te vagy a vétkes, hanem azok, akik ilyen helyzetbe hoztak! Kitettek gusztustalan vágyaiknak! No, ne félj, megbüntettem őket. Míg itt vagyok, maradjanak rabok! Számukra ezek, az utolsó napok.

E szavak kíséretében az asszony és a sah együtt távoztak. A nő elől ment, hogy világítsa az utat, a fogadóterembe érve a sah poharat ürített az egészségére.

„Szélben hajladozó tulipán leány! E pohárral köszöntelek, s örökre hűgomnak tekintelek!”

Még egy darabig beszélgettek, tanácskoztak, aztán a sah kijelentette, nem illik, hogy az éjszakát nála töltsse. Visszament fáklyás kíséretével szállására.

Reggelre a mérnök hű felesége, búcsúajándékokkal kedveskedett a sahnak. A búcsú után, láncra verve vezették elő a három jómadarat. A sah parancsára lábukra golyót kötöttek, hogy véletlenül se szökhessenek meg. Így érkezett meg a bizarr menet Kevásir vára alá. Az uralkodó parancsára a kivégzésre összehívották a népet. A téren három akasztófa várta a kegyvesztett, becsutelt vezíreket. Mindenki előtt hagyta el gonosz lelkük, kalimpáló testüket. Bokájukat a szél verte össze, mikor rájuk feliratot kötöztek. „Így jár mindenki, ki az ártatlannak, rossz hírét kelti!”

Ezt követően hívatta a házak, kertek álmodóját, a tervezőt a sah. Őszintén kitárták egymásnak szívüket, s szerették amit

láttak. Másnap a padisah kinevezte tervezőjét vezírné, így az nemcsak épített ezután, hanem az országot is vezette.

Néhány nap múltán, díszben tündökölt Bám. Az új vezér felesége, az erényes építészné és színes kísérete érkezett. A padisah eléjük lovagolt, palotákat, kerteket, kis lakokat nyitvatott számukra. A három bukott vezír birtokait, ingatlan és ingóságait, beleértve háremeiket, eunuchjaikat, no meg a kapocs ölü kenézeket, az asszonyra íratta.

Férj, feleség élete révbe ért tehát. Végre valahára átöllelhatték egymást. Ruháik úgy hulltak le róluk, akár illatos rózsa szirmai a friss, tavaszi szélben. Bódultan szerették egymást, hosszú időre elvonulva egy széles kerevetre, teljesen megfeledkezve a külvilágról. Csak a vágy csillapodtával, a mámoros órák szünetében beszélte el az asszony férjének, a kalandos előzményeket.

Történetüket lejegyeztük, örök okulásul mindenkinek! E mesét, aki érti, örökre megjegyzi: "Okos asszony haragjának, bölcs férfi, nem teszi ki magát!

Allah kegyelme szálljon arra, aki ezt elmondta, lejegyezte, elolvasta, s a tartalmát fel is fogta!

Ötödik történet

A bagdadi hodzsza lányának különös házassága

A mese egy Kazrún városából való ifjúról szól, akinek a termete arányos, arca vonzó volt, ezentúl talpra esett, és tehetséges ember hírében állt. Sapúr, mert így nevezték, apjától csak mesterségét örökölte, téglákat gyártott naphosszat. Ezzel a munkával csupán néhány *akcsét*¹ keresett. Időbe telt, míg néhány dinárt félre tehetett.

Estére, amikor az agyagból elege lett, szokása szerint a Kazrúnban élő törzsekkel kvaterkázott szívélyesen a téren. Az est fénypontját jelentette, amikor a *dzsigit*², *rebabjának*³ húrja-it megpengette. A nomádok és a városlakók fülébe mintha a szférák zenéje zendült volna meg. A muzsika bűvös hatására az ott lakók életét nem keserítette rosszindulat. Az ünnepek és a hétköznapiak is, kellemesen teltek.

Valamelyik összejövételükön egy ifjú, Bagdad városát emlegette, szépségét ékes szóval írta le. Ezt hallva Sapúr úgy döntött, hogy felfedezi az Abbaszid várost. Amikor elérkezett a *Hadzs évszaka*⁴, úgy érezte, őt is várja a kalifák otthona.

Bagdad utcáit, tereit járva, szebbnek találta, mint álmaiban látta. Szobát bérelt egy *hánban*⁵. Elvegyült az utcai tömegben, reggeltől estig a bazároknak lebzsel. De mindenekfelett, a szultáni *szukban*⁶, a hajódokkert lelkesedett. Az élő víz látása, jó hatással volt, a sivatagi fennsíkokhoz szokott fantáziájára.

Estére, mindig két személyre rendelt vacsorát. Két boros kehely várt rá, és a szomszédos női ajakra. Dívanyán, mindennap annak a lánynak vetett párnát, aki aznap épp arra járt, és beszélgetett.

¹ Akcse: Az Ottomán Szultánátus legkorábbi idejétől 1687-ig használt fémpénzének a neve. A görög aspro török tükörfordítása.

² Dzsigit: Kipszaki tatár kifejezés a hősre.

³ Rebab: Pengetős, lantszerű húros hangszer. Elsősorban a sivatagi népek használták dalaik kíséretül.

⁴ Hadzs évszaka: Az iszlám holdnaptár szerint változó Mekkai Zarándoklat ideje.

⁵ Hán: Perzsa-arab kifejezés. Vendégfogadó, ahol az utazók teljes ellátásban részesültek állataikkal együtt, s azokat ellátva kipihenheték az utazás fáradalmait.

⁶ Szuk: A piac arab megfelelője.

hozzá, a szív kapuján át. Lantját pengetve, szemét a hold arcáról le nem vette. Éjjel elomló, hosszú női fürtök takarták be, s hálás forró combok fonták át álmában is. Addig ment így ez az édes élet, amíg zarándoktársai Hidzsázból visszatértek.

–Indulj velünk hazafelé! Eleget nézelődtél, kiélvezted e város minden ajándékát!

De Sapúrnak maradt még némi spórolt pénze, és semmi kedve nem volt hazatérni. Tovább folytatta a szívének oly kedves, vagabund életet. Egészen addig, amíg az utolsó fillér nyakára nem hágott, haza sem vágyott. Amikor lyukas zsebbel nézte ugyanezt a várost, sajnálta, hogy nem hallgatott az okos szóra. A Kazrún felé vivő utak bezáródtak előtte, mert abban az évszakban nem járt már több karaván. Bagdadban munkát nem kapott. Naphosszat koplalt, vagy a szomszéd mecset könyöradományára fanyalodott. De az isteni gondviselés nem pártolt el mellőle! Mielőtt állá felkopott volna, Muzaffer Hodzsa nyakereskedőt sodorta az Ég az útjába.

Egyik nap a mecsetben, a nagyúr imáival épp végzett, amikor szeme megakadt Sapúron. Kezével jelezte, hogy nem volna ellene, ha hozzá lépne.

–Ki fia vagy, s hová valósi, hogy napestig Bagdadban bolyongsz?

Sapúr úgy vélte, hogy használ helyzetének, ha a valóságot mondja, de kicsit kiszínezve.

–Nos, uram! Kereskedő dinasztíából származom. Nevem Sapúr, s Kazrún város szülötte vagyok. Atyám a híres és nemzetes, Abdullah a Tádzsir Hodzsa.

Majd így lódított tovább:

–Vágy ébredt bennem, hogy szent helyeinket a Hadzs évszak alatt felkeressem. S ezer bocsánat, ha vétettem ezzel, de az útra, áruimmal is felszerelkeztem. Néhány vég Kazrúni kelmét, s szöveget málháztattam fel. Talán ez okozta vesztet. Bagdag alá érve haramiák ütöttek rajtam, s kíséretemen. Az embereket elpusztították, az árut magukkal vitték. Én súlyos sebesülten, épp hogy megmenekültem. Amire összeszedtem magam, az utak járhatatlanná váltak. Haza nem térhettem. Ebben a mecsetben húztam meg magam, s azt ettem, ittam, amit a jószívű muszlimok adtak.

Muzaffer Hodzsa a történetet hihetőnek találta.

–Az elmúlt időszakban sok minden ért, nélkülöztél, szenvedtél. De most fel a fejjel! A Magasságos kedvel téged! Sorsod rövid időn belül jobb lesz. -nyugtatta, majd meghívta otthonába a nagyúr.

Sapúrnak nem kellett nagyon szétnéznie ahhoz, hogy tudja, gazdag ember kioszkjába érkezett. Mindenhol drága kelmék, szőnyegek, számárhátíves alkóvok, s az érzéki fantáziát felkeltő fekhelyek voltak. Sima állú rablegényké, csábos kenézek sűrűgöldtek a vendég körül, a rabnók finoman legyezgették. Kész gyűjtemény volt belőlük, fehérek, feketék, metszett szeműek, a világ minden zugából volt egy. Ahogy illik, a hűsítőt elsőként a házigazdának szolgálták fel, utána töltöttek a vendégnek. A lakoma csak ezután kezdődött. Nyáron sült kebabok, szaftos hússok, szezám magos lepényektől illatozó tálcák érkeztek. Mindezt mézes sütemények követték. Ami megmaradt, abból Sapúrnak készítettek uzsonna kosarat.

„Jól jön majd a mecsetbeli szűkösebb napokban!” -mondták, majd a hálálkodó Sapúrt útjára bocsátották.

Két nap telt el, s Muzaffer ismét a házába kérette, megint megette. A harmadik este könyökét megérintve jelezte, hogy beszéde van vele. Egy kis sarokba félrevonta. Ekkor egy tekintélyes külsejű tanácsadó telepedett közéjük. Ettől kezdve ő vitte a szót.

–Hodzsánk egy szívességre kér téged. Arra bízatlak, hogy tegyél a kedvére! Házunk urának, csinos a leánya. A férje rágalmaival megsértette, ezért ágyából kitette, ölét megtagadta tőle. Az ostoba férj hibáját, a szégyent, egy másik férfival kötendő házasság helyrehozhatja. Ismerőseink közül erre te vagy a legalkalmasabb. Ezért, a leánnyal összeesketünk. Ma este vele halsz, de holnap reggel a frigyből kiszállsz! A fürdőmestertől tíz dinár értékű, arannyal teli zacskót kapsz cserébe tőlünk. Azzal elboldogulhatsz, s hazaindulhatsz Kazrúnba!

Sapúr azt hitte, ébren álmodik. Ujjaival halántékát megmasszírozta, magában morfondírozva: „A szolgálat élvezet, s még pénzt is keresek!”

A tanácsadó tovább magyarázott:

–Tudd meg, én vagyok a bagdadi kádi helyettese. A házassági jogot és a *seriát*⁷ igen jól ismerem. Biztosíthatlak, hogy holnap reggel a leány elválik tőled, s te szabad leszel.

⁷ Seria: A szent Korán vallási törvényei szerinti előírások, törvények.

–Ám legyen, kéréseteknek eleget teszek! -egyezett bele Sápúr.

Este lett. Az ifjú férj, az asszony hálótermébe lépett. Kíváncsian nézte és látta, hogy a lány arca szép, akár a csillagos éjszaka. Megbűvölten, meredten állt előtte. A leánynak is megtetszett ura, s szívélyesen elcsevegett vele. Előző férje csúnyácska, nyápic alak, a vele töltött éjszakák nem voltak a kéjtől igazán hangosak. De Sápúr délceg termete, domborodó nadrágja kellemes nászéjszakát sejtetett. A nő nem titkolta el, a vágyba beleborzongva szerelmes lett.

–Legyen, ahogy lennie kell! De utána, reggel, a kádi emberei érted jönnek. Mi lesz akkor velem s szerelmemmel?!

–Szívem asszonya! Idegen, senki vagyok itt. Rokonom, barátom, de még ellenségem sincs. Senkire nem számíthatok. Pénzt kapok azért, hogy illatos szirmaid közé bújjak. Mondd, mit tehetnék szerelmünkért? Bárcsak itt volna apám! Jegyajándékként *dirhemmel*⁸ teli zsákokat hozna. Tudd meg, foglyod vagyok én is, mindenre kapható lennék érted! De Allahra érzem, hogy a sors kegyes lesz hozzánk, bár helyzetünk most reménytelen!

Amíg azon tanakodtak, e kelepcéből hogyan szabadulhatnának, megvirradt. Rájuk nyitott egy kenéz:

–Itt az de ideje a költözésnek!

Sápúr lehajtott fejjel, sápadtan, könnyes szemmel fordított hátat a háremnek. A leány kerevetén a haját tépte. Átjárta a teljesületlen szenvedély kínzó fájdalma.

Amíg ő őrjögött, Sápúrt egy rúmi ifjú kísérte el a hammamba. Tetőtől talpig lemosták, s tiszta ruhákba bujtatták. Ezután kísérték el Muzaffer Hodzsa színe elé. Miután ettek, ittak, kiküldték a szolgákat. Ekkor érkezett meg Sápúrhoz a tanácsnok. Hímzett kendőben száz mizskál aranyat nyomott Sápúr kezébe, mondandója kísértében:

–Előkelő sarj vagy, aki derekasan helyt állt. A nő most utánad jajgat. Itt az ideje, hogy elválj! Most indul Kázhúnba egy karaván, csatlakozz azonnal hozzá!

De Sápúr eldobta a díszes keszkenőt.

⁸ Dirhem: Régi iszlám országokban használt súlymérték. Egy dirhem 3,207 grammal felel meg.

–Sokáig abban a hitben éltem, hogy Bagdad az iszlám jog fellegvára! Itt írják a *seriat alifját és já-ját*⁹! De belátom tévedtem. Ezer csellel, háztól házig vittetek! Egy leányt, a *serr törvényre*¹⁰ hivatkozva, házasságra kényszerítettetek. Miféle hitehagyott muzulmánok vagytok?! A bagdadi kalifa, mit szólna, ha erről hallana ?! Hitemre, meg kell tudnom! A kalifa palotáig meg sem állok, ott porba nyomom arcomat, s arra kérem, orvosolja bajomat! Kétes játékot üztetek velem, de várjatok csak, míg apám s családom elérem! Pár napon belül atyám képviselői ide érnek, s akkor megtudjátok, ki vagyok valójában!

A családi prókátor a dühkitörést kommentálva, e szavakkal fordult Muzaffer Hodzsához.

–Hah! Szerintem a fickó, egy szimpatikus széltoló. Srófolni akar az áron. Ígérd neki a dupláját!

Így azután, húsz miszkál arannyat ígért a család érdekeiben eljáró tanácsos. Mikor átadta volna a pénzt Sápúrnak, megjegyezte:

–Ne kicsinyeld az összeget, mert többet nem kaphatsz!

Erre Sápúr átkozódni, szitkozódni kezdett. A tanácsos nyugtatta:

–Hé, nyugodj meg! A holnap talán okosabb lesz.

Ennyiben maradtak. Sápúr ezek után, visszatérhetett ahhoz, akiért harcolt. Várta ifjú felesége. A nap eseményeit közösen vitták meg.

–A dolog egyik felét megtetted. A másik fele, Isten segedelmé. –fűzte a hallottakhoz a *hatun*¹¹. Vigasztalón még hozzá tette: ”Ki időt, csatát is nyer!”

Rájuk esteledett. A hárem kapuját bezárták, s ők pusmogva dédelgették egymást. Teltek, múltak az órák, szenvedélyük egyre nőtt. Szerelmi játékaik során, szinte egymássá váltak, nektárként, lassan csepegtették a mámort a másik poharába. A gyönyör titkaiba magabiztosan avatta be a tapasztalt férfi, szinte szűz hitvesét. Azután végignézte arcán a kéj végső viharát, és remegve adott hálát magában Allahnak, amiért harcolt asszo-

⁹ Alifját és Já-ját: Arab kifejezés magyarítva. Európai értelemben a dolgok alfáját és omegáját jelenti. Azaz Á-tól Z-ig.

¹⁰ Serr: Lsd. Seria szinonímája.

¹¹ Hatun, hanum: Azonos jelentésű, rokon értelmű perzsa- török kifejezések az előkelő, szerájlakó hölgyekre.

nyáért. Később, mikor mozdulatlanul heverték egymás karjában, úgy érezték mindketten, hogy az élet nem kínálhat ennél teljesebb percet.

Hajnalban, a határidő lejártá előtt, felesége figyelmeztette Sápúrt.

–Rövidesen eljönnek a kádi emberei érted. Jogi trükkökkel fenyegetnek majd. De tudnod kell, ha elválsz, soha többé nem látsz!

Reggel, ahogy eddig is, Sápúrt fürdőbe vitték. A kapun kilépve a család szószólója toppant elébe.

–Hatalmas kosár díszes ruhát és harci öltözetet hozatok neked, és harminc dinárral toldom meg mindezt! De ha ellenkezel, az embereim úgy megvernek, hogy belegebedsz!

–A fenyegetés, a ti köreitekben talán megoldás. De engem nem tántorít el célomtól! Ha ezer dinárt kínálnál, lábammal azt is megtapodnám! Ha *kethüdát*¹² hoztok, akkor is ezt mondom!

A kádi rohant Muzeffer Hodzsához:

–A fickó igen eltökélt, lányod jól megfogta magának! Mi nem találunk fogást rajta, jöjjön a kádik hatalma. Legyen beidézve! Majd ők hideg vizet öntenek a fejére!

A hodzsza és családja, a kádikat körbedongta. Végül a bíróság Sápúrt bekísértette. A fő jogi tudor, nagy fehér turbános, fekete taláros így szól:

*A dolgod befejezted, fizetséged keveselled.
Ha ötvenet adnának, távozásra bírnának?
Lantodat pengetve, boldogan tűnnél el?
Gondold meg, ötven dinárt a lányért keveselsz?!
Ha mohóság hajt, vésd eszedbe,
a ser-szék bölcsen elrendelte, ötvenet kapsz, de
nem a zsebedbe, hanem a seggedre!
Te semmirekellő ismeretlen, mit remélsz?!
Szegény maradsz így, mint a mecset egere!
Üres lesz zsebed, mint a dervis süvege!
Téged nem ismer itt senki, de ők fontos emberek.
Mért hiszed, hogy ellenük igazad lehet?*

¹² Kethüda: Perzsa kifejezés, amellyel az oszmánház közigazgatási vezetőit jelölték.

Sápúr türelmesen hallgatta a kádi szóviharát, majd magát kihúzva, a szemükbe mondta:

–A mi urunknak, a kádik kádijának hosszú életben legyen része!

*Igaz, idegen vagyok! De hazámban vagyonos,
tiszteletre méltó férfinak számítok.
Itt semmibe vesztek, belőlem ezért,
igaz szót el nem nyertek!*

–Arra is fel kell hívnom figyelmetek, hogy kerüljétek az erőszakot, mert nem jártok jól vele! Egy-két nap, s az apámhoz menesztett hírnök ajándékokkal tér vissza. A tiszteletre méltó kádi mit szól ehhez?!

–Hm, hát, nos. -hümmögött csendesen, aki az imént még hangos volt. –Nos, akkor megvárjuk a fejleményeket.

E szavakkal rekesztette be a *medzslísz*¹³. A nép összenézett, majd szétszéledt fejcsóválva.

Sápúr hazafelé igyekezett, hogy elmondja a nap eseményeit aggodó nejének. Arája figyelmesen meghallgatta, s el volt ragadtatva. Férjét megjutalmazta, egy előző este tőle tanult praktikával kényeztette hosszasan, míg az egészen elolvadt. De egyszer véget értek a pásztorórák, s hajnalban zokogva ébredt a lány.

–Rettegek! Ezek téged ma a *szubasival*¹⁴ kínpadra vonnak! Bottal vernek meg! Ha kibírod, az szerelmed bizonyítéka.

–Biztosra veheted, az én számból azt, hogy „elválok”, nem hallok soha! -fogadkozott Sápúr.

S alighogy ezt kimondta, a vérmezőre rángatták, ahol a csődület előtt kínpadra húzták. Ott várta a város emíre, Sápúr rá-nézett, s azonnal látta, hogy ez a bég igaz ember. Megpróbálta lebeszélni Sápúrt arról, hogy a kínzásnak kitegye magát:

„Hallgass a szavamra dalia! Ez nem olyan tessék-lássék botozás, a pribékek kiverik belőled nem csak a vágyat, de talán az életet is. Boldog lehetsz, ha valaha talpra állsz! Naiv ember vagy, ha elhitted, hogy Bagdad egyik első családja, leányát egy idegen ágyában hagyja.”

¹³ Medzslísz : Arab szó, tanácsulés értelemben.

¹⁴ Szubasi: Az oszmánkor katonai ranglétráján altiszti rang. Városok, községek, falvak rendfenntartója, s a kisebb vitás ügyekben a büntetések kiszabója és végrehajtója. Megfelel a körzeti megbízottnak.

Nem jött válasz, ezért a bég kiadta a parancsot: „Tanácsom süket fülekre talált, üssétek hát az idegent!”

Közel száz csapást mértek rá. Utána nem volt magánál. A földről felszedték, s az utca népének okulására, pellengérré tették. Ez azonban már a bazár népének is sok volt. Morogtak, zúgolódtak, felkelésbe hajlott a hangulat. „Mit képzelsz ez a kádi magáról?! Rá nem érvényesek a szabályok? Ha ez a kalifa fülébe jut, a dolog nem marad ennyiben!” Amíg a tömeg zsibongott, Sápúr feltápáskodott. A pellengérről levágták, s hagyták, hogy hazavonszolja magát. Szerelmes asszonya, amikor meglátta, ijedtében habzott a szája.

–Jaj, egyetlenem! Szenvedést hoztam rád, a végzetet! Mindenről én tehetek! Ápollak, kezellek, felgyógyulsz meglásd! A tárgyalást felfüggesztik, csak szedd össze magad. Amíg a dolgok végére nem járnak, nem lesz nyugtunk. Kilétedben erősen kételkednek.

Sápúrt a hammamba vitték, hagyták pihenni, aztán a kádi képviselői a zaklatást újra kezdték. A jog képviselője maga elé citáltatta, s megfenyegette. De ez most sem hatott a szerelmesre.

–Ő kádik királya, kinek szava itt megfellebbezhetetlen! Mondd mire alapozod előítéleted velem szemben?! „Nem illetek össze”. Ezt veted folyton a szememre. Honnan tudod? Van bizonyítékod? Vagy errefelé elég a rágalom? Az igazat szólva, a Perzsa tartományban máshogy bírászkodnak. Ott apám, a híres Abdullah Tádzsir Hodzsa, tekintélyét kétségbe senki sem vonja. Anyám Nasiha Hatun, az iszlám nagy jogtudósának, Rukmeddin Hodzsának leánya. Nagyapám Mesúdi Kázuruni Hodzsa, kinek megerősítései és *fetvái*¹⁵ ismertek, Magrebtől a szent hidzsázi Medináig. Van-e itt olyan köztetek, aki hasonló felmenőkkel büszkélkedhet? Nem tehetek róla, hogy utam ide vetted, hogy kifosztottak, megsebesítettek. Ti pedig: „Fogd dinárjaid, lódulj, de előtte válj el!” Ennyire méltattok. Miféle beszéd ez?!

A kádi ekkor megértette, hogy tovább az ügyet, így nem folytathatja.

–Nos, ne szaporítsuk a szót, lássuk a bizonyítékot! Azt állítottad, hogy apádhoz hírnököt küldtél, akiről mind a mai napig semmi hír!

¹⁵ Fetva: Arab kifejezés. A mufti által hozott határozat neve.

–Uram! Ebben az évszakban az út oda-vissza, legalább húsz nap.

–Akkor ezt a bírósági szolgák tanúsága mellett, a *defterbe*¹⁶ bejegyezzük, hogy nyoma legyen. Te pedig jól védj az eszedbe! Ha a húsz nap letelik, s ezalatt semmilyen hír nem érkezik, minden további vita nélkül útjára engeded a nejed, neked meg befellegzett!

Sápúr rábólintott holott tudta, amit ígért, az halandzsa. Asz-szonyához térve bejelentette, húsz nap vele csupán az élete. A leány ezt nem vette komolyan, felvidítésára ezt a perzsa nyelvű kétsorost szavalta:

*Ne gondold most a halálra! Te csak törődj az elnyert idővel!
Ünnepeld a sok derűs napot, mely rád lábam közül ragyog!*

Ez után a szolgák, Sápúr óhaját lesték, mindennel, étellel, itallal a kedvét keresték. Felesége ápolta, bájaival dédelgette, s bíborszín fuvoláján játszott lelkesen minden este.

*Élvezd ki, amit a világ adott,
ha ajándékát el nem fogadod,
az azt jelenti, feladtad életed!*

Az ifjú pár a naplementét, minden este, egymást átölelve, lantot pengetve a Tigris folyóra nyíló balkonon üdvözölte. Idilli lett volna a hangulat, de Sápúrt a lelkiismeret, nem hagyta nyugodni. „Húsz nap. Kimondva oly sok, de csupán egy pillanat, ha belegondolok. Aztán derűre ború, mert mint veszett ebet a mecsetből, úgy üznek ki innen, ha kiderül, hogy nincs apám se, anyám se. Minden kincsem a lantom. A hazudozásért ettől még fellógnak!” Így rágt a magát Sápúr tizenhét napon át. A tizennyolcadikon, borába kortyolt s lantját pengetve az örökre elváló szerelmesek dalát énekelte. Ám a Hatalmas Égi Igazságosztó, nem ezt a véget szánta neki.

Aznap este a hívók ura, Harun al Rasíd, nagyvezíre Yahya el Barmakí, és a tőlük soha el nem maradó kópé, rímfaragó és hű pallos hordozó Ubáde, együtt borozgattak.

¹⁶ Defter: Füzet, kimutatás.

–Erről a helyről az a hír járja, -mondta a kalifa, hogy amikor holdas, csillagos az est, az idevalósiak csónakba szállnak, s a part mentén társasággal hajókéznak. Pont ilyen kellemes, fényes a mai éjszaka. Menjünk el mi is egy vízi sétára!

–Ahogy az igazhitűek ura parancsolja.

Hagyta jóvá a csapat, s elindultak a kikötőbe, ahol a ladik, már várta őket. Levegőztek, nézelődtek, miközben a folyó a partmentén sodorta őket. A kioszkok során elérték a palotát, amelynek balkonján Sápúr az elválásról dalolt. Megismerték a *rebab*¹⁷ hangját, és csodálták az énekes szenvedélyes hangját, a verset és dallamát.

–Eh, hogy lehet, hogy a kalifa városában egy szerelmi dráma zajlik, s mi mit sem tudunk róla?! Ez nem járja! -dohogott az álruhás Abbaszída.

–Nincs mese, ebbe a házba be kell jutnunk, magunkat utazó vendégként behívatnunk. Akkor talán megtudjuk, ami az oldalunkat fúrja!

Így is lett. A kis csónakot kikötötték, aztán megdöngették a balkon alatti kaput. Összefutott a zajra a háznép: Ki jöhet-e késői órán? Sápúr nyitott ajtót nekik.

–Kik vagytok?

–A vendégeid. -felelték egyszerre.

–Akkor kerüljetek beljebb, s mondjátok el mért hozzánk jötök?

Amint a kivilágított teraszra értek, megjelenésük elárulta, hogy nem akármik a késői vendégek. Tiszta tekintet, elegáns öltözet, választékos beszéd, lerítt róluk az előkelőség. Kínálták őket étekkel, itallal. Az első kortyot, ahogy dukál, Sápúr engedte le a torkán, s egy dallamot futtatott le a rebab húrján. Aztán a boldogtalan szerelmesek ódája következett. De ezt már a könnyeivel küszködve énekelte. Ubáde szíve esett meg leg hamarabb rajta.

–Mond ifjú! Kellemes az arcod, délceg az alkatod, elragadó a hangod, mégis szívfájdalomról árulkodik dalod. Megtisztelsz azzal, hogy az okát elmondod nekünk?

Sápúr nem bánta, hogy valakivel megoszthatja kínját.

¹⁷ Rebab: Pengető, lantszerű húros hangszer. Elsősorban a sivatagi népek használták dalaik kíséretül.

–Elmondom, de tartok tőle, dőre történetnek tűnhet!

–Ej, ne gondold, hisz minden eset külön tanulságot hordoz.

Sápúr ekkor választékos szavakkal, igen kifejezően előadta, hogyan csapta be saját magát és szerető párját. Elmesélte a házasságát, s minden agyafúrtságát, amivel a kádit és a családot megvezette. Ugyanakkor őszintén vallott a felesége iránti eszeveszett vágyról, és arról, hogy ha tőle két nap múlva el kell válnia, akkor akár jöhet a bakó bárdja! Zokogásba fűlt a hangja. Ám ami ennél is fontosabb, minden szavát a *párda*¹⁸ mögül kihallgatta, asszonya. Hangos sírását ő sem tarthatta vissza. Minden jelenlévő tisztán halhatta.

–Ki zokog a függöny mögött? –kérdeztek rá.

–Nem lehet más, mint imádott arám, Muzaffer Hodzsa leánya. –mondta a érje sápadtan.

A vendégek tudni akarták az igazat, ezért a leányt előhívták.

–Mondd, tényleg szereted férjedet?

–Testemmel- lelkemmel, igaz szívemmel szeretem!

A hívatlan vendégek eleget hallottak. Udvariasan elbúcsúztak.

–Asszonyom! Szíved ajánld Allahnak, aki mindent lát, s minderre tud megoldást! Meglásd, nem két napig, de örökidőig tart imádott férjeddél házasságod!

Mihelyt a kapun kiléptek, e nem mindennapi esetről beszéltek. Abban mindannyian egyet értettek, hogy a fiú dolgát végérvényesen el kell rendezni! Módjára, a kalifa tett javaslatot.

A kincstár megnyittassék, negyven fekete szemű,

göndör szőrű teve felkantároztassék!

A negyven teve púpjára Kázzúni szövetség,

turbán kelmék, kendők, selymek kihozassanak!

Őt rabfiú vezesse a karavánt! De mindezek előtt,

a lány apjának Sápúr apja nevében, levél íródjék!

Az üzenet a következő legyen! ”Mióta szemem elől eltűntél, nincs nyugalmam, sem éjjelem, sem nappalom. Bízunk abban, hogy hamar viszontlátunk! De helyetted csak a híred ért

¹⁸ Párda: Eredetileg a perzsa-indus szóhasználatban az elfüggönyözött női lakrész neve. A hódoltság korából átment a magyar nyelvbe, pártá formában. Innen ered a nem házas nőkre, leányokra vonatkozó szóhasználat: pártában maradt.

ide arról, hogy a szerelemben jeleskedsz. Nos, ha így van, mi csak arra kérünk, hogy előkelő, derék családból kerüljön ki menyünk! Kötelességed ne feledd! Vitéz fiam a Hívők Urának szolgálatára neveltem. Csókold meg köntöse szélét, s ajánld fel karod és szívedet!

Most Mukaddem Dzsevhəri jóvoltából, s a helyzetedre tekintettel, e derék, jószívű legényt hozzád rendelem. Vele és negyven tevével, Kázzrúni szövötteket küldök ajándékba, s ha maradnál, Allah legyen veled, az imáim óvjanak mindörökre. Kérjük, tudasd ha elért a karaván, s ne restellj írni, ha bármire szükséged volna! A levelem átadó Mukaddem Dzsevhert írányítsd a kalifához, ő a nagyúr ajándéka! Béke legyen veled!”

*De ezzel még nincs vége. Az Abdullah atyai stílusában
én fenségemnek is irat küldessék, amelyben arra kér,
hogy a tékozló fiúra vetüljön trónusom sugara!
Ebbe a részbe néhány korholó kifejezés kerüljön, hogy
a turpisság valódinak tűnjön!*

A két irat, s a karaván még ma útra készen álljon! Ez a hívők urának parancsa!

A vezírek mindent értettek, csupán egyet kérdeztek: „Hogy rendelkez, a hírvivő és kísérő ki legyen?” A kalifa udvartartásában volt egy kellemes külsejű, jó modorú, művelt szolga. Bagdadban őt nem ismerték, nem látták, így rá esett a választás. Mikor a két levelet Harun al Rasid átadta, az út mikéntjéről a szolgát kioktatta.

*A tevéket ma estére felmálházzák,
a hajcsárok kantárral kezükben, az indulást várják!
A várost elhagyjátok, de nem mentek messze,
csak körbe sétáltok. Bádráj kapujánál visszafordultok!
Ekkor te öszvérre szállsz, s Muzaffer Hodzsa
portájáig meg sem állsz. Ott Sápúr után kéredez
s jelented, hogy karavánnyi kázzrúni áruval őt keresed!*

Fenn hangon az ott élők tudomására hozod, hogy az ajándékokat neki hoztad!

E szavakkal a kioktatást a kalifa befejezte. Az okos szolga mindent értett, nem volt szükség több beszédre. Tudta, hogy ura szándékát érvényre kell juttassa. Mivel az éjből néhány óra még hátra volt, a kalifa és kompániája újra ladikba szállt. Sápúr erkélye alá érve kiszálltak, s kapuján kopogtattak.

„Elnézést, éjszakai nyugalmatok zavarásáért, és a késői látogatásért” -szabadkozta, de nyugalomnak nyomát sem látták. Bár Sápúr előzékeny volt, minden mozdulata idegességéről árulkodott.

–Nos, hogy telik éjszakád?

–Egy napom még maradt, utána Bagdadból elűznek. -ahogy ezt kimondta, elcsuklott a hangja.

–Ő ifjú, helyezd bizalmad Istenbe, meglásd, virradatkor rád is új nap pirkad! -vigasztalták.

–Nincs is más lehetőségem, mint hinni Isten kegyelmében!

Sápúr elnézést kért rossz hangulatáért, és rögtön ételt, meg zamatos szőlőszemek könnyét rendelte be. Vendégeire emelte kelyhét, akik e versikét költötték:

*A Legfőbb Úrra bízd szívedet!
Csak Allah nyújthat segédkezet.
A csillagokig felelem, vagy elejt egy
perc alatt, anélkül, hogy okát sejtene.
Ő tudja csak, hogy nehéz időkben mért
fiúk születnek, s a hold mitől kerek.*

Így kedveskedtek, majd fölálltak és tovább mentek.

A szerelmespár ezen az éjszakán egy szemhunyasnyit sem aludt. Félelmükben hol a hideg rázta őket, hol a forróságtól reszkettek. Sápúr reggeli fürdőjéből egyenesen az erkélyre ment.

–Talán most jár szemem e láthatáron utoljára, -suttogta magában, amikor a sivatag felől láрма és porfelhő jelezte egy tevekaraván érkezését.

A kapuhoz rohant, de odakint ekkor már a nevét kiabálva tolongott a nép.

–Kiabálj, énekelj, ünnepelj! Atyád hírnöke Dzsevher, a tevekaravánnal megérkezett!

Sápúrnak leesett az álla. De rögtön észrevette, hogy a leány hozzátartozói azzal a bizonyos Dzsevherrel nagy diskurzusban

van. A tevék oldalától nem tágitottak. Cipekednek, egymásnak kiabálnak, s amikor meglátták Sápúrt, a kezét csókolgatva kérték bocsánatát. Ahogy a strófa is mondja:

*Nagy úr a kincs! Egy aranyfonattal
szerezhetsz barátot. Munka, fáradtság
nem elég, de aranyból egy árpaszemnyi,
kell csak, hogy neved dicsérjék.*

–Sok meglepő van égen és földön, de alig hiszem, hogy van ehhez hasonló, -morfondírozott Sápúr magában. Vajon ki áll e mögött? Ki a rejtélyes tevehajcsár Dzsevher, aki a boldogságot hozta el számomra? Mert Kázhúnban nekem annyim sincs, amit a földhöz vághatnék. Honnan hát ez az árú?

Amíg ezen tűnődött, Dzsevher megállt előtte, illendően üdvözölte, s két iratot nyomott a kezébe, ezekkel a szavakkal:

–Atyád és Anyád üdvözölnek. Áldásukkal, ellenfeleid barátokká változtató ajándékokkal, és kézcsókkal köszöntenek.

Amíg e cirkalmas mondókát hallgatta, aggodalma egyre nőtt.

„Mi van ha tévedés az egész teverakomány? Ha a dolog rosszul üt ki, nekem végem! -tépelődött, de Dzsevher nem hagyott sok időt rá.

–Ifjú dalia, ne várj másra, láss munkához! Az árut vitesd haza, a tevéket ültess le, messziről jöttek, hadd pihenjenek! Jár nekik az abrakos tarisznya! Atyád, az igazhívók földi helytartójának is küldött egy levelet, mellékelve ajándékként személyemet. Most megyek, s a megbízás ezen részének is eleget teszek.

Ezalatt Muzaffer csapata az udvart karavánszerájjá változtatta. Árúk, szövetek, selymek bálái hordárok vállára kerültek. Tevéket csutakoltak, itattak, abrakoltak mindenütt. A tevehajcsárokat vendégül látták. Minden ment a maga útján. Sápúr ekkora, alig állt a lábán. Borúlátása nőttön-nőtt. Ekkor kopogtak a kapun. A szokásos társaság kért bebocsátást. Kedélyesen elborozgattak, majd megkérdezték Sápúrt:

–Alakulnak a dolgaid, van fejlemény?

Sápútból ömlött a szó.

–Ha más meséli, nem hiszem el, ami ma velem történt! Hihetetlen!

[illegible]

الى اخي العزيز في دمشق الشريف الميرزا محمد علي خان

S elmondta az esetet. A csodás, tevés karavánt, a titokzatos Dzsevhert, a leveleket, s a szóbeli üzenetet.

–Nekem maradt a rettenet! Mi lesz, ha a kalifa mindezt megtudja? Haragja lesújt, bosszúja kegyetlen lesz! Lehetetlen, hogy ennyi kincshez jusson egy nincstelen!

Hisztérikusan felzokogott. Alig győzték nyugtatni jóakarói.

”Ne emészd magad, a Jóisten felkarolt, s te ez ellen is lázadsz?”

Felhörpintették borukat, s ahogy jöttek, el is mentek.

Sápúr előzőleg a kétségbeeséstől, ezen az éjszakán a reménytől és a kétségektől nem tudott aludni. Épphogy kibújt az első napsugár, amikor kopogtatott nála arája apja, annak barátja, rokona, minden ismerőse. Jöttek bocsánatát kérni, barátságáért esedezni. Sápúr oda sem figyelt, annyira rettegett. Ekkor masíroztak be a kapun a padisah csausai, testőrei. A hívők urának ruháiból hoztak Sápúrnak egy köteget.

–Az igazhívők fejedelme üdvözli Hodzsa Abdullah Sápúr nevű fiát, aki nekünk ajándékot és üzenetet továbbított. Arra kérünk, viseld köszönetképp a ruhánk, s légy vendégünk!

Mint a fűzfalevél amit szél fúj, Sápúr úgy reszketett. A ruhákat magára cibálta, s elhagyta a házat. A kapuban díszszerszám, aranynyerges öszvér várta.

–Pattanj fel, de előtte csókold meg a patáját! -utasította a kengyeltartó.

Sápúr azt tette, amit mondtak neki. A lándzsás, csillogó menetet, a palota felé vonult a város apraja-nagyja kísértében.

–Most egyenesen! Balra, jobbra! -ezek a vezényszavak hangzottak, amíg fel nem tárult előttük Harun al Rasíd szerájának kapuja.

Belépve, sóbálvánnyá dermedt. Ugyanis a trónon és körülötte, az ő esti borozó barátai ültek! Jó időbe telt míg magához tért. Ekkor hason csúszva a trónushoz közeledett. De Ubáde odalépett hozzá, felemelte, s a kalifa trónja mellett mutatott neki helyet.

–Most csókolj kezet! -figyelmeztette.

Sápúr nagy zavarában a papucs sarkától csókokkal halmozta volna el, de nem hagyták. A trónus mellett ülve csak bámult, zavarodottan. Yahya magához hívta, hogy megnyugtassa.

–No, te szívtipró! Reméljük most már jól vagy! A borús idők, derűsre fordultak, nem de bár? Istennek mondjál hálát. Most a kalifa segített, ellenfeleid ebből mit sem vettek észre. De jól őrizd, s szíved mélyére zárd el titkodat. Ha kitudódna, minden mihaszna ezzel próbálkozna.

Sápúr ebből megértette, hogyan került a köldök, azaz a történet a helyére. Amikor aznap a díván befejeződött, Sápúr és díszkísérete hazafelé tartott. A leány családja, no meg a rendíthetetlen kádi és a város parancsnoka, ott tolongott körülette. S amilyen hevesen szidalmazták, most oly kedvesen körbedongták.

E tanulással tarsolyában Sápúr idővel magas rangra emelkedett. Aki egykor ellene volt, most a padlón csúszott előtte. S a leány első férje, miután lenyelte a keserű pirulát, levonta az ügy tanulmányát.

*Ha egy szépség szeretni hív, teljesítsd be vágyát!
Mert ha nem, holnap este már másnak veti ágyát!*

Nem árt megjegyeznünk: Ha Allah egy kaput bezár, kinyit egy ablakot. A jó szerencsére mindenkinek szüksége van. Mindennapjainkban a Magasságos és Fenséges velünk van.

*Ha meggondolatlanul aráddal veszekszel,
Inkább bocsáss meg gyorsan, s ne válj el!
Igaz, a keserű gyűlölködés váláshoz vezet,
de ettől téged, óvjon a Kegyelmes Isten!*

Éljen sokáig e mű szerzője, lejegyzője, és olvasója.
Amen!

A rászedett takács és a repülő láda tanulságos története

Nisápúr városában lakott a két agyfűrt fickó, akikről történetünk szól. Az egyik imposztor, avagy bajkeverő, a másik fonalszövő takács volt. Mindegyikük párját ritkító művésze szakmájának, ráadásul jó cimborák. A vásárterek bölcs mesélői ekképp adták szájról-szájra, tanulságos esetüket.

Mindkettőjük szívén kaput, egyazon lány talált. Rajongtak érte, öle után sóvárogva ácsingóztak anélkül, hogy egymásról tudtak volna. A nő delejesen szép volt, gyümölcsvirágoktól illatozó, gyöngyházként csillogó, aki meglátta, annak lába megroggyant tőle. Ledér szívében a bajkeverő foglalt el nagyobb helyet, mégis, a takácsot kecsegtette jobban, ugyanis a szövőmester hűtlenségért, késsel fenyegette.

A takács, kedvese hetyke keblére, feszülő, hibátlan szövésű műremeket, egy inget készített. A leány Nisápúr utcáin abban sétálgatott, kelletve magát. A bajkeverő is izgatottan nézte, amikor csak látta. Viszont megtudva, hogy az ing nem tucat darab, csak a leány kedvére szövetett, féltékenységében kis híján elöntötte az epe.

–Micsoda gyalázat! Irántad őszinte érzéseket táplálok, ti meg a takáccsal a fejemre szarvat raktok!

De kész volt védőbeszédével a megvádolt:

–Neked a szóbeszéd miatt, nekem meg a takács miatt fáj a fejem! Állandóan rettegek, hogy ez a hirtelenkedő pukkancs, féltékenységében vérem ontja *handzsárjával*¹. De ma este leitatom, aztán jöhet a végleges megoldás!

–Hagyd ezt rám! Olyan utazásra küldöm, ahonnan vissza sose jó! -ajánlotta a hivatásos bajkeverő.

Ezzel a szándékkal állított be a rosszcsont, a takácshoz.

–Te megalkottad kézműves remeked, de nekem is lesz mivel dicsekednem rövidesen. Megtisztelnél, ha te próbálnád ki elsőnek remekművem!

¹ Handzsár: Éles, görbe pengéjű rövid kard, amelyet közelharcban használtak.

Tetszett a takács hiúságának az ajánlat.

–Szívesen! Készen állok, de mi légyen az?

Ekkor az imposztor munkához látott. Deszkákat gyűjtött, szegelt, fűrészelt, kalapált, s egy szemrevaló ládát fabrikált. Abba beépített egy varázs talizánt, amit emberi szem észre nem vehetett. Amikor elkészült, irány a takács!

–Itt van, amiről beszéltem! Csak arra vár, hogy kipróbálják. Erre téged, mint jó cimborámat kérlek meg. Félre eső helyen meggyőződhetünk arról, piacképes-e.

A két cimborára útra kelt. Pár órányi járásra Nisápúrtól, már a homok az út.

–Vesd le ruhád, csak egy *pestemált*² hagyj magadon, úgy bújj a ládába –javallta a fondorlatos barát. A szövőmester, a pántolt ládában egy fura pöcköt talált.

–Fordítsd el a pöcköt! -hangzott az utasítás.

A tákolmány megmozdult, és az ég felé repítette a benne ülőt, aki a réseken át kikukucskálva már a földet látta maga alatt. Rájött rögtön a turpisságra.

”Vesztemre tör ez a rosszéletű, vajon mi történik, ha a pöcköt még egyszer elforgatom?”

Mihelyt így tett, a szárny nélkül repülő szerkezet azonnal süllyedni kezdett. Ismeretlen, de lakott országban ért földet. A négy égtáj közül bármerre elindulhatott, de fogalma sem volt róla, hova jut! Evett útközben, amit talált, örült, hogy legalább éheznie nem kell. Útja során váratlanul két férfi bukkant elő.

–Ki vagy, s mit keresel itt?

–Idegen utazó vagyok, lakott település felé igyekszem. Merre igazítsam lépteim? Megmondanátok? -kérdezett vissza a takács.

–Határőr *kavaszok*³ vagyunk, nem mozdulhatunk el innen. Nokedl városba igyekvő útítársra volna szükséged. Egyébként Omán földjén állsz.

A takács köszönetet mondott, majd tovább ment, de továbbra sem tudta, hogy merre.

„Mozgó ládám legalább védelmet ad, ésszerű, hogy tovább használjam.”

² Pestemál: ágyékkötő, a fürdőkben használják a férfiak.

³ Kavasz: A muszlim szerájok testőrséget és rendőrséget ellátó fegyveres szolgák töredék elnevezése.

Visszaült, s ismét felemelkedett. Amint letekintett látta, hogy épp egy város fölött lebeg. Óvatosan leereszkedett, és egy díszes várkastély fogadta lent.

-Béke veletek! -köszönt jó hangosan, s belépett.
-Ki vagy, s mi célból jöttél ide? -kérdezte a palotáról.

-Messzi vidékekről kerültem ide. -vallotta be a posztókészítő.

-Kandi szemek elől Omán sahja, világszépe leányának építette ezt a palotát. Amióta megszületett, férfi szem nem láthatta. Dajkákkal és kenézekkel pergeti itt napjait. A kulcsokat a sah apa őrzi, aki gyermekét havonta egyszer keresi fel.

A furfangos takács amit hallott, megértette. Egyből kész volt a terve! Ládájába rejtőzött, türelmesen várt sötétedésig, akkor felszállt a kastély fölé. Ügyesen belopózott a lány hálószobájába. Látta mily édes álmában, hát leült ágyára, és száját vággyal teli szívvel tapasztotta mézédessé ajkára. Ahogy feleszmélt a leány, egy idegen férfi karjában találta magát!

-Ki vagy te? Mit merészelsz! -síkította.

Az éber dajka erre rájuk nyitotta sebesen az ajtót. Ám a takács furfangosan válaszolt mindkét nőnek.

-Gábrriel vagyok, az angyalod. E nőt asszonyomul nekem rendelték. Eljöttem érte!

Amit mondott, azon mód elhitték neki. Nem volt eddig rá eset, hogy valaki a toronyba, madárként szállva érkezett. Erre aligha képes más, mint aki a prófétáktól származik.

-Páromul téged a Magasságos jóváhagyásával választottak, áldott lesz hát frigyünk. Atyám és anyám értesitem, hogy megáldjanak minket. -rebege a nő.

A takács ekkor már alig bírta magával! Alig várta, hogy a lány boldogságának zárát kulcsával kinyissa.

„Te gyönyörű, dúsize, gyere közelebb!” -zihálta, miközben kulcsát a lány eddig érintetlen zárába illesztette. Így jutottak a gyönyörök csúcára, egyszerre. Ekkor villant a szálszövő eszébe a bajkeverő. „Egy hitvány nő miatt elemésztett volna a mihaszna! De Isten más sorsot zánt nekem. Megnyitotta a kegyelem kapuját! Allahnak legyen érte dicsőség és hála!”, -ájtatoskodott magában.

A hercegnő közben oly mély szerelembe esett, hogy számára más többé szóba sem jöhetett. A sors is úgy akarta, hogy a beteljesülésben őket senki se zavarja, ugyanis apjának látogatása egy hónap múltán volt csak esedékes. A takács szerelmét ez után csak

hajnalban hagyta magára. Ládáját nappal a városban, éjjel a tetőn rejtegette. Ez idő alatt a leányt teherbe ejtette. Ekkor jelent meg a padisah, aki a záratokat, lakatokat érintetlenül, leányát viszont áldott állapotban találta. A dadust fogta vallatóra: "Hallgatlak! Kitől esett meg?!", Mind a dada, mind a leány nyelve megoldódott, s mindent elmondtak. A fenséges szülő nem hitt a fülének.

–Mégis mi ez a rejtélyes eset?! Imádott leányom mindenesetre megesett!"

Felugrott, s keresztül-kasul minden zezzugot átkutatott, de árulkodó nyomra nem akadt. Magában tusakodott: "Lehetetlen, hogy ily magasról valaki bejusson!" Hogy magát is meggyőzze, határozott.

–Ma éjjel virrasztok!

A gyertyákkal megvilágított folyosókon kóborolt kivont karddal egész éjjel, miközben a takács szokása szerint a palota éjjeli megszállására készülődött. A padisahnak előérezte sügött, feszült volt, akár a fészkeről felrebbenni kész madár. Így is majd esztét vesztette attól, amit látott.

A tetőről a teraszon át, egy csupasz férfi sétált be, akinek ruhája csupán ágyékát takarta. Belép, majd otthonosan leánya puha ágyába fekszik. A látvány hatása alatt a padisah eszméletét vesztve zuhant a földre. Mire lánya így szólt:

–Gábiel, bemutatom az apám.

Ezek után már az sem meglepő, hogy a takács a padisah homlokát legyezgette, amaz pedig lánya kedvesének a lábát ölelgette, csókolgatta.

–Határtalan köszönet és hála uram, de hogy jövök én ahhoz, hogy Gábiel apósa legyenek? Mért engem ért-e kegy?

A fonalak tilolója korántsem volt ennyire meghatódva. Hajnalban aludni hagyta kedvesét, maga beszállt a szárnyas ládába és eltűnt a láthatáron. A hajnali szürkületben a sah lányával kilépett a lapos tetőre. Hosszú fénycsóvával egy csillag hagyta el épp lakhelyét. A padisah ezt jelnek fogta fel, acra borult.

„Vele vannak az égiek, -mormolta.”

–Nem akarom lerombolni illúzióid ó apám, de negyven napja van velünk. Ezalatt nem evett egy falatot, nem ivott egy kortyot sem. Mondta a leány meggyőzően.

Szokása szerint a sah a kapukat lezárta, kíséretével visszatért a városba.

Ezen a napon a királynő ajándékokat és ruhákat küldött lányához Gábiel részére. Aznap este viszont a furmányos takács égi járművén nem a leány, hanem a király palotájához ment. Felült a kéményre ahonnan hallotta, hogy odalent épp róla folyik heves disputa. Az egyik tanácsadó bölcsnek kétségei voltak. Nem hitt a Gábiel mesében.

–Nem illik ez a történet olyan emberhez, amilyen te vagy ó padisah. Józan ésszel gondolkodó ember ennek nem ad hitelt!

–Ha nem a saját szememmel látom, és tapasztalom...

–Akkor sem igaz -fortyant fel a bölcs!

–Ha nem is láttad, akkor is higgy annak, amit én mondok!

Akárhogy erősködött is a sah arról, hogyan nyílt meg az ég, és az ő bezárt kapui is, a hitetlenek tábor a nőttön-nőtt.

A takács ekkor belecsapott a kéménybe. Téglá, cserép zuhogott le, egyik éppen a kétkedő vezír fejére hullván. A díván tüstént feloszlott, a vitázók kimenekültek a szerájából. A padisah immár ellentmondást nem tűrően kinyilatkozta:

”Égi intés ez Gábieltől! Még most sem látjátok be tévedéseket?”

A tanácsadók további kétségeikkel hazaballagtak. A takács pedig, csak ez után ment el a lányhoz.

–Atyád ma este bölcsi körében Gábielről vitázott. Van közöttük egy, aki mindenkinél okosabbnak hiszi magát. Sem érvek, sem tények meg nem győzhetik. Szembeszállt apáddal. Arra gondoltam rádöntöm a házat, de eszembe jutottál, s bosszúról lemondtam. Megbocsátottam.

Reggelre Gábielnek ismét nyoma vészett. A padisah végére akart járni a dolognak. Összehívta a magas dívánt.

–Kérjünk magától Gábieltől magyarázatot a történetekre, akkor talán mindenki megnyugszik.

Először lánya erődjéhez vitte őket. Végigmutogatta az érintetlen záratok és lakatokat. Saját kezűleg megnyitotta őket, s a terembe vezette a gyülekezetet.

–Számolj be előjáróinknak te, hadd hallják saját fülükkel a történetet!

–Hagyjuk a meséket, inkább beszéljünk arról, ami tegnap este nálad történt -mondta csípős szavakkal a lány, s oly hitelesen adta elő az esetet, mintha maga is tanuja lett volna. Úrrá lett a bámulat a hallgatóságon.

–Gábrriel csodája! -morajlottak megbabonázva. Térdre estek többen a lány előtt arra kérvén, hogy emeljen szót Gábrrielnél az érdekükben, bocsássa meg tévedésüket. És bár sokan voltak a csodálkozók, még mindig többen, a kételkedők.

„Még hogy Gábrriel! Pór tréfa csupán ez a próféta! Leginkább bajkeverő, vagy a szálakat cselesen összeszövő az illető! Angyalokhoz a testi szenvedély, bajosan illik!”

Szétszéledtek lassan. Az uralkodó visszalakatolt mindent. Lélek se ki, se be. Akik szavában kételkedtek, sokan bocsánatot kértek. A takács viszont a huncutságát eltakaró éj leple alatt, minden alkalommal nagyon élvezte a lány mennyei ajándékát. Amikor meg magányra vágyott, dobozába mászott. Telt múlt az idő, egy napon holdsugár fiúcskát hozott a lány e világra.

Volt azonban egy érvényes egyesség, amely a leányt egy szomszéd padisahnak ígérte. Ezért várható volt jegyese felbukkanása. Így is történt, jött a sah, aki élni kívánt jogaival. A király minden teketóriázás nélkül kijelentette.

–Az Úr, leányomat Gábrriel anyagnak adta. Egyesülésüket gyermekkel is megáldotta. Semmi keresnivalótok nincs itt!

A jelenlévők ezt meghallva biztosak voltak benne, hogy urukat elhagyta a józan esze. Az arára jogot tartó sah, e durva visszautasítást hallva janicsárjait nyomban fegyverbe szólította. Kitört a harc. Omán városát a szomszéd sah ostromgyűrűbe vonta. Az őrséget ugyan megerősítették, de gyengének bizonyultak a támadók erejével szemben. Ezért lányának egy *csauszával*⁴ a sah levelet küldött. „Azonnal segítsen Gábrriel. Különben a harc vihara elfűjja hatalmam és családomat. Béke legyen veletek!„ A lány felolvasta az üzenetet párjának, majd hozzáfűzte.

–A csata miattad pattant ki!

–Tartsatok ki még ma este! Megkérem égi Uram. Ő az, ki megadhatja a támogatást.

A szokásosnál korábban tűnt el járművével, amelyet a város-on kívül, egész nap kövekkel, sziklákkal hordott tele. Éjfélkor az ellenség táborra fölé lebegett, s a vezéri sátorra iszonytató kő és sziklaesőt zúdított. A tábor ezután tébolyult hangyabolyhoz hasonlított, jajgatva menekültek az emberek amerre láttak,

⁴ Csausz: spicli, intim-pista, belső szeráj szolga

mindenüket hátrahagyva. Úgy hitték, az égből jött a megtorlás. Egy szikla ráadásul betörte a lánykérő sah fejét, aki szégyenszemre üres kézzel távozott. Gábiel ekkor beszüntette a harcot és minden hadizsákmányt egy helyre hordatott össze. Hajnalra híre kelt, hogy a mennybéli sereg segítségével ütközetet nyert Omán padisahja! A győztes és legyőzött a hadizsákmánnyal a lány palotájának kapujában várakozott. Amikor megnyílt a kapu, Omán sahja térdre ereszkedve hálálkodott Gábielnek, aki párjához fordulva ezt javasolta.

–Hálából főzessen apád válogatott, finom ételeket. Lássa vendégül a várost, a jókat, a rosszakat, macskákat, kutyákat, madarakat, mindenkit aki él és mozog! Én a háttérben maradok, hisz földi étkeket nem fogyasztok.

Hírneve napról-napra nőtt. A fenekedő padisah elmenekült ugyan, de meg nem békélt. Bosszúszomja nem lohadt le. Tekintélyes baksist osztott, s kincstára terhére janicsárjaival sem volt szűkmarkú. Hadait újra összetoborozta, hogy Omán földjét elpusztítsa. Amerre hada haladt, gyalázat, vér, tűz és halál kísértette seregét. Senkinek és semminek nem kegyelmeztek. Az emberek kétségbeesve, újra Gábielt keresték, aki így okoskodott.

–Legyünk türelemmel. Hirtelen döntés ritkán eredményes. Az Úr megmutatja megint, mit kell tennem.

Régen a városon túl hagyta ládáját. Gyapot magvakat természetes kőtartályokba, petróleumban áztatott. Később tüzet gyújtott, üszköt és égő paraszat hajigált a kádakba. A megannyi növényi bomba, láng-függönyként borult az ellentáborra. Leírhatatlan pánik tört ki. A katonák egymást taposták. Ekkor ütött rajtuk az ostromlott város padisahja, a felbőszült atya. A kérőként érkezett királynak most nem kegyelmezett, vérét kieresztette a harcmezőre, az elrabolt zsákmányt pedig visszavette. Ez a csata Gábielt híressé tette az egész földrészen.

Ezt követően évtizedeken át, ahány szultán uralkodott Ománban, a várost és pasáját nagy respektussal emlegették. Az uralkodó pedig megerősödve, komoly lovas hadsereget toborzott.

A nyertes Gábiel viszont, valójában vesztes volt. A harc hevében ládáját az izzó szikra hamuvá porlasztotta. Innentől helyzete a portánál kilátástalanná vált.

Kifundálta, hogy eltűnik a városi tömegben, ahol egy lesz a sok közül, ám hogy ott mihez kezd magában, arra nem volt

proféciaja. Bolyongásai során felfedezett egy szövődét. Megkérte a mestert, hogy alkalmazza őt műhelyében. Szolgálatba lépett, miközben sok éjjelen át hiába várt reá a királyleány. Arra, hogy ellobbant szerelmük lángja, sohasem gondolt. Szerette a takácsot, sóvárgott utána. Ha száz szíve lett volna, mind érte dobog. A padisah észrevette leánya bánatát. Próbálta vigasztalni és kipuhatolni az okát.

–Nincs valami félreértés köztetek?

–Kizárt dolog. -zárta le a lány a további faggatózást.

A lelkek nagy ismerőihöz, a dervisekhez fordult ekkor az atya. Bőkezűen támogatta rendházaikat, ezért bízott az égi támogatásban. Zenéltek, imádkoztak, fohászkodtak is szorgalmasan a dedék, azonban a felhők mögüli birodalomban süket fülekre találtak. A királyleányt továbbra is emésztette a bánat kastélyában.

Amint Gábel elűnésének híre ment, az ománi szultán el-lentábora elérkezettnek látta az időt a végső bosszúra. Ezt követte tőlük az ősi törvény, uruk dicstelen haláláért. Megkezdődött mindkét oldalon a mozgósítás.

Szemlét tartott Omán uralkodója is, s követivel a hitetlennek jelezte, a döntő háború elkerülhetetlen. Leányát erődjé biztonságában hagyta, aki egy nap mégis elindult a város felé. A leány, sejtéstől vezérelve betért az útmentén egy szövödébe, s szeme megakadt az ott szorgoskodók egyikén. –Ő az! Dobbant nagyot a szíve.

Testőr csauszával azonnal magához citálta, s legott atyjának is üzent:

„Megtaláltam Gábrielt!”

–Te volnál Gábel, ha nem tévedek! -szegezte mellének kérdését az uralkodó.

–Igen, így neveztek egykor.

–Hogyan lehetséges, hogy itt, így látunk viszont?

–Megbűntettek a tűzzel legyőzött ellenség éjjelén, az elköve-tett tettemért. Az isteni lángot engedély nélkül használtam földi célokért. Az Úr ezért megvonta kegyét, s további éltében a szálak öltögetésére ítelt.

Szavai hallatán megsajdult a sah szíve, s visszahívta. Asszonya és fia ekkor már térdét átölelve csüngött rajta. Miközben királyhoz illő ruhákba bújtatták, kedveskedő szavakkal bízatták.

”Bizakodj! Meglásd, pároddal és fiaddal minden elrendeződik, s ha az Isten is úgy akarja, visszakapod néhai szárnyaid.”

Mialatt ők egymásba lelkierőt öntöttek, a bosszúállók fegyveresei már a város alatt jártak. Omán szultánja is hadi szemlét tartott. Arzenálját megnyitotta, felajzották az íjakat, a tegezekbe nyilak kerültek, a harci szekerek előgördültek. Gyalogosok, majd lovasok rohamával kezdődött a falak ostroma. Majd elérkezett az idő a döntő, végső és véres rohamra. Ekkor így szólt Gábrrielhez apósa.

„Bár nincs meg a szárnyad, azért a csata el nem veszhet. Patanj te is lóra, vesd bele magad a harcba!” Ennek hallatán inába szállt a takács bátorsága.

–Uram! Életemben nem ültem lovon. -dadogta. Békés, lomha hátast vezettek elő neki, rátuszkolták, s hogy le ne essen, rá is hurkolták.

Ezt látva a padisah eltanácsolta őt a harcterről.

–Gábrriel! Mielőtt lerombolnád tekintélyem és hírnevem, jobban teszed, ha eltűnsz!

–Én is jobbnak látom, ha a pusztába tartok. A végtelen füves tereken Hizir az úr, és oda a tengerek prófétája Illés is ellátogat. Az is megváltást hozhat, ha egyikükkel találkozom! Velük talán még küzdelmeidben is segíthetek!

Az éj sötétjében, egy hadapród segítségével Gábrriel a próféták pusztája felé fordította lovát. Fegyvercsörgés és hordák keresztezték útját, s miközben ostorával tempósabb ügetésre ösztökölte lomha lovát, az megbokrosodott, és a harc pokla felé hurcolta őt. Majd egy kifordult fagyökértől meghökölve, rátámadt állatra, emberre. A takács erre mit tehetett, így kiáltott.

„Én vagyok Gábrriel, az istenek küldötte!”

A janicsárság harci kedve, ezt hallva lekonyult. ”Prófétákra s angyalokra fegyvert, még a harctéren sem szegezhet senki!” Pénzt, paripát, fegyvert maguk mögött hagyva ijedten elvonultak.

Reggel viszont a győztesek látni akarták a próféták szószólóját, akit lovára kötve egy verembe esve találtak meg. Kimúlt már alatta a derék állat, de a takácsot kihúzták, s gondjaikba vették. Zokogva ölelte, csókolta fia és asszonya. Akkor ott, eljött az igazság órája.

–Világ ura, városunk védelmezője! Láss tisztán végre! Akit eddig Gábrrielnek ismertetek, annak mostantól az Újjászületett nevet kell viselnie. Megvallom, nem voltam szent eddig sem. Közöséges kézműves, takács vagyok.

E szavakkal kigombolyította szövevényes életének, és az igazságnak fonalát.

–Tudom, amit tettem, azért nem jár kegyelem. Tégy velem, amit helyesnek ítélsz. Ha kívánod, örök szolgád leszek, de vándorló dervisként is száműzhetsz. Ha fejemet véteted, azzal is csak igazságot teszel. Mert nincs még egy hozzám fogható, kókler és csaló közel és távol!

Igen ám, de nemcsak könnyörületes, bölcs ember is volt a szultán.

–Ha ez a „gábrielség” így bevált neked, én megőrzöm titkodat! Több ízben ellenségeimet az örületbe kergetted, „angyali segítségével”, háborúkat nyertem. Nekem nem ártottál, sőt, használtál! Lányom szerelemmel imád, fiad rajong érted. Gábrrielként emlegetnek a Szaharától a tengeri földrészekig. Nincs értelme az önleplezésnek. Titoktartással óvhatod meg magad és dinasztiaink. Turbékoljatok, legyen minél több gyereketek! Éljetek boldogan kastélyotokban!

Így evezett révbe a takács, életének ingatag ladikján, Istennek legyen hála érte! De vajon mit tartogatott a forgandó sors a bajkeverőnek, imposztorunknak mindez idő alatt?

Biztos volt abban, hogy repülő kelepceje a takácsot a vesztébe vitte. Felszabadultan tette hát a szépet szertőjének, akinek egy borgőzös, szenvedélyes éjjelen, miután a lányt megkapta, kis trükköcskéjével eldicsekedett. Ekkor bújt ki a szög zsák-ból, mert a nő a takácsot tébolyultan gyászolta! Igaz, régen az imposztort kedvelte jobban, de mikor régi széptevője eltűnt a városból, érzelmei megváltoztak iránta, az ajándékba tőle kapott inget, szerelmesen őrizgette. Az imposztor a viszonzatlan szerelem hatására a lányt handzsárjával felconcolta! Rajta pedig azon a napon a „szemet szemért” törvény szerint ítéleztek.

Róluk maradt ránk a mese tanulsága:

„Egyik ember a másikon ne győzzön csalárdsággal!

A Magasztos Allah tartson távol az álnokságtól!„

Áldott legyen a mű mesélője, írója és olvasója!

Ámen.

ال عاشق سینه بر قطع و اهل خانه اوله دیدیک پایه زین او و بپ الله که کشیک وایلی وایلی
 الوه بر قهر کللی شفقنا ده دزی شاهی یله دایه من منایله بچس من تره الدلیلین یانایلی
 خور نلور من قو قو طب دیوه و دکنس و دتو اونی دیوی ای بیغنا الله سنله راخا و دکنلور
 بر خند نیب کونده که دیاده مثل یوناز دیو کشتا صحت اوزده و اولدی یاقا حیرت
 باغچه بر لوقه کنده **الله** شفقنا ده دزی شاه کامل قرق کله بیخیش خورشید ایدوب
 قرق بقی کوه بیغنا قو صق قهر کلوب دواتل با نرق جماد دواتل شفقنا دم عیله رقی
 ایله اولاد سسله قرق رتا فی کسینه عارده تریه یلیدیدیی یوشندا اینه اوزده قو قو قو قو

دریا ایدیدیدیی
 دریا ایدیدیدیی
 دریا ایدیدیدیی

A szenvedélyes kádi története

A történet Harun al Rasíd kalifáról¹ szól és palotájáról, melynek balkonjáról szemmel tartott minden járó-kelőt. Azon a napon, amikor Zubejda Hatunnal összebújva üldögéltek, hogy kiessék az utca titkait, legnagyobb sajnálatukra, semmi említésre méltót nem láttak.

Ám másnap az uralkodó, miközben két-három *kenéze*² izgatón masszírozta, markolászta, legyezte, egyszer csak látja, hogy a folyó partján két jólöltözött férfi fel-alá járkál.

Egyik ifjú, a másik idősebb, afféle hóbortos tudósforma. Magukból kikelve gesztikulálnak, élénk taglejtéssel magyaráznak, míg végül, térdüket csapkodva hangosan hahotáznak. De hogy miért, az nem bújik át a balkon rácson.

–Nem akármilyen lehet az adoma, melyen ily hangos a hahotavélte a derék *abbaszída*³, s a *kavaszokra*⁴ bízta, hogy ne csak az ajtót támasszák, de a két vidám férfit elébe hozzák!

–Az igazhívók ura előtt álltok, ezért igaz lelketekre mondjátok meg! Min derültetek, amitől most is vörös a képetek?

A fiatalabb Harun al Rasíd köntösét, papucsát csókolva mondta.

–A társam egy hantavári kádi, akinek nem akármilyen érzéki kalandja volt a minap! Aki azt hallja, nyomban kitör rajta a kacaj.

–Nos hát -szólt a kalifa, mivel *kádi*⁵, talán nincsen mersze a pikáns kalandot elem tární. Az adomát így te add tovább!

¹ Kalifa: Az igazhívók ura. Az iszlám országok vezetője. A szó arab, alapjelentése, örökébe lépni, leszármazni.

² Kenéz: Perzsa elnevezése az intim szolgáltatásokat nyújtó háremhölgyeknek. Vele rokonértelmű: dzsarije, huri.

³ Abbaszída: A második muszlim uralkodói dinasztia (750-1258), amely a próféta nagybátyjától al Abbasz ibn Abd al Muttalib-tól származtatta magát. Az iszlám világban a pompás háremélet az abbaszidák korában, Harun er Rasíd (786-809) idején virágzott, főleg bizánci és perzsa hatásra.

⁴ Kavasz: A muszlim szerájok testőrséget és rendőrséget ellátó fegyveres szolgálók elnevezése.

⁵ Kádi: jogász, bíró. Az iszlám vallásjog ismerője, az eldöntésre váró ügyek kezelője, értelmezője. A muszlim irodalomban és mesékben afféle prókátornak szokás ábrázolni aki a törvényt a haszon és a hatalom elvárásai szerint értelmezi.

–Á Uram! Bár a pokol tüze égetheti érte, ő pironkodás nélkül, mintha bölcs Lokmánt idézne, ártatlan képpel meséli el néktek a történetet!

Jót derült a kalifa a találó válaszon, majd intett.

–Halljuk kádi az eseted, melyen mindenki nevethet!

A kádi, aki maga egy kicsit tétova, de korántsem mulya, óvatoss duhaj, kéretve magát, körülményesen, de nekifogott hát a mesélésnek, mielőtt a türelem elhagyja a kalifát.

–Jómagam a Bagdad környékbeli városrész jogi szolgája vagyok, akit a szerencse egy pillanatra magára hagyott. De mielőtt a történetekre rátérek, ismerjétek meg karakterem. Pompás női combok látványa, az asszony nem csodája minden szabad percem sóvárgása! Ha csak tehetem, utcákon, tengerparti tereken, szemem legeltetem. Hátha a csintalan zefír szellő *abájuk*⁶ szélét felkapva, átlátszó selyem szoknyájuk kivillantja. Arcukról fátylук elfújja, s szíven talál tekintetük bűvös nyila. Egy szó, mint száz, mint darázs a körtére, úgy szállok a nőkre! Ám munkám el nem hanyagolom, a szent könyveket közben tanulmányozom. Így akadtam rá egy próféciára, amely szerint „A parázñaság előbb utóbb –nyomorúság!” A mondat szíven ütött. Tovább így nem folytathatom! Hisz eddigi életem, szegény. Jobb, ha megbánást tanúsítok, s férfiasságom visszafogom. Üres hajnalokon nem járhat gondolatom párnás, füledt női idomokon, buja hajlatokon. Néhány napig türtőztettem is magam. De könnyűnek találtattam. Be kell vallanom, meredező tagom, győzött agyamon.

Nem volt menekvés, máris a bazárban, a rableányok piacán csattogott papucsom. Örültem, már előre, hogy a leány, kit szívem kíván, már ma éjjel elomlik kerevetem vánkosán. S magam ölébe fúrom, órákon, napokon át habzsolhatom. Ha ellankadok, visszahozom, eladom, majd mikor korbácsol újra a vágy, visszavásárolom! Így vall erről a perzsa vers:

*Ha rabnőt veszel, lávaként árasztthatod el vágyaiddal,
Ha rabnőd eladod, sóvárgásod még inkább fokozod.
Ki ismeri ezt, nincs annak többé önmaga elől menekvése.*

⁶ Abaja: Bő köpeny amelynek tükörfordítása, a távoltartó. Az alsó öltözet felett viselik, a leányok, asszonyok. Legtöbbször fekete, de más színekből is készítik.

Úgy jártam el, ahogy a költő tanácsolta. Néhány napba került a keresés-kutatás, de minden egyes alkalom, újabb és újabb izgalom. A tegnapi lányt eladtam, ki lesz ma alattam? Azt még nem tudhattam. Ekkor bukkant elő a hindu köpenyes hölgy, ki kufár. Lenge turbán homlokán, olvasó a nyakán, pálca a kezében, jött, suhant csodás hölgykoszorú kíséretében. Nadrágom jelezte, a látványtól harcra kész vagyok. Közelebb mentem, s megkérdeztem.

–Asszonyom! A rablányok eladók?

–Tudd meg hát, eladó az, amelyik arcát *nikáb*⁷ fedi!

A kiválasztottak arcáról a fátylat félrevontam, s pezsdítő szépségükre rácsodálkoztam. Egyikük különösen megtetszett.

–Neki mennyi az ára? –fordultam kérdőn úrnőjükhöz.

–Ah, ő csak szolgálatra, nem hancúrozásra való! De látom te sem vagy akárki, s korántsem mindegy, ágyadba ki mászik! Mondok valamit! Az én szerájom a *bajadérok*⁸ hona. Gyere el oda, s ott kiválaszthatod, melyikük csípője köré fonod a kard! Találsz ott kedvedre való sikkes törököt és görögöt, ébenfa núbiait s etiópót, káprázatos kasmírt, és párszit, rejtélyes kínait és szilaj kipszakit, vad örményt és karcsú lázt, meglásd, látványuktól kiver a láz!

–Jó asszony, az övemben sok aranyat tartok. De még többet veszek magamhoz. Amikor visszatérek, hol érlek el téged?

–Ah!.. Az arany lehet hamis, vagy igazi. Értékét csupán a pénzváltó tudja. Az majd megméri, s valódi árát pénzben ki-csengeti! Egyébként én is itt leszek akkor.

A banki ügyleteket befejezve, nyomban visszamentem hozzájuk. Innentől a kufár vezetett. A városnak oly részébe értünk, melynek létéről eddig nem tudtam, hogy a földön, vagy az államok honában járunk, eldönteni nehéz lett volna. A kufár leültetett egy mecset kapujában. Egy óra múlva jött vissza, kezében *csadort*⁹ és szoknyát hozva.

⁷ Nikáb: Arab szó, jelentése lyuk, rés. A nyilvánosság előtt a nők arcát takaró álarc.

⁸ Bajadér: A szerelem indiai művésznői. A szeretkezés különböző pózainak ismerői. Emellett jártasak a zenében, irodalomban. Előkelő kurtizánok, a perzsa és oszmántörök nyelvben a kenézek és hurik megfelelői.

⁹ Csador: fekete, köpenyszerű perzsa női viselet. Főleg a síta asszonyok hordják

–Nézd uram! E környéken mi megbecsülésnek és köztiszteletnek örvendünk. Még a látszatát is el kell kerülnünk annak, hogy örömtanyát működtetünk.

*Szoknyába bújtam, csadorba burkolóztam, női ruhában
botladoztam, a magas saroktól megbicsaklottam.
Féltem, hogy elesem, de vezetőm követtem készségesen.
Majd egy szűk, hosszú folyosóra léptünk, s egy mesebeli
szeráj tündöklött előttünk. Boltíves kapuját az égbe nyújtja.
Suhogó selyem függöny, beljebb szőtt és brokát vánkások,
derékalkjak, párnák, mind a rajtuk kéjesen elterülőt várják.*

De kalauzom nem hagyott időt bámészkodni, a szerájba tesékelte. Amit ott láttam, attól tátva maradt a szám, belém hasított a tüzes gerjedelem.

*Ez maga az Éden volt, melyről a Korán szól.
Ó mennyi drágakő, mennyi csillogás,
Ahány szeglet, annyi kísértő látomás.
Mindenfelé pazar pompa, ragyogás,
a sarkokból kiszüremlő kéjes sóhajítás.
Mintha megannyi ajak ajakra tapadna,
úgy fonták rád érzéki hurik¹⁰ a bűbájt.*

Csobogó szökőkút, márvány medence, Vénusz virágával telehintve. Vízén madarak lebegtek. Körben díszes kalitkák függnek, bennük énekes madarak. Mindenhol csalogánydal hallatszik, galamb burukkolás, papagáj csevej. A szenvedély, a szerelemre csábítás hona ez, nem vitás.

*Mintha szerelmi káprázat, virágos kertek buja
mosolya testet öltött volna. Ég kertjében a hold,
olyan volt a lány, amely karját karomba fonta,
plüss párnás szőfára vonva. Keszkenőjével
szememből az út porát felitatta, piruló arcom
vallomását mosollyal jutalmazta. Minél tovább
néztem, annál inkább elkábultam, megmerevedve.*

¹⁰ Hurik: A muszlim Paradicsom örök szépségű nimfái, akik a testi szerelem után is szüzek, s örökké szerelemre éhesek maradnak. Így tartja a legenda.

Ekkor toppant elő egy másik kenéz.

*Az égre esküszöm, az előzőnél még szebb!
Gyámolításra át, most ő vett. Arany táliban
lábam megfüröszttötte, görög gyékénnyel
szárazra törölte. Fejét ráhajtotta, csókjaival
elborított. Csillogó szeme elárulta,
hogy mi a szíve legmélyebb óhaja!*

Ekkor már olyan zavart és mámoros voltam, hogy ki vagyok, azt se tudtam. Bármerre is néztem, a szerelem istennői heverték körülöttem. Mint pillangót holdlámpás lángja, úgy vonzott szemük delejes pillantása. Volt köztük egy, aki modorával, tartásával kitűnt. Úgy vette őt körbe a többi kenéz, mint ég mezején csillagok a holdat. Ő volt a dáma, az érzékek honában. Bár tartását földöntúli báj uralta, szeplőtlen arca elárulta, hogy nem babrált még férfi rajta.

*Arcának bája a holdé, fénye a nap sugara.
Dereka, keble Zuhre teste. Nektár szavú
költő kéne, hogy ezt méltón lefesse.
Nincs szó, nincs zene, mely róla eleget
mondana. Arany bokapántja csengett,
amint a sudár termetű hozzám lépett.
Amikor mandula ajkai, fülembe sügtak
nem bírtam tovább magammal.*

A leány állapotom látva, kezem kezébe fogta, testem magához vona.

–Töltsön el a boldogság érzése! Hisz miénk vagy. Adnál, vennél minket, ezért jöttél. Szedd össze magad!

Szavaiért hálás voltam, pedig fel sem fogtam amit mondott, parancsot adott.

*Kedvderítő kupákat hozzatok!
Mindent jót amit a zamatos föld adott!
Nád és kandics cukrot, süteményeket,
sósat, édeset, szárazat és lédúst kéretek!*

*S a tányérkák előkerültek, szantál és ébenfából,
aranyozott porcelánból, bennük
Kánhoz illő falatok: szultáni piláf¹¹,
mártások, lekvárok, édes kompótok, erjesztett savanyúságok,
cukros és szomj üző gyümölcsök, gránátalmák, narancsok és
friss fürt szőlők, mindet felsorolni nincs időnk.*

Mindezt borral öblítettük le.

Arany ibrikek, mosdótálak, szent csillagkép alakban,
puha törlők halmokban. A kenézek kezemet fogták
s minden ujjam illatos, szappanos vízzel lemosták.
Szánkat rózsavízzel kiöblítettük, s illóolajokkal,
krémekkel kenekedtünk.

Ekkor hirtelen talpra ugrott a bűbájos leány, kit férfi szívek
nyitott kapuja vár.

„Indulás! Vár minket a dorbézolás. A vendégünk vagy, ked-
vedet keresnünk kötelesség!”

Egy folyosón keresztül, újabb kapuhoz értünk. A küszöböt
átlépve egy kertbe léptünk. Ám ilyen liget, ilyen pagony, csak a
meseországban fogadhat.

*Indiai ébenfa, dús citrusok, nyírt pázsitok,
és bukszusok, megannyi kertművészeti remekmű.
Illatozó jázmin, fehér, lila akác, vörös szirmú
futórózsák, a kertet koszorúba fonják. A liget
partján konyhakerti fűszerek, édes illatot lehelnek.*

S a füvek, lombok, szirmok, virágzó bokrok minden év-
szakban szemet gyönyörködtetnek. A kert oldalán, kupolás
márványmedencék várnak. A fák lombjai közt dalos madarak,
csalogányok, vörösbegyek fészkelnek. Énekük betölti az eget. A
földi paradicsomban, egymással szemközt, szófák állnak. Oda
irányítottak a dús testű rableányok.

¹¹ Piláf: főtt rizses hús

*Ismét gyümölcsökkel teli díszes tálak,
iszfaháni almát, szíriai és egyiptomi magvakat,
jereváni gránátalmát, fővárosi füget, rizzsel pirított
pisztáciát, ringlót és szilvát, barackot, körtét kínálnak.*

A kereveteken illatos leányok, az éj mámorát sejtetik. A hold-arcúak közül kettő, ringó csípővel jön elő. Kezükben kancsó, szőlőszem könnyét felfogó.

*Óh, a bor, amit kínál, ragyogóbb színű Khursídnál,
zamata, mintha Nahíd ringó kebléről csorogna.
Aki annak egy cseppjét megitta, ágyékának
tüze nem lohad soha! S a pohár körbe jár, ötven
kenéz között. Arcuk, akár felhő mögött a hold,
szemük fekete, akár a csillagtalan éj.
Köntösöm feszülését látják, de nem mutatják!
A legszebb, alabástrom testű, zenész leányokat hívat.
Csörgők, dobok, lantok, s a zenész szirének
táncukkal a mennybe vinnének. De én, kishitű,
nem mozdulok. Tehetetlenül nézem, ahogy elfolyik erőm.*

Ám ekkor a gyönyörű lány, felhagy a zenével. "Hódolatom", egyben gyengeségem jele, kiváltja megvetését.

–Hé te rongy!-rivallt reám. –Ha nem bírod a csábítást, minek áhítozol olyan után, amihez erőd kevés? Sokat akart a szarka, de nem bírta a farka! -vágta szemembe lesújtó véleményt.

–Én meg naivan abban bízam, hogy fejem bokádra hajthatom...

–Most már elég! Ez nem olyan beszéd, amit tetszenék! Viselkedj, s parancsolj rá nyomoronc testedre! Nem vagyok az a lány, ki bájaít bárkinak odakínálja! S ez a hely nem kupleráj, ahová minden jött-ment bejáratos lehet! A negyed legelőkelőbb hölgye vagyok, s ahol most állsz, egy szeráj!

Ezek után magamra hagyott az összes holdarcú. Nevetségesen, bambán álltam ott, s egyre azon járt az eszem, hogy képzélhettem én barom, hogy ha ötszáz dinárt ha adok, egy ilyen lányt megkapok!

*Álltam, fejem lehajtva, de
senki sem jött megvigasztalni.
Bánatos baromként én telhetetlen,
most már tehetetlen, magamat sajnáltam.*

S ekkor váratlan, mint könnyű zefír szellő, élém libbent egy nimfa! Leginkább megijedtem, mert azt hittem a kegyetlen holdarcú tért vissza, hogy tovább alázzon, de ez kézen fogva, egy nála is izgatóbb leányt mutatott be nekem.

*Lásd! Ő egy igazi kenéz, ki a szerelemben jeleskedik.
Termete, mint nádas felett a nyári felhő,
Arca, akár egy bizánci ikon, titokzatos, elegáns, halovány.
Két karja élvezetek iszalagja, csípője, hamvas körte!*

–Te mohó! E leányt jó pénzért tőlem megveheted. - mondta a holdarcúak vezére. S tudd meg, nemcsak szép, de férfival sem volt még soha! Arról nem is szólva, mielőtt övét leoldja, tudományával elkápráztat. Mestere a Korán olvasásnak, az arab szép írásnak, versfaragásnak, mindenfajta bölcséletben, művészetekben jártas. De tégy próbát, hogy magad is lásd, nem vettél zsákba macskát!

Elöttem letérdelt a kenéz, s hattyú nyakát hátra vetve, beledenézett a szemembe. Mint csillagok függőnye úgy rebben meg, hosszú, fekete pillája. Pillantása, Dzsingisz nyila, beletalált szívem, s vágyaim közepébe.

–Lásd és halld Uram, hogy ki vagyok! Elsőként a Kegyes Koránból öt verset olvasok.

Ehhez foghatót még nem hallottam. Hangja mintha a szférákból szólna. Már meg sem lepődtem, amikor ezután a Bibliából, s a párszik szent irataiból recitált. Ezt követte egy vérbő arab *kaszída*¹², majd egy perzsa vers, amely szenvedélyed lángra gyújtja. Később zenélt, énekelt, táncolt, amivel végképp elbájolt.

¹² Kaszída: Keleti versforma, jelentése célköltemény.

*Holdarcú Úrnőm! Ezer bocsánat, hogy nem fogtam vissza vágyam,
de nem tudhattam, hogy más kertjének liliomai közt járok.
Ha tudtam volna, oly botorságot el nem követtem volna!*

–Nos, ami történt, rám nézve nem szégyen. De foglalkozz most a jelennel! Mi a véleményed, e *dzsarije*¹³ elnyerte tetszésed? Mert esküszöm, messze földön nincs párja. Szép, okos, művelt, s ártatlanságát elveszíteni kívánja!

–Jó, ne is mond tovább, hisz láthatod, milyen állapotban vagyok!

–Mielőtt kimondod a végső szót, tudd, nem lópiacon vagy! Az árak szabottak. Másnak nem adnám kétezren alul, de neked nem mondok előre árat. Tudniillik, a leány amazon, s hogy bájaival kényeztessen, el kell őt nyerned!

–Bármilyen próbára, s bármi másra, készen állok!

–Akkor tudd meg, ára a verseny függvénye, és ajánlom neked, ne igyál előre, a medve bőrére!

*Kertünk nagy, itt magatokra hagylak.
A dzsarijének annyit mondok: Fuss!
Neked: Fogd meg! Ha elkapod, tiéd a nő!
S miután ölet megkóstoltad, aztán kérde-
csak meg, hogy e kincs, mennyit ér neked!*

Ezek után kézen fogva egy kertbe vezetett, amely khorasszani lóversenyterre emlékeztetett. Hatalmas, fallal körülvett terület, itt-ott ingoványos pocsolya, jó lesz elkerülni. De tündérszép amazonon nem hagyott időt, sokat morfondíroznom.

–No, te dalia! Itt a kanca, hol a csődör? De előtte, told le a gatyád, ha megfogsz, azonnal meghághass!

Nem volt mit tenni. Elfogadtam a szabályokat, köszömlére tettem magam. A lány ránézett, kacagott, majd mint a villám, neki iramodott. Én utána. Néha, már-már elkaptam, de akár egy síkos halacska, mely sosem kerül iszákba, folyton faképnél hagyott. Én nem néztem se balra, se jobbra, nem lebegett szemem előtt más, mint csodás kis dombja. Így pottyantam bele,

¹³ Dzsarije: Szerelmi szolgálatra vásárolt rableány.

egy iszapos pocsolyába, mely húzott le, mint az ingovány. De sajnós, nem volt az pocsolya, hanem rosszabb, nyilvános illemhely. Amint a pöcegödör aljára értem, amúgy maszatosan, előjöttem.

Egy hatalmas téren találtam magam, ahol épp zajlott a piac. Ott volt mindenki, pici és nagy fiú, leány, csendőr és vagány. Mind, egytől-egyig rám rontott. Ütött, vágott, rúgott és pofozott.

–Nézd a szúnyogszomorítója, hogy áll ott! No, te perverz, megállj! S nagyot csaptak rám, ütöttek, ahol értek.

Máig nem tudom, ki tett rendbe, s ki vitt haza. Most már mindegy. Lám, így járt a nagy kádi, kit esze helyett, a farka vezetett.

A hatalmas Harun kalifa, mindezt hallva, a térdét csapkodta, úgy kacagott, hogy a könnye is kicsordult.

–Imádott rabnőd megtalálni, nem áll módunkban. De fájdalomd gyógyítsa, férfiasságod gondozza, háremem egy szép hurija!

Hát így vonult be az öröklétbe a pórul járt, majd megvigasztalt kádi esete!

Az örökké Fényes és Magasságos áldja meg, aki e könyvet írta, s az örök kegyelemben legyen része annak, aki elolvasta!

A Világok Urának.

Ámen!

A turáni kán leánya

Az idők hajnalán, a napok jegyzésének kezdetén élt egy padisah. Szájról-szájra járt róla e történet, a hivatásos mesélők körében. Gazdag volt, célratörő, rangjához, hatalmához méltó. Nem lépdelt akkoriban e földön sok hozzá hasonló.

Ám e kiváló hatalmasság mégsem volt boldog. Nem szoríthatott karjába fényes arcú örököszt, s e miatt kesergett, bánkódott, nappal és hosszú éjjeleken. Sokszor fordította arcát ahhoz, akit az ég csillagfüggönye rejt, a magasságoshoz. Fohászkodott és könyörgéseket küldött hozzá, bőséges adományokkal látta el a der viseket, és gondoskodott a rászorulókról. Szentek kegyhelyeire, temetőihez zarándokolt. Ételt osztott az ingyenkonyhákon, nem volt se szeri, se száma jótetteinek, amelyek nem maradtak hatástalanok. Kitartó vágyakozását, sóvárgását az Egyetlen Igaz, csodálatos fiúgyermekkel jutalmazta, aki már születésekor magán viselte az égiek jegyeit. Végtelen volt az apa büszkesége, adományaival és alapítványaival fejezte ki boldogságát, nem feledkezett meg az imádkozó és fohászkodó, táncoló dervisrendekről sem, s megbocsátotta a régi bűnöket, megnyitatta a börtönök kapuit, ajándékokat osztogatott alattvalóinak, és szolgálóinak.

A zeneszerzők ez alkalomból himnuszokat komponáltak, és az énekesek hangja a mennybéli füleket is körbe zsongta. Boldogság és öröm lebegett a hatalmas birodalom felett. Amikor eljöttek a dolgos hétköznapiak, szoptatós dajkák és dadák, ölle kapva, féltve ápolták, gondozták a gyermeket.

Aztán megjelent a szultáni *fermán*¹: filozófusok, csillagjósok, tudósok jöjjenek hívó szavára, szolgálatára! Nyissák ki a Sors könyvét, mondják el, milyen úton jár majd az újszülött a nagy kék országúton! Lássák meg a csillagok fényében jövőjét, ők, kik jól tudják: „Szerencse és baj, úti és sorstársak.”

A csillagjósok, az ég titkainak kifürkészői ezt jelentették az aggódó apának:

¹ Fermán: Fensőbb parancs, döntés.

„Megpróbáltatások és sorsfordulók, csalódások érik majd a gyermeket. De úrrá lesz a bajokon. Életútja végül is kedvezően kanyarog.”

A padisah semmit sem tehetett, egyik szeme sírt, a másik nevetett, tudta jól, Égi Urunk kezében van e világi sorsunk.

Mihelyt levették a csecsről a gyermeket, rohamosan növekedett. Kereste a többi bég fiának társaságát és örömmel vett részt fiús játékaikban. Szinte észre sem vette, de elérkezett az a kor életében, amikor már nem a játszópajtások, hanem a tudós turbánosok, *hodzsák*² és a tanulmányok kötötték le figyelmét.

„Ne töltse idejét haszontalanságokkal” - vélték a bölcsek. Képességei meghazudtolták korát, csodagyereknek tartották. Tizenöt éves korára páratlan jártasságot mutatott már nyelvtanban, számtanban, vallási- és természettudományokban. Éppúgy, mint a Kegyes Korán magyarázatainak ismeretében, és az ahhoz fűződő hagyományok értelmezésében. Elsők között volt a szent szövegek hangos felolvasásában, recitálásában.

Az elmélet és bölcselet után, madárként szárnyalt a gyakorlati ismeretek megszerzésében is. Íjászat és lándzsahajítás, hálózvetés, lovagi erények, politika és ékesszólás, mind tudásszomját fokozták. Birodalom szerte az a vélemény járta róla, „remek testben, sziporkázó szellem,” -így jellemezték. Megtettesítette a legendás *dzsigitet*³. Épp, hogy szakálla serkent, már első volt a padisahok között.

Ekkor furcsa, és megrázó dolog történt. Az apa hirtelen, fia árnyékának érezte magát. Érthetetlen féltékenységgé kényszerült, s fellázad sorsa ellen egy napon!

„Van e más hozzám hasonló e földön, kinek napjai ily boldogságban lebegők, kinek asszonyok, szüzek, rableányok és szeretők, minden kény- kedvét teljesítik, fiát országszerte dicsőítik? De ha a földi boldogság gyümölcseiből végleg jól most nem lakom, mikor lesz ennél jobb alkalom? Padisahi birodalmam a csúcson, előttem immáron dicső utódom. Eljött hát az alkalom, hogy az élet habzó borából még egy nagyot hörpöljek. A mámor virágából egy szép szálat még szakítsak. Életem percei karavánként ballagnak, nem mindegy, hogy az élvektől jóllakottan, vagy félig éhesen borul majd reám halotti leplem, s a föld, amely elfedi testem.”

² Hodzsza: Alapfokú Korán iskolai oktató, tanár.

³ Dzsigit: Kipcsaki tatár kifejezés a hősrre.

Magával egyezsége jutva, fiát, akinek sorsát már neve is kijelölte, Halef, azaz utód, a bégeket és országának neves emírjeit összehívta. Magának a legzamatosabb borból töltetett, a többieknek alamizsnát vetett.

De borgőzbe fült birodalmát akkor már nomád, türk törzsek dúlták. Felverték a zajok, halálhörgések, jajok. Emírjeire, parancsnokaira, az udvar bölcseire, végzetes döntésének következményeit és vétkeiét hagyta. Így oldott kereket, és adta fel életét, kormányzását a padisah.

Sebek és ráncok mutatkoztak kevéssel ezután a dicső múlt arcán. Hitnek, erkölcsnek, hűségnek, sivatagi szél fújta el nyomát is. Csengő bokapántos, táncos léptű szerájtündérek ároktopartok mentén kínálták felfelső virágkelyhüket. Misztikus szavú bölcsek, valástudósok lépte nyomát pusztai bogáncsok borították. A mecsetek kapui becsukva, az épületek, kertek, paloták romokban, az enyészet vihara söpört végig az egykor oly büszke iszlám ország fölött. A bégejeiket vesztett tartományok, járások, padisahjaikat a pusztába űzték, kitörték a belső harcok, mindenki harcolt mindenkivel.

Aztán eljött az idő, hogy a szomszéd ország uralkodóját nevezték ki királynak. Ekkor Halefre, anyjára, apjára és hozzátartozóira, otthonként a világ országútjai vártak. Reményeik porba hulltak. Az emberi gyűlölet csataterén botladoztak. Idegenföldön házról-házra kopogtattak, mígnem a hullámozó füvek mezejére értek, ahol végre tanyát verhettek. Halef itt hódolhatott vadászszenvedélyének. Egyedül *csapázott*⁴ a pusztán, amikor háta mögül hirtelen egy fekete vadállat rontott rá. Elszántan küzdött a fenevaddal, de az lovát, marjába harapva megölte, majd zsákmányával eltűnt a bozótban. Halefnek nem volt mit tennie, lószerszámmal a hátán, kengyellel a nyakán, elkeseredett dühvel szívébe ment vissza szüleihez. Épp elmesélte, hogy mi történt, amikor rájuk borult a fekete éj. Az ifjú talpig fegyverben örködött, virasztott, mikor az éji sötétben haramia csapat ütött a táboron. A harc hamar eldőlt, a haramiák utolsó emberig lemészárolták megmaradt hű fegyverforgatóikat, holmijukat elrabolták, apját, anyját levetkőztették, és kifosztották. Három csupasz, nincstelen maradt a fűtenger közepén. Halef ekkor már nem türtőztette tovább magát, fogcsikorgatva vágta szülei szemébe.

⁴ Csapázni: Vadászati kifejezés a nyom, vadcsapás követésre. Semmi köze a csapdához!

–Vétketek büntetése száll vissza fejünkre! Urunk ítéletét el kell fogadnunk, de az élvhajzászás szülte következményeket meg kell bánnotok, istenünk bocsánatáért kell fohászkodnotok és könyörögnötök! Talán akkor nem sújt le ily hatalmas haraggal tovább reánk. Vissza kell térnünk az igaz, becsületes útra! A padisahság oda. Szégyenszemre, mindenki gyalázatára pucéran és egyedül maradtunk a nagyvilágban!

Apja és anyja most döbbsentek rá felelőtlenségükre. Sírva-ríva, térdre borulva könyörögtek megváltásért. „Itt, így tovább nem maradhatunk. Lakott vidékre kell jutnunk.” Adta ki az ukázt fiúk. Elindultak orruk után a sivatagba, ahol se egy korty víz, se élelem, se menedék a nap égető tüze elől, nem volt. De volt nyomor, por és forróság. Csúszva, mászva botladoztak. Halef hol apját, hol anyját támogatta, végül ereje fogytán ő is összeroskadott. Lelküket istennek ajánlották.

Fiúk utolsó erejével tovább vonszolta magát, míg a sivatagi homok, talpa alól ki nem fogyott. A senki földje végső partján, egy fa lombkoronája integetett, a fa alján forrás fakadt, friss vízfolyás csörgedezett. Július és augusztus havában a friss víz akár az óbor, életet ad. Ahogy a mondás tartja, „látványa lélekemelő, ivása életmentő”. Rövid időre Halef itt végre megpihent. Lemos-ta arcát, az ujjai közt átfutó vizet mohón itta, a patak partján a fűvet csomóstól falta.

Mihelyt magához tért, visszafordult a szüleihez. Víz és élelem hallatán együtt indultak a patakparti fa alá, ahol szomjukat, éhüket csillapíthatták, s fiúk, Halef fejére áldást kértek, majd felfrissülve, tovább indultak.

Míg nem, egy éjjel és egy nappali gyaloglás után beértek egy városba, ahol behúzódtak a kertek sarkába. Halef felkereste a bazárt, hogy ott kéregesse össze az aznapi betevőt. De úgy tűnt, hiába nyújtotta markát, abba bizony egy rézpénz sem került. Bezörgetett az ajtókon kenyérdarabot kunyerálva, amit így kapott, azt családjával megosztotta. Ismét rájuk esteledett.

Reggel, jó korán Halef felkerekedett, de aznap annyit sem kapott, mint tegnap. A *kasba*⁵ utcáit róva, egy mecsethez vitte lába. Épp egy gyülekezetre akadt. Szívhez szóló könyörgésbe fogott és az emberek látták rajta, hogy nem közönséges koldus.

⁵ Kasba: Közel keleten és Ázsiában a labirintusszerűen kialakított belváros.

„Kereskedők sarja vagyok. Atyám neves és tekintélyes családfő. Számát se tudnám gyönyörű kenézeinek, szolgálóinak, de tűzvész áldozatai lettünk, aztán rablók fosztottak ki, s azt is elvitték, amit viseltünk. Nincstelenül, hontalanul, koldusbotra jutottunk. Szüleimmel ily nyomorultul, éhezve, meztelen vándorlunk, éjjelre kertek zugaiba húzódva. Allahra kérlek titeket, segítsetek, hogy hiányt ti sose szenvedjete!”

Szavai hallatán megnyíltak a zsebek, mindenfajta fehér és felsőruhanemű, aprópénz, ital és élelem, halomba gyűlt. Halef térdelve, a hála és köszönet imáival felelt jótévőinek. Minden cók mókot összeszedett, s apjával, anyjával megosztotta. Végre felöltözhetek, ittak, ettek és ünnepelték fiukat, aki erre koránt sem látott okot. Reggelre kelve így szólt.

–Nos, most láthatjuk mily rövid út vezet a padisah trónjától, a koldusbotig. De elkeseredésre addig nincs okunk, amíg Legfőbb Urunk a függönye mögül, figyel reánk. Ám egyet kijelenthetek, a kolduláshoz nincs hajlam bennem, nem vagyok valami sikeres. Ha merésznék kell lenni, vállalom, ha kell, hordár leszek, hogy ellátsalak benneteket.

Este mégis üres zsebbel, korgó gyomorral tért vissza a kert sarkába. Pár falat morzsán osztozkodtak, amit a visszaúton a városkapunál vett. Fájdalmas vívódással telt az éj. Az elkövetkező napokban semmilyen hasznos munka nem akadt Halef számára a bazárban. Keserűen jegyezte meg magában, „munkát senki sem ad, kis szerencsém is elhagy!” -majd így szavalt.

„Szívem-lelkem izzón hevít, –mit tehetek?

A test kísértéseivel szemben, –mit tehetek?

Anyám, mikor megszült, örökösnek nevezett.

Ám, hogy a szerencse nem örökletes, arról tehetek?”

Indulatosan toppant szülei elé és így kiáltott.

„Elég! Ha semmit sem teszünk, sohasem eszünk! Egy megoldás maradt, gyerünk, vagy ti adtok el rabszolgának engem, vagy én titeket!”

–Ezerszer áldott az önfeláldozás, -mondta erre apja. Aggodalmad jogos, javaslatod okos. De, hogy vigyük véghez? Mert ha mi téged eladunk, mi ugyan ketten maradunk, de semmi-re nem jutunk. Viszont, ha te adsz el kettőnket, egymásnak is

megmaradunk, s te is jobban boldogulsz. Ha úgy hozza a sorsod, s te is úgy akarod, később visszavásárolhatsz. Induljunk az emberpiacra, s tégy áruvá minket! Legyen ez vezeklésünk fénylő példája, a Fenti Világ Ura előtt!

Halef herceg másnap ismét a bazárba ment, de nem hederített rá senki. Testben, lélekben megalázva, félrevonult a városkapu egy elhagyott sarkába. A tehetetlenség könnye arcát mosta, s az álom örvényébe sodorta. Láta amint egy férfi jön felé, kezében gyertyával. A fény utat mutatott neki, s a remény pattantotta fel szemét.

„Hála neked” -sóhajtotta.

Ebben a minutumban érezte, hogy kitartó elszántsága nem volt hiábavaló. Az Úr szándékától vezérelve, a város sahja ekkor lovagolt a sivatag felé. Madarak rajával sólyomvadászatra indult, amikor kedvenc tollasa a fellegek között eltűnt. Bolondult ezért a vadász szárnyasáért a nagyúr. Fővadász, agarász, lovasz, egyszerre lett négy égtáj felé futott a madár után. Égen, földön szemmeresztve keresték, de sehol sem találták. Tűvé tették az egész környéket, azonban még egy tollpihét sem fűjt feléjük a szél. Hogy is lelték volna meg, hisz a madár azóta, Magasságos Urunk jóvoltából, már Halef mellé fészkelődött, aki maga is tapasztalt solymász volt.

Óvatosan megsimogatta, felemelve karjára ültette, „vezess egy új világba!”, suttogta neki, s elindultak a város felé. Amerre haladt, lelkendezve fogadta a szolgálhad.

„Befogták a sah madarát, a madarász fejére nem vár hóhér bárd!”, -harsogták.

A sah elé kísérték, akinek madara láttán, szívét előntötte a hála. Hol akadt e fiú a nyomára, töviről-hegyire tudni kívánta! Halef nagy tisztelettel köszöntötte, csak azután kezdett meséjébe.

–Hogyan kerültél közénk? -kíváncsiskodott a szultán.

Halef helyhez és időhöz illő fohászok után elmondta hányódását.

„Tiszteletben és tapasztalatban, vagyonban és szolgálkban hiányt eddig soha nem szenvedő kereskedődinasztia leszármazottja vagyok. De egy tűzvész hamuvá égette életünk munkáját. Egy idősödő szolga és egy háremőr asszony maradt az összes vagyonom. Három nap óta e város bazárinak utcáit rovom. Ér-

deklódést eddig irántam senki sem mutatott. Ide-oda tengtem, lengtem, a koldusok kenyerét ettem. Ott aludtam, ahol rám talált az est. Sorsomat gyászolva sírtam álomba magam, amikor valaki gyertyával a kezében megvilágította a sötétségből kivezető utat. Felriadva, megpillantottam magam mellett e királyi madarat, s mivel magam is hódoltam a solymászatnak egy boldogabb világban, karomra vettem, tollát, szárnyát elrendeztem, jól tudtam, ilyen példány, csak is a királyé lehet!”

Halef választékos előadása, beszédstílusa meggyőzte a padisahot.

„Kétségkívül előkelő, jó nevelésű ifjú, csak is jeles sarj lehet.”

–Dzsigit! Szolgálatomba fogadlak, ha van még óhajod, előadhatod! -mondta.

–Allah adjon hosszú életet a sahnak! Arra kérlek jó uram, hogy az öreg szolgát és a háremőr mamát, akik gyermekkoromtól ügyeltek rám, vedd magadhoz, s viseld gondjukat! Sorsuk fontos számomra.

–Hozasd őket élém, megegyeztünk!

E szavak hallatán kedv és remény, a *sahzadé*⁶ illőek, újra életre keltek. Ám, amikor a király meglátta az öregeket, rögtön felfogta, férj és feleség áll előttte.

„Hát nekik nem sok hasznát veszem, ahogy így elnézem” -de a kimondott szótól nem állt el.

–Mondd hát, mi az ára az öreg szolgának!

–Egy nyereggel, kengyellel felszerszámozott paripára vágyom, a sah istállójából.

Ez a kérés hízelgett a nagyúr szívének.

–Beleegyezem! S mibe kerül az idős nő?

–Ki királlyal egyezkedik, csapdába esik. A csapdához kéne karba illő fegyverzet, melyet arzenálobból kiválaszthatok!

Jót derült a frappáns válaszon a sah!

–Máris megkaptad! De most míg jókedvemben vagyok, mondd, szíved még miután sóvárog?

–Kegyes Úr! Egy kevés arany a tarsolyomban, hogy utam közben ne legyek megszorulva, az még igen jó volna!

Ráállt a padisah erre is.

„Egy bajnok felszerelése, köszömlének van kitéve, így akihez tartozik, arról ez alapján vélemény mondatik!” Azonnal parancs-

⁶ Sahzáde: A sah törvényes fia, utóda Perzsiában.

ba is adta: Pénzt, paripát, fegyvert és száz dinárt biztosítsanak az ifjúnak. Így aztán Halef felfegyverezve, felruházva, paripáját be-
lovagolta, és aranyát övébe dugta. Új napra kelve, urát a sahzade
felkereste, kézcsókkal köszöntötte, hogy jövedele célját kifejtse.

–Uram és jótevőm! Még néhány szolgám maradt a Nagy Sár-
ga Birodalomban, akik kereskednek, ha nagyságod engedélyt
adna, utána járnék a dolognak. Rájuk találok, ha Allah is úgy
akarja!

–Addig üsd a vasat, amíg forró! De ne feledd nekünk adott
ígéreted, mely kötelez. Nem vagy immár névtelen bujdosó,
minket tehát ne feledj, mindig tudjunk felőled. E feltételekkel
engedlek utadra. Járj szerencsével, visszavárunk téged!

–Nagyságodhoz intézett utolsó óhajom, hogy az idős rab-
szolgától és asszonyától elbúcsúzhassak. Fontosak voltak szá-
momra eddigi életemben.

A padisah nem ellenkezett, így öleléssel és kézcsókkal bú-
csúzhatott apjától, anyjától.

–Szívetekben bizakodjatok, nem hagylak bennetek szolgál-
sorban. Mindent, ami tőlem telik megteszek, csak pártoljanak
az égiek. Egy éven belül hírt kaptok felőlem, ebben reményked-
jetek. Ha sikerrel térek vissza, kiváltalak titeket. Ha elvesznék,
halotti imát ti mondjatok értem. Ha vétkeztem volna valaha el-
lenetek, akkor most bocsátsatok meg, nem állhatok Isten színe
elé bűnösen!

Elhangzottak az elbocsátó szép szavak, majd Halef nyereg-
be pattant, s kilovagolt a városból. A padisah pedig kegyelme
alá vonta az idős rabszolgapárt, sorsuk jóra fordult. Kényelmes
házban, csendesen pergették hírekre várva napjaikat.

Az úton levő pedig házról házra, városról városra haladt. Öt
nap után tágas, virágos rét hívogatta, pazar építésű sátor csalo-
gatta. A betérő Halefet üdvözölte a sátorban ülő úr, aki szíves
szóval tessékelt beljebb. Miután kölcsönösen üdvözölték egy-
más, a sátor gazdája utasította személyzetét, hogy tartsák jól az
úton lévő, kössék ki, abrakoltassák, itassák meg lovát. Ő maga
jó falatokkal kedveskedett neki. Halef sahzade szégyenkezett az
idegen előtt, aki kiléte felől „honnan, s merre tart uraságod?”
kérdte őt, miközben alaposan szemügyre vette. „Ha nem csal
ítélőképességem, előkelő származású fiú.” - vélte. De hogy biztos
legyen dolgában, menten rá is kérdezett:

„Fiatalúr! Azt hiszem te előkelő család gyermeke vagy, s mint hozzám betérő, kérlek beszélj magadról, hogy aztán én is beszélhessek.”

A sahzade neki is elmesélte szokott történetét. „Kereskedők utóda vagyok, aki árujával és szolgálival üzleti útra indult. Azonban nem érhattük el céljaink, mert útközben rablótámadás áldozatai lettünk. Apámon, anyámon és rajtam kívül mindenünk odaveszett. Ezer csoda jóvoltából értünk lakott településre, ahol megélhetésünkért először koldultam, később pedig a szüleimet rabszolgának eladtam. Így jutottam fegyverhez, lóhoz. Most minden tőlem telhetőt meg kell tennem, hogy életünk újra kezdhessem. Ezért immár nem maradhattam egy helyben, úti köponyeget vettem, mert mindenképp ki akarom váltani szüleim, ha a magasságos Allah is úgy akarja.

Figyelmesen hallgatta végig vendéglátója, majd a következőt javasolta.

–Jól figyelj rám te, aki lelkeddel felsőbb urunkat szolgálod! Én egy padisah követe vagyok, s afelé visz célom, ahová te is igyekszel. Ha elfogadsz útítársul, utazhatunk együtt.

Így is lett. A sahzade és a futár nyergeltettek, s a végtelen úton immár együtt ügettek.

–Kinek a földje, birodalma ez, ki a sahja, s mi a neve? Itt minden furcsán idegen, nem jártam erre sohasem.”- kérdezte társát.

–A hatalmas sárga birodalom, Kína földjén haladunk. Ameddig a szem ellát, minden az ég fiáé, a mandariné, de Kínától a padisahig száz versztányi még az utunk.” –jelölte meg az útírányt.

Halef sahzade erre kijelentette. „Rendben, veled jóban, rosszban osztozom.”

Amikor megálltak pihenni, útítársa felszerelését, viselkedését és paripáját látva a futár megjegyezte. „Nemes sorstársam! Kitűnik a gazból a virág, mint ahogy kövek közt a gyémánt is felragyog! Bizton állíthatom, hogy előkelő mivoltod kétségbe nem vonom. A nap fényét és ámbra illatát összekeverni nem lehet. Te sem leplezhetted sokáig igazi lényedet. Semmi rosszat nem találnék abban, ha átvállalnád tisztem, mely hozzád jobban illik. Ne csodálkozz azon, ha írásban és szóban, az üzenetet már át is adom. Hű útítársadként árnyékként veled maradok,

s Allahra fogadom, egy helyről tarisznyázunk, s az út végig el nem válunk!”

–Előtted titok sem marad rejtve. –gratulált neki az ifjú herceg és az írásokat, leveleket átvette.

Társa ekkor megesküdü, „ép ésszel és saját akaratomból adtam át Halefnek a követségi feladatot. Elhatározásomban sem ártó, sem bántó szándék nem vezetett!”

Ezután addig mentek, míg rájuk nem esteledett. Ekkor zúdulnak rájuk a sötét égi fellegek. Szélvihar, dörgés, villámlás, föld és égszakadás támadt egyszerre, mintha a végítélet éjszakája jött volna a földre. Halef lova megbotlott, majdnem nyakát szegte, leszakadt róla a nyerge. A vízözönszerű sötét felhőszakadásban társa eltűnt, hiába hajszolta magát utána, nyoma veszett.

Vakon ide-oda ténfergett a kihalt pusztában. Szemrehányást tett magának. „Ez is az én sorsom, csillagzatom átka.” Napkeltekor elszántan, megállás nélkül vonszolta lova tovább a kihalt tájon, amelyen madár sem repült át, életnek nem lelte nyomát. Innen se előre, se hátra, itt csupán a por szítál a szájba. Enni, innivaló itt csak tevetövis és délibáb. „Legalább olyan hely volna, hol meggyötört tagjaimmal elnyúlhatnék.” Zokogott közben, halott társa vesztén, reményt, kedvet, célt veszítve. Lehorgasztott fejjel szólígtatta teremtőjét.

„Uram! Te aki mindenek tudója és alkotója, értelmetlen kínjainknak ismerője vagy, ha bűneim miatt életutam végéhez értem, akkor itt fejezzük be, ha nem, céltalanul ne hagyj szenvednem! Ha az ítélet napja még hátra van, kérlek, hagyd, hogy teljesítsem küldetésem, mert magamat sem bírom már ki!”

Majd miután kiadta lelke fájdalmát, lovát a kóróból legelni hagyta, s nekiódultak újra a beláthatatlan útnak. Amint haladt előre, sivatagi kút kávéjához ért. Belepillantva látta, hogy víz tükröződik az alján. „Bármily furfang teremtetted ide, jót tett velem.” Megkönnyebbülten húzott a vízből, nagyokat kortyolt belőle, lovát is megittatta. Szomját csillapítva leült, néhány percnyi szusszánásra. Az övébe kötött futár iratok, ekkor lába elé estek. Beleolvassott tartalmába a sahzade, s majdnem gutaütést kapott.

„...Mihelyt a levelet vivő eléd járul, helyben fogasd el, s nyakaztasd le! Ez a záloga annak, hogy udvarunkban a dolgok jól alakuljanak. Szívünkben csak erre a válaszra várunk. Béke legyen veletek!”

„Aki ezt rám bízta, vajon tudott arról, hogy a levél miről szól? Azért nyájaskodott, hogy az ő feje helyett az enyém hulljon?! De a Teremtő ismét segédkezett nyújtott. Vitéségem, ártatlanságom, jó szándékom meggyőzte, így hát az ő nevével az ajkamon, előre!”

Fegyverét, ruháját megigazította, s nyeregbe pattanva, lova patája máris a végtelen sztyeppén trappolt tovább. Kína földjén, városról városra fúrta magát a birodalomban egyre beljebb, míg végül egy helyen pénzt váltott, s megpihent. Mindenhol ahol megfordult, a padisah után tudakozódott. „A mandarin városába értél” –válaszolták itt neki.

Megfelelő szállást keresett. Rátalált egy tetszetős házra, melynek javakorabeli asszonyság a gazdája. Udvariasan köszönt, s megkérdezte. „Tiszteletre méltó asszonyság, vendéget fogad-e?” Erre az idős nő alázatosan beljebb tessékelte.

–Érezd jól magad nálam, legyen otthonod házam!

–Lovamnak is jut hely nálad?

Az istállóba vezettette a derék hátast. A sahzadénak a felső szinten vetettek ágyat. Aztán asztalt terítettett, kiéhezett vendégének.

–Nincs más mamácska a házában, aki a bazárból ételt hozna? –kérdezett rá Halef.

Szállásadó nőjének tíz év körüli fia volt, azt tüstént szolgálátaba szólította. Anya és fia gondját viselte, törődtek vele. Végre kinyújtóztathatta elgyötört tagjait. Heverészás közben azon törte a fejét, a mandarin közelébe mi módon férközhetnék. A tarsolyában lévő, szolgálatairól írott levél az ulufedzsik (palotaőrök) közé talán elég. De nem árt ha a nagyúrról, kikérdezi a nenét.

–Mond csak gondviselő mamácska, miféle ember ez a mandarin, férfi a talpán? Megpróbálnék szolgálatába állni.

–Királyunk igaz ember. Szótartó és megbízható, tisztelet övezi birodalom szerte. Igaz híve a derviseknek, akik adnak véleményére.

Tovább faggatta az asszonyt vezéireről, írnoikairól, bíráiról, ceremóniamestereiről, még a palotaőrörről is kikérdezte. Nem feledkezett meg a mandarin udvartartásában lévő előkelőségekről sem. Azok erényesek-e, vagy álnokok, igazmondók-e, vagy hazugok. Majd miután megjegyezte, amit hallott, rátért a családjára.

–Fiai vagy leányai vannak? -firtatta kíváncsian.

–A mi szultánunknak egyetlen leánya van. De földön-égen, nincs olyan férfi, aki arcát büntetlenül megpillanthatta volna. Sem a Nagy fal mögött és előtt, sem a karahanidák legendás útján, Khotan és Balasagun káni városaiban hozzá hasonló teremtes nincs több. Oly vérszomjas és kegyetlen!

Mire a sahzade: –Meséld tovább! Mi ennek az oka?

Az asszonynak több se kellett, egyből kiteregette az udvari szennyest. Elmesélt mindent, ami tőle tellett.

–Nos, úgy hallottam, hogy szultánok és utódaik sorra járultak elé, hogy kezét s kegyét elnyerjék. De vérükkel és vagyonukkal fizettek vágyukért. Ugyanis kánunk és leánya között egyezség van. Aki kérőként érkezik, leánya elé vezetik és leültetik mellé. Közben összehívják a kádik és tudósok tanácsát, akik előtt a kérő, a leány kérdéseire választ kell adjon. Ekkor a mandarin leánya megkérdezi. „Valóban az szíved vágya, hogy én legyek életed párja?”

–Óh, semmire sem vágyom jobban, -jelenti ki szegény pára, az óvatlan. Ám itt komor irányt vesz a kézfogó. Mert ekkor megmutatja magát, bájaival kecsegteti, elbűvöli rajongóját, közben közli véresen komoly álláspontját. „Ha így van, csupán néhány kérdést teszek fel neked, s ha azokra helyesen megfelelsz, egybekelhetünk! Ám ha nem, országunk nagyjainak szeme láttára véred ontom, s elkobzom vagyondod!”

*„A szerencsétlenek, csak szívük szavát hallják.
Nem látják a bajt, csak a báj. A válasszal
adósok maradnak, életüknek búcsút
mondhatnak. Így megy ez legalább tíz
éve, kő a lány szíve, kegyelem nincs
benne. Minél több hős vérzik el,
annál többen versengnek érte!„*

Fejezte be a rém-rímeket. A sahzade elképedt. „A szolgaság és királyság is jó dolog. De a leányt elnyerni, s királlyá lenni a legjobb!”

–Hogy jut a hercegnő tudomására, ha új kérő érkezett?

–Kapuja előtt, a szenzációra szomjazó tömeg arra vár, hogy akit magával ragad a vágy, józan tanácsukkal eltántorítsák. De tanácsuk mindig süket fülekre talál, így megjegyzik csupán:

„Így is, úgy is, a zsákban végzed te is!”

A veszély csábítása, kihívás volt a sahzade számára. A fekete szerelem halálos szenvedélye uralkodott el szívében. Így okoskodott: „Mert mit is veszíthetek? Vagy választ adok a csalafintaságra, s bejutok szívébe, vagy mint elődeim, elbukom kapujában!”

Éjszakája szerelmi álmodozással telt. Majd korán reggel felkelt, az iszlám előírásai szerint mosakodott, imádkozott, az ünnepi alkalomhoz illően felöltözködött. Lovát a szolgával felnyergeltette, s a mandarin palotájához galoppozott. A pagodát jól körbejárta, hogy szemét a környezethez szoktassa. Ugyanígy történt minden a második napon, mint az elsőn, de a kapu előtti csődületből ordibálás és átkozódás hangjai hallatszottak. Ekkor pillantotta meg az ifút, ki kivágott ciprusként épp a földre hullt. Torkát fültől-fülig elnyisszantották, sugárként ömlő vérért pedig a pagoda porába csurgatták.

–Mi ez a borzalom !? -horkant Halef az egyik közelállóra.

–Tán idegen vagy, hogy ily tudatlan vagy?

–Először járok városotokban. -lódította.

–Akkor hald hát. Mandarinunknak van egy lánya, kinek ékes a bája, de halálosan hazug, és vérszomjas a mája. Ez az ifjú kérőként látogatott el hozzá, de a hercegnő kérdéseire, helyes választ nem adott, vérért így a porba ontották, vagyonát a káni kincstárba rakták!”

Ez játszódik itt le, immár ötszázadik alkalommal, hangzott a válasz. A sahzade szembesült azzal, hogy amit eddig háziaszszonya túlzott fantáziájának vélt, igaz. Visszatért a szállására, de reggel szállásadóját hívatta.

–Anyácska! Én a mandarin lány kezét, kérdéseire válaszaimmal készen, megkérem. Ezzel a jövődő kérők életét, e végzetes szépség gonoszságától megvédem! -jelentette be, ellentmondást nem tűrve.

A szerencsétlen asszony fejét hátraszegve, nyakán ruháját feltépve sikoltotta.

–Ő te eszement szerencsétlen! Tüstént hagyj fel ezzel! Jusson eszedbe, idegen ifjú bég vagy, kinek le- és felmenője itt nincsen! Kegyelmet, irgalmat e vérszomjas nősténytől nem várhatsz! De abban biztos lehetsz, hogy arcába csak egyszer nézhetsz, mellé az életedben egyszer ülhetsz.

Ám a sahzade bízott magában.

–Ne ess kétségbe! Meg van írva, hogy kérdéseire a választ, tőlem kapja meg.

Nem győzte meg őt a sírás-rívás, éjszakája nyugodtan telt. Reggel felébredve imát mondott, s három aranyat az asszony markába nyomott.

–Ezt a szegények közt oszd szét, én indulok, ha visszatérek épen és egészségesen, találkozunk. Ha nem, minden holmim fölött te rendelkezel!

Teremtőjéhez fohással ajkán, elszánt lélekkel szállt nyeregbe, hátrahagyva a picsogó mamát, a kínai mandarin pagódája felé eresztette a kantárt. A kapuban előléptek az ajtónállók.

–Honnan jössz, ki fia borja vagy?

–Egy sah fia, a trón örököse, tisztességes és tekintélyes család utóda, messzi földről jött leánykérőbe!

Az egyenes választ hallván, komoran, kertelés nélkül figyelmeztették.

–Tiszta lélek vagy! Fordulj vissza! Szennyes ügyekbe keveredve, magad is piszkos leszel. A reád váró veszedelem kíméletlen, kegyelmet nem ismer, ahogy haszon a bazárban, a halál itt a kapuban leselkedik rád!

De hajthatatlan volt a sahzade.

–Ha a Felső Világ Ura homlokomra azt jegyezte fel, hogy itt és most büntelen fejem elvesztem, akkor a gondolkodás helye és ideje lejárt. A végzet és az Úr szándékainak okát méricskél-ni lehetetlen és értelmetlen. Csak ezért utaztam ide, és ha ez nem isteni elhatározás, akkor erre a hónapokig tartó útra, nem irányított volna. Sorsom elfogadtam! Siker vagy bukás, szobor vagy fejfa, sose tudhatod, melyik vár rád!

Látták az egybegyűltek, hogy a tapasztalat itt mit sem számít. „Első feltétel a tanács, mi megadtuk” -mormolták. Bőven vannak tanácsadók, de kevesen kik meghallgatják őket. Holott nem az szerencsés ki adja a tanácsot, hanem az, aki meghallja!”

Ezután minden tekintet a mandarin hercegnő kapuja felé fordult. Aki a hírt hallva, kacagva pattant fel kerevete puha párnáiról. Atyjának megüzent: „Megint egy madárka repült a kalitkába, gyere, lássuk szárnyával meddig verdes!”

Felcicomázták a kihallgatások csarnokát, bútorait igazgatták, szőnyegeit leporolták. Kádik, udvari bölcsek és bolondok, a

nagy kán asztaltársasága gyülekezett. Tekintetüket a véres színjáték helyére, a pagoda kapujára szegezték.

S belépett a sah fia, üdvözölte a mandarint leborulva, aki maga mellett mutatott neki helyet, s hogy jól hallja mindenki, származásáról, családjáról, jöttének céljáról alaposan kikérdezte. Mint sebes folyó a falevelet, úgy sodorta a válaszokat a kérdező. Stílusának, a nagyúr, bámulattal adózott. A gyülekezet is felsóhajtott.

„Mily kár, hogy egy ily tisztalelkű bajnok, piszkos kezű ártal hal meg!”

Kína szultánjának is sajgott a szíve, e deli ifúért.

„Ó, te sahi! Emberséges viselkedésed helyetted is elmondja, nem vagy akármilyen jött-ment. Sőt, dinasztiaéd képviselőtérem méltó. De a mi lányunk vérszomjas. Jó magam, megállapodásunk szerint, döntéseibe nem avatkozhatom. Bármikor megkísérlem, a szemembe vágta:

„Én emberfiát ide nem hívtam! Nőül magam senkinek nem kínáltam! Mégis, négyhavi járó földről jönnek értem halni ide! Hol az én vétkem, amiért bűnösnek vélték? Nem titokban, nyilvánosan, kádik és udvaroncok társaságában hozom döntésem!

Az atya így folytatta:

–Ifjú, mérlegeld amit mondok. Te napsugárként ragyogó, becsületes férfi vagy. Sokat szenvedtél, nélkülöztél, amíg messziről hozzánk elértél. Ha most felhagysz lányomról szőtt terveddel, sorsod eligazítom! Kíséretet, fénylő rabnőket adok neked! Mindenről, amire szükséged lehet, magam gondoskodom, hogy épségben hazádba juss a visszaúton. Erre mandarini szavamat adom!

Halef érezte a mandarin jóindulatát, felfogta aggodalmát, előtte arcra borulva, e szavakra nyílt ajka.

*Ha a padisah ajánlatát megfogadom,
megtarthatom fejem a nyakamon.
Ha nem, úgy járhatok mint előttem ezer,
kiket vágyuk hajszolt e szópárbajba.
Elgyávultan, célom veszve,
mit érne életem?! Ha így tennék,
mit mesélnek majd rólam évek múlva?*

„Ezért parancsolja csak meg a Kán: Álljon elő s feleljen a kérdésekre, ki legény a talpán! Lássuk csak, ha tudunk, boldogulunk, ha nem, elbukunk!” Vagy felemelt fejvel sahog örökséhez méltón győzedelmeskedem, vagy a többiek mellett lelem síromat!”

De borús gondolatokon tépelődött tovább a mandarin.

„Az előkelő ifjak, akik versengtek leányomért, lehetnek bármily csinosak és szépek, értük nem szólalt meg bennem a lelkiismeret. De ezért az ifjúért, szívvel-lélekkel kész vagyok mindent megtenni, hogy ne lépjen a többiek örökébe. Azt kívánom, nyílt tekintetű, őszinte szemét ne hulló rózsaszírom fogja le örökre! Nincs más választásom, hívatom leányom, ki miután jól megnézte magának, talán meggyőzhetem, s alkut köt velem. Ha fortélyom siker koronázza, visszaadom őt családjának.”

A szemtanúk e tépelődést hallván, az országot kormányzó tanácsosokkal egyhangúlag éltették, éljenezték a mandarint, ezt követően parancsára serbetet, majd később bort hoztak elő. S mialatt a borospoharak összecsendültek, megjelent a végzet úrnője. Egy órán keresztül tartott győzködése, miközben szeme sarkából új kérőjét alaposan megnézte.

Aztán hirtelen mozdulattal elvonta arca elől fátylát. Mint Hold fénylő sarlója elől, ha elvonul a felhő. Szép arca az ifjú szívébe költözött, természetének csábereje megbabonázta. Nem számolt már jóval, rosszal, aggodalommal. A sahzade szerelmes lett a leányba, aki megszólította.

–Saját szándékból és lábadon jöttél el, hogy megláss minket. Most pedig, akár el is mehetsz, ha velem a párbajra kiállni félsz! Amit elmondtam, az alapján dönthetsz, de egyet most népem nagyjainak füle hallatára bejelentek, ha a kérdéseket eltálalod, azonnal veled hálok. Ám ha nem, elveszem életed, s vele a pénzedet.

A sahzade nem tétovázott.

–Nem kell a további locsogás! Fogadom a nyílvezzőt, mit a végzet rám kilőtt! Feltételed elfogadom, az összegyűlt nép legyen tanúm erre!

„Tanúsítjuk” –zúgott a tömeg, egy torokból kiáltották: „Tanúsítjuk a sahzade bátorságát, kívánjuk, ez egyszer a próba sikerüljön, s a minket sújtó átok fejünk fölül eltűnjön.”

Elfordulva, a leány odasúgta a fiúnak.

„Fuss előlem, míg nem késő, nehogy hiú döntésed legyen a végső!”

De Halefet sem akármilyen fából faragták.

„Hé, ne alakoskodj, ki ne hátrálj! Elveidhez hú maradj. Remélem, tudod, hogy a világon nemcsak te vagy furfangos, s minden kézre vár egy másik! Nos, lássuk, mit tudsz!

Ekkor azt már tudta a hercegnő, hogy a férfi nem üres fecsegő, legény a talpán! Feltette az első kérdést.

–Miben vagy?

–Gúnyámban.

–Min vagy?

–A földön.

–Ki apád és anyád, s ki a dajkád?

–Atyám felhő, anyám föld. Dajkám ki engem lát, noha én nem látom őt. Hallja hangom, de én sosem hallom az övét.

–Helyes a beszéd, jól feleltél -vágta rá a lány. Nos, ez volt az első próba, a gyűlést ezennel feloszlatom! De itt és most utoljára mondom! Menekülj amíg lehet, mert ha arra amit kérdezek nem felelsz, miattad nem gyötör majd a lelkiismeret!

A sahti ezen csak nevetett, s faképnél hagyta szíve hölgyét. Bezzeg Kína császára és egész udvartartása felállva ünnepelte, boldogan sürgölődtek körülötte. A mandarin kijelentette.

„Én mondom nektek, kedvemre való ez az ifjú, a muzulmánok hírnevének öregbítője..”

Aztán Halef kifejezte irántuk érzett háláját, majd engedel-mükkel lovára szállt, s elhagyta a pagodapalotát.

Szétvitték a szolgák sikere hírét, amerre haladt, mindenfelé éljeneztek, ünnepelték. Szállására visszatérve, már várta udvartartása, minden holmija megvolt, dajkának beillő szállásadónője örömkönnyei közt esett térdre előtte: Szívemnek-lelkemnek idegen vitéze! Csakhogy épen, sértetlen visszatértél!

Mielőtt a lányt említette volna, Halef beszámolt a történetek-ről, részletesen a mandarin nemeslelkűségéről, emberi nagyságáról, a kettőjük közt szövődő bizalomról. Csak ezután tért rá a hercegnő sorsjátékára.

Ezalatt a mandarin tanácsadóival, bölcseivel, s mindenkivel, akinek véleményére adott, tanácskozott.

„A holnapi felelet játéknak bármi legyen is az eredménye, e leánynak a tényekkel szembesülnie kell végre! Itt az idő, hogy

belássa, nem volt eddig senki e világon, aki észben és ékesszólásban, de modorban, sőt csalafinta szófacsarásban, méltóbb párja. Ha leányom nem követ el hitszegést, állom szavamat, s e vitéznek adom kezét!”

Eközben a hercegisasszony rabnői és dajkái között vitatkozva őrlődött. Most először nem tudta mit tegyen.

„Amióta értem kérők epekednek, egyikük sem adott választ e kérdésekre! Ő holnap így nem lesz sorstársuk. De meddig leszünk vetélytársak?” Ahogy az éj haladt, úgy jutott eszébe számtalan gondolat. A találós kérdéseket ismételte, nehézségüket mérlegelte, miközben ráköszöntött a reggel.

Ekkor már a sahzade talpon volt. Tisztálkodott, imádkozott, sorsát Allahnak ajánlva fohászkodott. Aztán vitte lova, a leány újabb szeszélyének honába. Amerre haladt, a szűk utcákra áradó tömeg kiabálva fogadta. „Íme itt megy ő, az ifjú, aki a királyleány kérdéseire a válaszokat megadta!” Akármerre ment, a tömeg jókívánsága vele maradt.

„Óh Allah! Szükségében légy vele! Juttasd a helyes választ eszébe, tévedés ne lehessen, nehogy vérével fizessen!”

Akik e várost irányítják, és akik rendben tartják, szolgák és kiszolgáltak, a pagoda kapujában tolongtak, hogy lesegítsék lováról a tegnapi hőst. A kantárt a fogadósnő fia fogta, aki a tömeget féken tartotta. A mandarin kíséretével felsorakozott, jelezve, hogy kezdődhet a kérdés-felelet. Az alkalomból borospoharak ürültek, az égbe fohászok repültek. Feltűnt a hercegisasszony is, és leült trónján. A sahzade vele szemben egy széken foglalt helyet. A hercegisasszony még egyszer ráíjesztett.

„Óh, te szerencsétlen, miért nem fogadtad meg tanácsomat, mintve irhád? Inkább magad ellen fordítod sorsodat?”

A trónörökös csak ennyit mondott.

–Sok a beszéd! Nem keltesz bennem félelmet, inkább kérdezz, s én felelek!

Felpaprikázta ezzel a nőt, kinek mérgében szikrát szórt a szeme.

„A tegnapi egyszerű kérdéseket megfejtetted. De a mai szavak burkoltak. Vedd figyelembe, hogy két oldala van minden éremnek.”

Ekkor levette arckendőjét. A sahzade megpillantva őt, megmerevedett. A leány érezte, hatalma van a férfi felette.

„Most figyelj sahzade! Négy oszlopon nyugszik a világ, mi van alatta, s fölötté?”

A kérdezett révületében nem értette, fel sem fogta a kérdést, csak ült meredten. A mandarin és a gyülekezet aggódni kezdett, hogy nem tudja a választ, de a herceg ekkor magához tért.

„Kérlek, ismételd meg kérdésed, lelkem apám és anyám emlékénel kalandozott.”

A leány fejcsóválva, ismét elmondta kérdését, s most nem maradt válasz nélkül.

„Az nem más, mint a négy alkotóelem, a tűz, víz, a föld és a levegő.”

Folytatta a leány.

„Emberök közül valók, de nem evők, nem ivók. Mégis élnek az ítélet napjáig. Kik ők?”

A sahzade rávágta.

„Hizir és Elias, valamint Idrisz és Jézus próféták – ima és áldás szálljon rájuk!”

A kérdező is kész volt az újabb találós kérdéssel.

„A próféták fia közül egy hamis volt, melyikük az?”

Ám alig mondta ki, már jött is a válasz.

„Jákob hazudott.”

Ám a faggatózó többre volt kíváncsi.

„Ádám fia közül jogtalanul ki ontott vért először?”

„Hábil (Káin)”

„S tudod-e, mi az, mi emberben, ördögben, égen és földön, azokon élőn, de még angyalban, istenben is, s minden teremtményben megvan? Anélkül semmi nem létezhet.”

Erre a kérdésre *ulémák*⁷, bölcsek, kádik, s maga a mandarin is felkapta fejét. „Mit nem kérdez, miről beszél?” Viszont a kérdezett nem hagyta el lélekjelenlét.

„A név, amit hallani akarsz, urunkra és teremtőnkre, az egek és földek irányítójára vonatkozik!,”

A leány nem kis döbbenettel hagyta jóvá.

„Nálad az igaz” -mondta.

A tömeg éljenzése mellett, tovább folytatódott a verseny.

„Milyen börtön az, amelyben negyven napig tartott a fogság?”

Nem késett a válasz.

⁷ Uléma v. ulema: Vallás tudósok arabul.

„Nem más mint a tenger, s Jónást a cet gyomra addig tartotta bent.

Erre a leány.

„Négy ember kit a teremtő kedvel, bár apa, anya nélkül lettek, mégis e földön jártak- keltek?”

„Nem lehetnek mások, vágta rá Halef, mint Ádám és Éva, Ibrahim utódai, Mózes pálcája, és Szálih, az isteni igehirdető.”

A hercegkisasszony nem mondhatott egyebet: „Ismét helyes a felelet. De most légy okos és szemfüles. Melyik az a földrész, amelyre a világ teremtese óta a Nap csak egyszer süttött le?”

Sahzade: A Nílus hömpölygő árja alatt van, ahol Mózes népe egykor, száraz lábbal kelt át. Kubzum-nak hívják, s helyét most az Indiai Óceán csücskénél keresd!”

Ismét helyes és pontos -ismerte el a lány elszántan, de azért tovább folytatta a faggatózást.

„Mondd meg nekem mi az, amely ha nem él, vizet iszik, ha pedig él kígyó, vagy pálca?”

„Ez igen egyszerű: Mózes Botja.”

Nem adta fel még azonban az, akiért folyt e küzdelem.

„Nem ember, nem tündér, nem égi teremtmény, népünk mégis féli, várja?”

A kérő ezt is tudta: „Szüleimán hangyája.”

„S hallottál e arról, aki még életében ismerte halálának idejét?”

„Hát persze: Ejub az, szálljon reá ima és hála!”

Sorjáztak a kérdések, peregetek a válaszok.

„Kik voltak ők, akiknek ereje öregedve egyre csak nőtt?”

„Halak és hüllők”.

„Nos, hadd látom, a következőket is tudod- e? Ki az a küldött, aki nem dzsinn, nem is ember, de angyal sem?”

„Erre gondolkodás nélkül felelhetek. A galamb ő, csőrében babérfa levéllel!”

„Melyik gyermek volt apjánál öregebb?”

„Amikor Uzajr (Ézsias)40 évében járt, akkor a fia 120-ban.”

A király leányától ezután nem futotta többre egy makámánál.

*„Üdvözd őt világ!
Végtelen a szellemed férfi,
ma raktuk rád a koronát.”*

„Most pedig te nap hőse! Emelt fővel elvonulhatsz, de holnap, lehet, hogy sírverset hallva földre hullasz.”

A sahzade, ekkor bátran hozzátette.

„Feleleteim, holnap meggyőznek téged, hogy nem ellenem, hanem velem kell élned!”

Ekkor hatalmas üdvivalgásban tört ki a mandarin és társasága. Áldások és dicsőítő szöszatok szálltak fel a mennybéli birodalom egére. A sahzade a mandarinhoz hajolva oda súgta:

„Nagyuram! Teljesen kimerültem, bocsáss meg, és az ünnepelésből ments ki!”

Így lovára szállva, elhagyta dicsősége színterét. Szállásán, amikor beügetett az udvarra, az anyóka még lova lábát is átkarolta boldogságában. A sahzade övéi között, éppen mesélte az aznap történeteket, amikor belépett a kínai császár követe, ünnepi öltözékkel, drága kelmékkel, selymekkel, brokátokkal, díszekkel és harangjátékokkal, csengettyűkkel, mindenfajta étellel és itallal, mennyei édességekkel és nedűkkel, hogy a győztest köszöntse, nagyrabecsülését fejedelmi módon kifejezze.

Míg ez alatt a kán leánya rabnői és barátnői között, szerájába visszavonulva így dohogott.

„Ti is láttátok hova jutottam! Eddig a világ daliái porba hulltak értem. Most egy jött-ment saját szójátékaimmal szorít sarokba! Csupán egy kérdésem maradt, ha arra is választ ad, számomra nem marad más megoldás, mint a hallgatás, s a szégyenletes visszavonulás. Most legyetek okosak, s találjunk e csapdából kiutat!”

De már egész udvartartásnak elege volt ebből. Egyhangúan kijelentették.

–Félelmesen szép Űrnőnk! Évek óta bűnősként irtottad ki az uralkodóházak legkiválóbb utódait. Ha azt állítod, hogy szükségből vagy kényszerből követted el, nem csapsz be senkit, csak magaddal. Megvet már emiatt, s haragszik rád a fél világ! Felsőbb világunk ura, az örök dicsőség fényeskedjen neki, asszonyokat a férfiaknak, a férfiakat a nőknek teremtette! Legyen egy nő bármily nagyhatalmú, mégis, csupán asszony. Allahnak legyünk hálával, hogy hozzánk lépett ez a sahzade! Nemes lelkű, derék, helyén a szíve és az esze, arcának, testének formáján istenek kézjegye. Alulmaradni vele szemben, nem szégyen, hanem élvezet! -hangsúlyozták kacskintva, kétértelműen, majd tovább győzködtek.

–Ülhetsz itt még ezer évig! A végén magadra maradsz, megcsúnyulva elbujdokolhatsz aztán a világ elől. Most itt az alkalom, hogy kétes életed diadalra vidd, ugyanis apád, a Nagy Kánnak szíve vágya, hogy ezt az ifút, vejeként karjába zárja. S végül Hercegnő, emlékezz saját szavadra, amelyet hallott az egész medzslisz⁸ és fültanúja volt a nép. „Ha kérdéseimre jól válaszolsz, véled hálok, s veled egybekelek!” Úgy véljük, kijelentésed nem kényszerből, vagy érdekből történt.

E szavak hallatán a mandarinlány testét a tűz járta át.

„Bölcsességetek megértettem, s elfogadom. Csupán attól tartok, ha veszítek, mindenki úgy véli, a csapdába mit állítottam, magam hulltam bele!”

De a többiek efelől is megnyugtatták.

–Sohase aggódj! Ha az asszony nappal alul marad, még felül lehet éjszaka!

Reggel ismét felbolydult a város. Ugyanúgy, mint eddig, a sahjade imádkozott és tisztálkodott, most már pazar ruhákba öltözött, így indult a pagodabeli szócsatába. A mandarin várta érkezését, s kíséretével a megmérettetés előtt parádéra invitálta. Büszkén legeltette az elegáns lovagon minden egybegyűlt a szemét. Nyíltan éltették, ünnepelték, s miután kiürítették a boros kupákat, figyelmeztette a mandarin.

„Ma légy óvatos, de mi is figyelünk rád!”

–Tied a hatalom fensége, felelte a sahjade, amikor a felharsanó fanfárok a hercegnő érkezését jelezték.

Káprázatos jelenség volt menyasszonyi köntösében, a szerelmi szenvedély már ott lobogott testében-lelkében. Ismét leült a trónra, vele szemben ellenfele, aki lehorgasztotta fejét, hogy ne kelljen a leánnyal szembe néznie. Pedig a nő minden porcikájában arra vágyott, hogy megérezze az ifjú szívéből a vágyat, de az csak sürgette.

–Ne várj kérdéseiddel sokat, hadd tudjuk meg mihamarabb, a sors mára mit tartogat!

”Ha ennyire sürgős.”Mond melyik halotthoz mely vér való?”

”Matróznak a hal vére, szeretőnek pedig a szűz nő forró vére.

„Mi az, ami először érinthetetlen, később élelem?”

„A fészekben lévő madártojás!”

⁸ Medzslisz: Nemzetgyűlés, népi összejövétel.

A lány nem adta fel.

„Kik azok, tizenketten érkeztek a városba, s tizenkétezen távoztak?”

A sahzade: „Juszuf(József)és testvérei. ”

Ismét a leány.

„Mi az, áldás, az emberek mégis menekülnek előle?”

„Ez igen egyszerű, nem más ez, mint az égi áldás, az eső.”
-vágta rá az ifjú. De alig válaszolt, már hallhatta a következőt.

„Van egy fa, amelynek 12 ága van, minden ágon harminc levél, s minden levélnek két oldala.”

Sahzade: „Az évnek 12 hónapja van, minden hónap harminc nappól áll, s vannak az éjszakák, s nappalok.”

A leány: „Vajon madár-e az az állat, amely tarló közt él s magot eszik?”

Ezt is tudta a kérdező.

„Nem madár az, hanem szöcske.” -vágta rá fürgén.

De újabb és újabb kérdések jöttek.

„Mi az? Igazság! De mindenki menekül előle?”

„A halál” –koppant a felelet.

De még koránt sem volt vége.

„Mi az, amire látatlanul esküsznek az emberek?”

„Arra, hogy egy az Isten!”

A lány teljesen belelovalta magát a párbajba.

„Mondd, kik ők: ketten vannak, elválaszthatatlan barátok, de ellenfelek is, ám egymással sohasem találkoznak?”

„Nos, ezzel aztán nem fogsz meg, -mondta Halef. Halld hát, az éjszaka és a nappal, élet és halál.”

Újabb kérdés: „Nem kell hozzá sem angyal sem ember, de még földön kívüli erő sem, mégis működik!”

„Hercegnőm, a válasz, a szív ritmusa, a lélek egyensúlya!”

Úgy tűnt, nem akar a kérdéseknek vége szakadni.

„Voltak a hazugok, mégis a mennybe szálltak, mások igazat mondtak, de a pokolba jutottak. Kik voltak ők?”

A sahzade, ezúttal megfontoltan, de erre is felelt.

„Az első csoport Juszuf (József) és testvérei, Jahud Nasszara és társai a másik csapat.”

Ekkor a mandarin nem bírta tovább s felállt.

–Eddig ma s ne tovább!

Ezzel az aznapi párbajt berekesztette.

A mandarin döntése parancs, -mondta a sah fia. Uralkodójától elbúcsúzva, lóra szállt, s ahogy jött, úgy távozott. Nem így a mandarin, vágyakozástól elbódult lánya, aki legyőzve, komoly gondolatokba merülve, tűnt el szótlanul szerája homályában. A mandarin ekkor elhatározta, hogy itt az idő, hogy szándékának érvényt szerez. Leánya lakosztályába vezettek lépteit.

-Nos, leányom, itt az alkalom, hogy kezéd olyannak nyújthatod, aki nekem is kedvemre való. Arra kérlek hát, hallgass szíved szavára. Eddig az ifjak színe-java, vágytól hajtva, büntelen, szeszélyeid miatt hóhérkezére kerültek. Számodra eddig csak feltétel létezett, de megbocsátás és öröm nem. A világot megveted, neked nincsenek benne hívek, csak hűtlenek. Ám ebben az ifjában emberedre akadtál. Mindenki szeme és füle hallatára, alapos leckét kaptál. Nem volt olyan válasza, amelyben hibát találtál. Sőt, még az ulémák testülete és a titkok tudói is éltették, éljeneztek. Emlékeztetek tehát kimondott ígéretedre, amely szerint Isten és a világ előtt párja, és jegyese vagy! Kifogást, kibúvót ezúttal ne keress!

Leforrázva, megszegyenülten maradt a királyleány magára. Egy ideig még tipródott, dühöngött, majd jobbnak látta, ha viszszavonul szerájába. Dajkája, barátnői, szolgálói, rabnői azonnal köréje gyűltek. Együttérzést, támaszt, már csak tőlük remélt.

„Fenséges kisasszony, ehhez hasonló férfi körünkben, nem fordult meg soha, kívül-belül ragyogó, nincs hozzá hasonló.”

„Nos, ha így van, hadd halljam, mit tennétek, ha a helyemben lennétek?”

A kis női közösség egyhangúlag kiáltotta:

„Vele hálnék, de azonnal!”

Így a furfangos dámák és szerájhölgyek, az ifjú sah szerelmét akaratlanul is, átültették a rideg szépség szívébe.

Megtért ez idő alatt szállására a nap hőse. Beszámolt a többieknek a versenyről, ahogy az megesett. Eközben erőt vett rajta a kimerültség, s felszabadult lélekkel szendergett egy keveset. Helelyesebben szendergett volna, ha a mandarin szolgálja, ura túlzó ajándékaival pihenni hagyta volna.

„Üdvözlét és hála, és barátságának bizonyítéka” -suttogta a nagy kán híve alázatosan, miközben a díszruhákat kicsomagolta. Mindenki csodájára járt e sok szépségnek. De boldogan suttogta a sahzade is magában:

„A remény visszatér, országom nincs elveszve, megfordult szerencsém!”

Másnap, mikor a fogadás ideje közeledett, már evett, ivott, s imádkozott is. Az újabb kihívásra várt. Fohásznak beillő sóhajtással pattant nyeregbe, s a mandarin pagodájához vágatott. A bejáratnál csauszok, palotaőr parancsnokok megilletődött sorfala kalauzolta a nagy kánhoz, akit a sahzade kézcsókkal üdvözölt. A mandarin kitárt karokkal magához ölelte, s jobbára ültette. Hívatta Máruf Hodzsa névre hallgató fő eunuchját, akit a hercegnőért szalasztott.

„Ha van még válaszra váró kérdése, akkor most tegye fel, ha nem, ne csigázzuk tovább a népet. Hadd kezdje el az *imám*⁹ a Koránból a házasságkötés *szurájának*¹⁰ felolvasását!”

A leány megértette, ez ultimátum. Tetőtől-talpig végignézett magán, megvizsgálta, hogy kívül-belül készen áll-e a további csatára, majd elindult a trónushoz. Szokása szerint, a sahzade állva várakozott rá. A holdarcú leány így szólt.

„Egy vagy két kérdésem vár csupán válaszra már. Ha azokat megkapom, kezem neked nyújtom, ha nem, meghalsz!,”

–Ha van még mit kérdezned, tedd máris kedvesem, ne csigázd tovább a kedélyeket!

E kijelentéssel fricskázta a sahzade kedélyesen a hercegnőt. De ő sem váratott tovább magára, előállt az utolsó kérdéssel.

„Melyik az a rajongás, amely vesztedbe sodor, melyik az a lázadás, amely mennyekbe visz? Mi az, amit magasságos urunk takargat, s mi az, mi a prófétát aggasztja?”

Rövid töprengés után felelt a kihívott.

„A több istenhitbe vetett hit kétszínűsége viszi a lelkeket a pokol tüzébe, ám ha valaki nemes cél érdekében füllent, azzal jó lelkeket a mennybe menthet. Magasságos urunk, a hívők bűneit takargatja, Prófétánkat az egyistenhívők viszálya aggasztja.”

A hercegisasszony ekkor vereségét beismerte.

„Százezer üdvözlét a világok urának, az ő tisztánlátásának és akaratának!”

Ekkor már ünnepelt az egész tér, és a kihallgatások csarnoka, az ország apraja-nagyja a mandarinnal az élen, együtt éltették

⁹ Imám : előimádkozó aki a mecsetekben a közös imát vezeti

¹⁰ Szúra: A Szent Korán fejezeteinek az elnevezése.

a sahzadét. Ő nagyurát kézcsókkal illette, majd a szót magához kérte.

„Óh, igazságos kánom, te, ki a dolgokat bölcsen látod! Négy napja már, hogy holdarcú leányod, csalafinta kérdéseivel kívánja vesztemet. Én kiszolgáltattott, vétlen, ismeretlen, eddig minden kérdésre, helyesen feleltem. Most színed előtt kérem, szavam gyöngyét gyémánt keretbe, hadd tegyem fel, választ tőle, ez egyszer, én kérhessek! Ha megfelel, nyújtsa kezét annak, akit szeret. Tőlem, eztán is bármit kívánhat, tekintsen hű szolgának! Ám ha nem tudja az igaz választ, a te döntésed vessen egyszer s mindenkorra véget e disputának!

A lányt felkészületlenül érte a kihívás, de alávetette magát. A kérdés így hangzott.

„Ki az a királyfi, aki oly szerencsétlen volt, hogy szultanátusból koldusbotra jutott? Trónját veszve, csavargó lett. Lovára ült, hogy mentse a menthetőt, de útja során nem talált mást csak temetőt. A halálban lelt kitartó kísért. Oly sokat küzdött és szenvedett, hogy végül a halálnak is elege lett, és elmaradt mellőle. Új vidékre, végtelen utakra rohant vele féktelen lova. Vajon felvirrad-e számára egy boldogabb élet? A nap ragyog-e újra felette?”

A lány döbbenten hallgatta, de válaszolni nem tudott.

„Holnapig időt kérek, akkor felelek, -mondta, s visszavonult leverten.

-Ha válaszod hibás, így volt megírva, nem vitás!

E szavakkal szertartásosan elköszönt a sahzade a mandarin-tól, s távozott.

Ám a mandarin tüstént ajándékával megrakott karavánt küldött a sahzade szállására, öt lovat nyergestől, kantárostul, öt kínai szolgaleányt selyemalsóneműkkel, ötvásáryi birtokot érintetlen rabnőkkel, öt ösvér csecsebecsét, illatos füstölőket, öt zacskót, arannyal csurig töltve, ruhát, ékszert, szépítőszert. Halef az ajándékokat fogadta illendően, s hálájáról biztosította azok küldőjét, megilletődött. Háziasszonya sebtében meg is jegyezte, vége a szűkösségnek, jobb idők jönnek! Mostantól megtalálod szíved vágyát. Megszerzed a kán leány szívét és ágyát!

Míg a sahzade szíve örömtől, reménytől repesett, s nem győzte háziasszonyának ajándékozni a finom kelméket, ez idő alatt a leány szerája felbolydult méhkasra emlékeztetett.

–Aggódok! Népem fellázad, mivel szószegőnek tart, mondván, e leány legalább száz kérdést tett fel, s e messziről jött idegen mindegyikre helyesen, és igazat felelt. Ám ha én most egyetlen kérdésért megválaszolatlanul hagyom, csupán a halál moshatja le a szégyent arcomról! E csávából hogyan szabaduljak? Most legyünk fortélyosak! Attól is tartok, ha férjem lesz ez idegen dalia, nemcsak vesszejét, de tuskés szavait is belém döfi!

De erre a rabnők, szolgálk, dadák kórusban felelték.

„Fenség! Rajtad múlik csupán, hogy kemény elméjét hajszolod, vagy kemény részét markolod! A vádból hogyan legyen vágy, erre megvan rég a női tudás! De nem csak fejedben ám, szívedben s vágyódó öledben egyaránt!”

Az éjszaka eljöttéig türtőztette magát a lány, akkor az intim titkaiba beavatott, legkedvesebb rabnőjét szólította. Királynőhöz és intim alkalomhoz illő ékszerekkel díszítette fel magát, érzéki olajokkal testét bekente, megpermetezte. Majd egy kancsó válogatott szőlőszemekből préselt bort, és mesébe illő hordszéket rendelt a rablány szobája elé. Csábosan szikrázó szemét sokat sejtető fátyollal takarta el, s miután mindezzel készen lettek, elindultak a sahzade szállása felé. Éjszaka ide vagy oda, jól megdöngették kapuját, hogy az alvót felzavarják.

–Nyiss kaput, s meglátod ki vagyok! -búgta kívülről a titokzatos szépség. Égő gyertyával kezében botorkált elő, az álomból ébredő, de látva ki lép be ajtaján, nem tudta, ébren van-e, vagy tovább álmodik. A szenvedély szobra ragyogott előtte, kinek vágytól parázslott a szeme, s izzott a teste. Illata felajzotta az ifjú érzékeit.

–Ki vagy te, égi látomás? –dadogta akadozó nyelvvel.

–Az vagyok a mandarinnak, mint köldökzsinór a magzatnak. Kedvenc titoknöje, és leánya ádáz ellensége. Aki a férfiakon elkövetett rémtetteiről most már beszélni restell, fél tettei következményeitől. A szópárbajt elvesztve egyre csak azt hajtogatja, mi lesz velem, ha nem kell neki kezem?! Hisz ötszáz remek sahfi halála szárad lelkemen! Most azonban saját csapdájába esett. Tudd meg, előtted is, a mandarin rengeteget harcolt vele, hogy az érdemdús lovagokat megmentse. De a vérszomjas nőtény szívében nem támadt irgalom egyikük iránt sem! Kilétedről, képességeidről, férfias megjelenésedről értesültem. S arról is, hogy benned emberére akadt a szégyentelen, aki ma

szemlesütve hagyta el a teret. Tovább nem vártam, s nem tűrtöttem magam! Eljöttem hozzád, hogy tudd mi az igazság, s felkínáljam magam. Eldöntöttem, a bestia elől elrablom szívedet! Kapj fel hát, s vigyél ágyadba engem! Örökre elfeledtetem veled, hogy e hitszegő nőhöz, valaha közöd volt!”

Bíborba bomló ajkát, arcát, kéjtől remegő combját, meredt pupillákkal pásztázta a sahzade. „Hát ez remek, de vajon mit takarnak, ezek az ígézőn repkedő, szép pillájú szemek? Térjünk hát magunkhoz, -mormolta magában, mert amilyen fényes a szeme, oly sötét gondolatokkal teli a feje. Hallgassunk józan eszünkre, ezzel gondolattal vett erőt vágyain a sahzade. Ám megparancsolta háziasszonyának, terítsen ünnepi asztalt, s töltsön kupába habzó bort. Miután ettek, ittak, nem apadt, nőtt a lány heve. Forró teste, a sahzade ölében, helyét meglelte, nyakát folyondárként körbeölelte, keblének feslő rózsabimbóit az ifjúnak felkínálta, arcát, száját lázas csókkal harapdálta. De hiába. A sahzade, ennyi báj hatására sem adta meg magát. Ekkor kipattant öléből a lány, s bort töltött, a fiúval koccintani akart, ám ő azt is, visszautasította. Megfontoltan mondta.

–Megfogadtam, hogy míg meg nem kapom azt, kit szívem dédelget, addig boros kupát nem emelek.

–Megtudhatom ki az, kinek szíved rabja? Kérdezett vissza féltékenyen a lány.

–Ő a mandarin lány.

–Tudd meg akkor, hogy amit mondtam eddig, olyan mintha az ő szájából hallottad volna! Engem nem kívánsz, nem szeretsz! Az emlékeket szereted, melyek hiú reménnyel üldöznek! Kísértenek, szemeznek veled, de ha kiöntjük a vizet, amiben tükröződnek, akkor is látod őket???

„Bármit hoz is a sors, isten hozta! Szerelmes vagyok, de nem szeretett. Ám ha mégis viszonzszeret, boldogsággal a szívemben halok meg!”

A vallomásba belesápadt a leány. Felállt, indulni készült. Ám a szemfüles háziasszony, visszahízelegte. A lány, mint akit leforráztak, magába roskadva lerogyott, szavakat mormolva maga elé.

„Legendás pillantásom, hajsátram alól, le nem veszem róla. Meghatja-e? Javamra fordulhat-e a kétarcú szerencse, leszek-e boldog vele, valaha e földi életben?”

Felkapta a hallottakra fejét a sahzade. Most már tudta mi a helyzet. Ekkor ismét a kancsóért nyúlt a gyönyörű szűz keze, hogy az ifjú poharát teletöltse, aki most elfogadta, felkapta s fel is hajtotta egy szuszra a mámor borát. Sőt újra töltetett magának. Erre a lány szívébe bizakodás támadt. Amíg az ifjú poharát csurig töltötte, addig az övébe néhány csepp került csupán. Ő is egy hajtással megitta, mintha az övé is tele volna. A bor má-mora a sahzadét magával ragadta, s e mámorban félig-meddig tudta, hogy a mandarinlánnyal borozgat. Felnyögött kínzóan feszülő vágyában, s a lány csípőjét magához vont, bíborszín ajkát szomjasan csókolta, ám mikor a leány olvadozó testét kényeztette volna, az megszólalt.

„Kész vagyok, hogy öleljelek, de előbb, a ma feltett kérdésre akarom a választ! Aztán tiéd vagyok! Nálad különbet, nem találpsz úgysem!”

Mire a sahzade: „Előbb legyünk együtt, a többit utána megbeszéljük!”

De a lány combja zárva maradt, hogy megnyithassa, megadta magát Halef.

„A kérdésben szereplő királyfi én vagyok, a halál, velem együtt lovagolt!”

Elalélt a kínai királylány, amint a történetet meghallotta.

„Apám padisah volt, de megfordult benne a lélek. Miatta földönfutók lettünk. Utunk során mindenünk prédává vált, népünk, törzsünk felmorzsolódott. Apámmal, anyámmal gyalog, étlen-szomjan vándoroltunk. Amikor az éhhalál küszöbére értünk, végre egy városhatárhoz értünk. Atyámat eladtam egy lóért, anyámat elcseréltem ruháért, páncélért. Tőlük külön váltam, további sorsom végzetemre bízva. Később útítársam akadt a bujdosásban, aki a mandarin írásos üzenetét egy bizonyos béghez vitte: „Téged az égiek is futárnak teremtettek, e szavakkal a leveleket kezembe tette. Amit szolgálataidért kapsz, ha úgy gondolod, azt majd velem megoszthatod.” Jól elrejtettem az iratokat, de a kegyetlen napok továbbra is a nyomomban voltak. Nem tágított mellőlem a halál. Végtelen út után azonban, valahára oázis várt rám. Szomjam oltva, már a lovamat itattam, amikor ingemből a levelek kicsúsztak. Arról írtak, hogy átadóját nyomban öljék meg, különben világukra a futár, veszélyt jelenthet. A fermánt darabokra téptem, s a sivatagban szélnek

eresztettem. Tovább vándorolva vetődtem ide, a mandarin leány kivégzési terére. Számomra mindegy volt, hogy a harmadik, vagy a negyedik halálos veszedelem végez-e velem. Ha az oázist meg nem lelem, a leveleket el nem olvasom, a kiráyleány kérdéseire a választ nem tudom, előbb-utóbb, sorsom bevégzem. Ha eddig ezer életem lett volna, egyszerre veszítem el.”

Boldog volt a leány ezek hallatán. De még egy megerősítésre várt.

–Mondd, mi lett volna, ha nem tetszel meg a mandarin leánynak, s apjának?

Az ifjú nem tétovázott.

–Ha a világ összes szpáhijával kellene érte küzdenem, akkor sem mondanék le róla! Mindenre kész lennék, hogy elnyerjem kegyét! De mi ez a sok locsogás, szögörgetés, amikor mindketőnk teste kész a szerelemre!

A leány megoldotta bugyogója övét, levetette arany ékszerét, s olyan helyen hagyta, hogy rögtön szembe tűnjön.

–Már nemcsak vágyam feszít, ezért mielőtt birtokba veszed testem rejtett kincseit, engedj ki, tisztálkodnom is kell.”

E szavakkal óvatosan kisurrant a fiú szobájából, akit ekkor a bor mámore, álomba ringatott.

Új nap kelt fel, s a sahzade mindent szokott ritmusa szerint végzett. Miután imádkozott, lelki szemei elé tolultak az éjszaka eseményei. A fejedelmi nyakékek, ékszerek láttán döbrent rá immáron tiszta fejjel, a borból kigyógyulva: ”Ragyogásuk és alakjuk elárulja, viselőjüket, hol találom.”

Késedelem nélkül felnyergeltette lovát, s a mandarintól kapott kíséretével a palota felé indult. Aznapra esett a nyilvános kihallgatások ceremóniája. Megérkeztek az állam oszlopai, a nemzet irányítói, kádik és ítések, ceremóniamesterek és fejedelmek, akik közéjük tartozóként köszöntötték. A mandarin és egész udvartartása, a gyülekező nép, felállva éltették. Mihelyt helyet foglalt, a mandarin leánya szót kért.

„Hódító jegyesem ma késve érkezel, csak tán nem a túlvilágtól való félelmedben?

De a sahzade kivágta magát most is.

„Ó én holdarcúm, nincs bennem félelem! De az udvariaság azt kívánja, hogy elmondjam, mért késlekedtem. Hajnal-tájt, káprázatos tollú madár szállt be ablakomon. Szinte már

elkaptam, de kiröppent karomból. Ám szédítő szárnytolla, ott maradt párnámon. Gyönyörködtem bennük, emiatt kellett ma rám várnod. Ha nem hiszed szavam, gyere s győződj meg róla magad!”

„Nem kell hajkurásznod, tovább várakoznod, a madár ma karodra száll!” -mondta sokatmondón a leány, s elhagyta a dívánt.

Majd atyjának üzent: ”Bizonyos jelekből arra következtetek, hogy a dalia kérdésére megfelelek. S te is boldog lehetsz, hisz annak adom a házasságban magam, ki élvezi bizalmadat!”

Elégedetten dobbant meg a nagy kán szíve. Bőkezűen jutalmazta a jó hír hozóját. Már is fermánt adott ki, a városnak díszítsék fel minden szegletét, a közelgő ünnepekre! A bölcsek és az országnagyok kitűzték az időpontot, amikor a mandarin leányt, sahzade Haleffel összeadják.

A vőlegényt gyönyörű selyemkaftánba bújtatták, majd boroscansókat töltöttek, hogy tartalmukkal kedvüket hímezzék. Négy nap, négy éjjel szívüket, lelküket e nemes nedűvel kényeztették.

Elkészült közben a szerelemi fészek, a menyegzői sátor, mely aznap éjjel az álomszerű boldogság, meleg otthonává vált. Hisz itt hálta nászát a sahfű és a mandarinlány, aki úgy szerette a férjét ez után, hogy ha az távol volt, nem nevetett, számára a világ ilyenkor nem létezett.

A mandarin megnyitotta vejének a mennyei birodalom kincstárát, bemutatta birtokait. Átruházta rá a katonai és kormányzási hatalmat. Az ifjú igen sikeresen irányította a hatalmas birodalmat, szíve újra szárnyalt, gondfelhők már nem szomorították. Sorsa fordultával nem feledkezett meg önzetlen jótevőről sem. Háziasszonyát a palotapagodába hozatta, s a királynő első *keszbánja*¹¹ lett, míg fiát, bég rangjára emelte.

Elérkezett az idő, hogy szülei sorsáról leránta a leplet a nagy kán előtt, aki mint Kína hatalmas országának legfőbb tartományi ura, azon nyomban intézkedett. Lássák el a leggyorsabb lábú futárt rendelkező és végrehajtó iratokkal, amelyekben felhatalmazza őt arra, hogy az ifjú uralkodó szüleit a szolgasorsból kiválthassa! Tudatta e levelekben a sahzade sorsfordulóját, ki

¹¹ Keszban: Az uralkodói udvar ügyvitelének magasrangú irányítója.

maga is elküldte gyöngéd szerető szavakkal teleírt lapjait. Amikor a mandarin futára célba ért és leveleit, ajándékait átvette a tartomány padisahja, felszabadultan kiáltott fel. „Örvendjete, szolgásgotoknak vége!” S nyomban a követet maga mellé ültette, s hívatta a szülőket. Ám ajándékok nemcsak a padisahnak érkeztek, hanem az öreg szüléknek is, róluk sem feledkezett meg fiúk. Könnybe lábadt szemmel olvasták sorait. Amikor minden tisztázódott, a követ kíséretével a visszaútra készülődött. Az udvari nép ünneplése közben a sah szót kért.

„Hogy fiatok nem akárho, az rövid időn belül világossá lett előttem, de titeket jog szerint eladott nekem. Hálátlan feladatomban ezennel véget ért. Kísérjen ezután bennetek szerencse, jövődő sorsotok ismét kezetekben.”

A gazdagon felszerelt lovas karaván és a padisah biztosította fegyveres kíséret, a nép éljenzése közepette megindult a hosszú úton, a mandarin székvárosába. Nyomolvasók és felderítők két mérföld járóföldre elkísérték őket, majd jó sorsukban bízva, búcsút intettek.

Ezalatt nagy készülődés volt Kína fővárosában. Mihelyt a mandarin, no meg a sahzade a karaván jöttéről értesült, díszbe borult a főváros. Szpáhik gyűrűjében vonult az ifjú az érkezők fogadására. Szülei előtt szállt lováról és a földet megcsókolta lábaik előtt. Magánkívül volt apja és anyja, hogy egyszülöttjüket épen és boldogan viszontláthatja! Nem akart vége szakadni az ölelésnek, csóknak. A mandarin vendégeit baldahinos hordszékben, feldíszített karavánnal körbe hordoztatta a városában, az ünneplő tömeg éljenzése közepette.

„E család túrt, szenvedett eleget! Ideje, hogy apa, anya, fiú és meny, a boldogság honába lépjen!”

Az ünnepnapok csillapodtán, az öreg király fölkereste uralkodó fiát.

–Nem illik fiam a vendégszeretettel visszaélnünk, barátainkat, jótevőinket aggodalomban nem hagyhatjuk. Saját országunk helyzetét kell rendbe hoznunk!

A sahzade szokásához híven kikérte mandarin apósa tanácsát, aki a cél érdekében mozgósította lovas hadseregét. Hadak élén tértek vissza ősi tartományukba, ahol rajtaütéssel visszaállították a rendet. A prédálókat megbüntették, a szorgos alattvalók bizalmát, hatalmukban való hitét visszanyerték.

Elfoglalta ősi trónját az ifjú padisah, és élete párja a mandarin csodaszép leánya. Győzelmük hírvivőiként a testőrség, a mandarin honába visszatért, aki most már úgy érezte, életük révbe ért.

Sahzade Halef és asszonya szerelmét bő gyermekáldás kísértte. Halef és a mandarin, az unokákkal együtt minden évben, fenséges nagyapjuk előtt lerótták tiszteletüket, mígnem számukra is elérkezett a végső perc, amikor ráléphetek arra a hídra, mely a mennyet és a földet összefonja. Apja és anyja e földi világból, nyugodtan távozott. Birodalmuk a bégség, erős, jó kezekben volt.

Ez a mese, túlélte a szereplőket. Azonban mielőtt aludni tér a toll, álljon itt néhány tanulság. Jól jegyezd meg e sorok olvasója.

*„Nagyot hibáznak, kik meg nem bocsátanak.
Soha nem nyugszik a lelkük azoknak,
ketrechrács mögött marad örökre életük..”*

Pénzre, vagyonra, padisahi uralomra életfogytiglan számítani nem lehet.

A trón és koldusbot, a nincstelen dervis és gazdag úr között rövid az út.

Megpróbáltatás és nyugalom egymást váltja akkor is, ha te már nem leszel. Dicső tettekre emlék borul, erre törekedni, ezért értelmetlen!

Át kell lépned legalább két határt, hogy a tudományban sokasodjál.

Aggodalom és óvatosság, általában hasznos. S még egyet jól jegyezz meg:

bajtól, csapástól, hatalmasok mögé bújva sem menekülhetsz!

Imádság Mohamednek, az úr kegyelme legyen e mű szerzőjével, olvasóinak pedig teljék sok öröme benne.

Vége

Tartalom

Előszó	5
A vágy vánkosai	7
Első történet	
- Abdülaziz Dzsevheri, a rafinált széptevő	7
Második történet	
- A kasmíri királylány, és a szépséges kereskedő esete	23
Harmadik történet - A leány, aki túljárt a kádi eszén	45
Negyedik történet	
- Az építőmester felesége, és a Sah ármányos vezírei	67
Ötödik történet	
- A bagdadi hodzsa lányának különös házassága	89
A rászedett takács és a repülő láda tanulságos története	106
A szenvedélyes kádi története	117
A turáni kán leánya	127

Borúra derű

Első kiadás

Felelős kiadó: Hodossy Gyula

Felelős szerkesztő: Pomázi Adél

Nyomdai előkészületek: Václav Kinga

Nyomta: Print Invest Magyarország Kft., Győr

Kiadta: Lilium Aurum, Dunaszerdahely, 2011

Megjelent: 1500 példányban

Borúra derű (Po žiali býva radosť)

Prvé vydanie

Zodpovedný vydavateľ: Gyula Hodossy

Zodpovedný redaktor: Adél Pomázi

Tlačiarenská príprava: Kinga Václavová

Tlač: Print Invest Magyarország Kft., Győr

Vydal: Lilium Aurum, Dunajská Streda, 2011

Náklad: 1500 výtlačkov

ISBN 978-80-8062-429-3

www.liliumaurum.sk